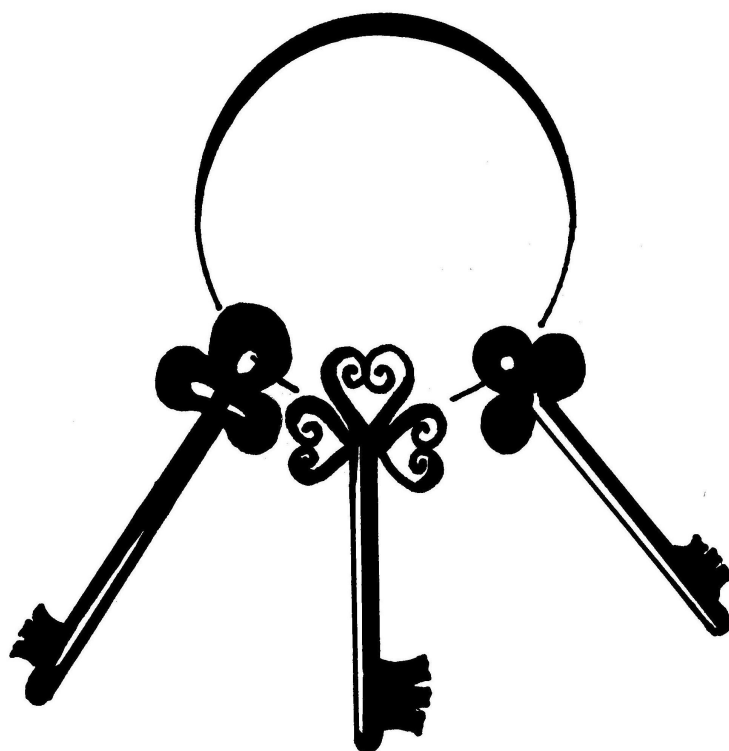

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM - „ Klíč “
pro základní vzdělávání
s úpravami pro žáky se středně těžkým, těžkým, hlubokým mentálním postižením a
souběžným postižením více vadami a autismem
4.verze

Vzdělání je klíčem k úspěchu

Školní vzdělávací program „ Klíč “

pro základní vzdělávání s úpravami pro žáky se středně těžkým, těžkým, hlubokým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a autismem

Základní školy speciální, Základní školy praktické a Praktické školy

Litoměřice, Šaldova 6, příspěvkové organizace

Zpracovaný podle Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální RVP
ZŠS

4. verze

1 Identifikační údaje	4
1.1 Oficiální název ŠVP	4
1.2 Předkladatel a zřizovatel	4
1.3 Platnost dokumentu	5
2 Charakteristika školy a ŠD	7
2.1 Úplnost a velikost školy, vybavení školy	7
2.2 Charakteristika pedagogického sboru	9
2.3 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči a jinými subjekty	10
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu	18
3.1 Zaměření školy	18
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie pro žáky se středně těžkým MP	19
3.3 Začlenění průřezových témat	24
3.4 Výchovné a vzdělávací strategie pro žáky s těžkým MP, souběžným postižením více vadami a autismem	26
4 Učební plán	32
4.1 Tabulace učebního plánu pro žáky se středně těžkým MP	32
4.2 Poznámky k učebnímu plánu	34
4.3 Tabulace učebního plánu pro žáky s těžkým a hlubokým MP, souběžným postižením více vadami a autismem	35
4.4 Poznámky k učebnímu plánu	36

5 Učební osnovy	38
5.1 Učební osnovy pro žáky se středně těžkým MP	38
5.2 Učební osnovy pro žáky s těžkým a hlubokým MP, souběžným postižením více vadami a autismem	114
6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy	180
6.1 Hodnocení žáka ve škole	180
6.2 Pravidla pro hodnocení žáka	183
6.3 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost	194

I IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

název ŠVP: Klíč

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s úpravami pro žáky se středně těžkým, těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a autismem

předkladatel:

ZŠ speciální, ZŠ praktická a Praktická škola Litoměřice, Šaldova 6,
příspěvková organizace

adresa školy: Šaldova 6, 412 01 Litoměřice

adresa detašovaných pracovišť: Dalimilova 2, 412 01 Litoměřice
Revoluční 32, 412 01 Litoměřice
Mírová 225, 410 02 Lovosice
Na Svobodě, 411 12 Čížkovice
1.máje 59, 411 45 Ústěk

jméno ředitele: Mgr. Jan Preiss

kontakty: tel.: 416 735 073, info@zssaldova.cz
www.zssaldova.cz

kontakty detašovaných pracovišť:

Dalimilova 2, 412 01 Litoměřice, tel. 416 531 760
Revoluční 32, 412 01 Litoměřice, tel. 416 742 087
Mírová 225, 410 02 Lovosice, tel. 777 060 829
Na Svobodě, 411 12 Čížkovice tel. 416 574 740,
1.máje 59, 411 45 Ústěk, te. 776 440 950

IČO: 627 70 233

IZO: 610 150 502

RED-IZO: 610 150 502

zřizovatel: Ústecký kraj

adresa: Velká Hradební 3118/48
400 02 Ústí nad Labem

kontakty: tel.: 475 657 111
fax: 475 657 299
web : www.kr-ustecky.cz

koordinátor ŠVP: Mgr. Andrea Bližíková, blizikova@zssaldova.cz

platnost dokumentu od: 1.září 2023 (4.verze)

(1. září 2010 – 1. verze, 1.září 2013 – 2. verze, 1. září 2017 – 3.verze)

podpis ředitele:

razítko školy:

projednáno v pedagogické radě školy : 28. srpna 2023

Školní vzdělávací program „ Klíč “
pro základní vzdělávání s úpravami pro žáky se středně těžkým, těžkým, hlubokým mentálním
postižením a souběžným postižením více vadami a autismem – 4.verze

Základní školy speciální, Základní školy praktické a Praktické školy

Litoměřice, Šaldova 6, příspěvkové organizace

Zpracovaný podle Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální RVP
ZŠS

byl projednán Školskou radou dne 28. srpna 2023

členové školské rady :

1. Mgr. Jarmila Heřmánková – předseda

.....

2. Pavel Kandrát

.....

3. Monika Stará

.....

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY a ŠD

Umístění školy a ŠD

Ředitelství školy se nachází blízko historické části města Litoměřice v Šaldově ulici nedaleko centra města. Okolí školy není dopravně přetížené, škola je v klidné oblasti. Dostupnost ke škole je velmi dobrá (autobusová a železniční doprava, MHD).

Škola je komplexem škol, který zahrnuje detašovaná pracoviště v Úštěku v ulici 1. Máje 59, v Lovosicích v ulici Mírová 225/2, v Litoměřicích Dalimilova 2 a Revoluční 32, v Čížkovicích Na Svobodě 172. Maximální kapacita školy pro celé zařízení je 424 žáků. Součástí školy jsou školní družiny s maximální kapacitou pro celé zařízení 80 žáků.

V rámci tohoto komplexu poskytuje své služby i speciálně pedagogické centrum, které sídlí v Dalimilově ulici 993/2 v Litoměřicích.

2.1 Úplnost a velikost školy a ŠD

Škola je plně organizována s výukovým programem upravující vzdělávání žáků s třetím a vyšším stupněm podpůrných opatření.

Umístění školy a ŠD v Litoměřicích, Šaldova 6

Jedná se o menší městskou školu spíše rodinného typu. Maximální kapacita školy v Šaldově ulici je 224 žáků v 1. – 9. postupném ročníku a naplněnost je v rozmezí 90 - 130 žáků pro školní rok.

Na prvním stupni i druhém stupni výuka probíhá zpravidla v jedné až dvou paralelních třídách na ročník. Škola je součástí komplexu zařízení pro žáky s různým stupněm mentálního postižení. Součástí školy je školní družina s maximální kapacitou 25 žáků. Školní družinu navštěvují žáci prvního stupně, školní klub žáci 2. stupně.

Vybavení školy a ŠD:

Materiální

Vybavení je dostačující a stále se doplňuje (učební pomůcky, počítačové programy apod.). Pro další studium a práci žáků i pedagogů je k dispozici dobře vybavená školní knihovna, počítačová učebna, keramická dílna, interaktivní tabule, dataprojektory. Literatura, učebnice, učební pomůcky a výukový SW jsou průběžně doplňovány.

Vybavení ŠD je dostačující, doplňuje se podle potřeby i zájmu žáků (didaktické a konstrukční hry a hračky, sportovní náčiní, rehabilitační míče, výtvarné potřeby atd.)

Prostorové

Hlavní budova školy v Litoměřicích, kde zároveň sídlí ředitelství škol, je malá, tvořena původně dvěma domy v řadové zástavbě. V budově jsou využity všechny prostory /učebny, kovodílna, keramická dílna, cvičná kuchyň, počítačová učebna, školní družina, odborná učebna – počítačová učebna. Vestavba učeben v půdních prostorách budovy byla dokončena 25. listopadu

2011. Vznikly zde dvě nové učebny se sociálním zařízením. V roce 2013 byla dokončena výstavba nové moderní tělocvičny za budovou školy, která byla uvedena do provozu v září 2013 a v roce 2016 proběhla rekonstrukce kovodílny. Žáci navštěvují i multifunkční hřiště u ZŠ Svojsíkova, účastní se povinného i doplňkového plaveckého výcviku v krytém bazénu v Litoměřicích a bruslení na zimním stadionu v Litoměřicích. Škola má k dispozici pozemek /oddychová činnost/ na zahradě v Dalimilově ulici (sídlo ZŠ speciální), kde je zabudovaný stůl na stolní tenis a školní pozemek s přípravnou a sociálním zařízením v Plešivecké ulici /pracovní vyučování/.

ŠD má vlastní prostory – jedna místnost se sociálním zařízením, která prošla v září 2017 rekonstrukcí a byla vybavena novým nábytkem. Při své činnosti využívá počítačovou učebnu, moderní tělocvičnu, které jsou v budově školy. Navštěvuje i keramickou dílnu.

Hygienické

Pitný režim škola i ŠD zajišťuje instalací nápojového automatu, kde si žáci mohou zakoupit i svačinu. Pro odpočinek je k dispozici školní družina /mladší žáci/, od jara do podzimu pozemek za budovou školy /pingpongový stůl, trampolína - zatravněná plocha/, popř. volejbalové hřiště v ul. Dalimilova 2.

Škola nedisponuje vlastní školní jídelnou. Stravování žáků zajišťuje Centrální školní jídelna ve Svojsíkově ulici, kam žáci školy i ŠD musí přecházet. Škola má bezbariérový přístup a je vybavena bezbariérovým WC v přízemí budovy.

Umístění školy a ŠD v Litoměřicích, Dalimilova 2

Budova ZŠ speciální – hlavního detašovaného pracoviště sídlí v secesní vile v zahradě s parkovou úpravou. Je zde i sídlo speciálně pedagogického centra, které je součástí našeho zařízení. V budově jsou využity všechny prostory učebny, dřevo dílna, keramická dílna, cvičná kuchyň, školní družina, malá tělocvična, volejbalové hřiště v zahradě školy. Odborná počítačová učebna s interaktivní tabulí. Žáci také navštěvují multifunkční hřiště u ZŠ Svojsíkova, účastní se plaveckého výcviku v krytém bazénu v Litoměřicích a bruslení na zimním stadionu v Litoměřicích.

Škola má k dispozici pozemek (oddychová činnost) za budovou, kde je stůl na stolní tenis, lavičky, pískoviště, houpáčky, volejbalové hřiště a školní pozemek se skleníkem v zahradě školy.

ŠD má vlastní prostory v areálu školy. Při své činnosti využívá počítačovou učebnu, malou tělocvičnu, která je v budově školy i novou tělocvičnu. Navštěvuje keramickou dílnu.

Počet oddělení školní družiny se řídí podle aktuální poptávky rodičů a nepřesahuje počet 10 žáků v jednom oddělení. Vychovatelé po skončení vyučování si přebírají děti od učitelek. Stravování a pitný režim je zajištěn.

Prostor ŠD je vybaven sociálním zařízením, odpovídajícím zářivkovým osvětlením, koberec pravidelně vysáván a PVC. Místnost je pravidelně větrána okny. ŠD využívá školní zahradou za budovou, pořádá pravidelné vycházky do okolí, přizpůsobené činnosti a času odchodu žáků. Oddělení družiny prostorově využívá k odpočinkové činnosti malou tělocvičnu a k estetickému vytváření využívá vlastní prostory. Zájmová činnost je přizpůsobena pro žáky se specifickými potřebami – více ročníků v jednom oddělení. Na počátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a společenských normách v ŠD, ČŠJ, na zahradě, při společných vycházkách a akcích.

Hlavním úkolem ŠD je výchovně vzdělávací činnost v době mimo vyučování. Výchovně vzdělávací činnost se uskutečňuje v různých formách (zájmová, odpočinková a rekreační činnost a

zaměřuje se především na tělovýchovnou, turistickou, esteticko-výchovnou, pracovní-technickou, společenskovední, přírodovědní a ekologickou zájmovou činnost. Pobyt v ŠD obohacuje žáky nejen po stránce vzdělávací, ale i morální a výchovné. Pobyt v ŠD je zaměřen na aktivní trávení volného času a prohlubování všeobecných znalostí. Příprava na vyučování probíhá formou didaktických her, kde si žáci rozšiřují a upevňují vědomosti získané ve škole. Úkolem ŠD je, aby měli zajištěn pravidelný pobyt na čerstvém vzduchu.

Skladba zaměstnání je tvořena každoročně s ohledem na rozvrh jednotlivých ročníků a přizpůsobena ostatním zájmovým kroužkům a mimoškolním zájmovým útvarům. ŠD má zpracován a každoročně obnovován řád ŠD, používá roční plán ŠD, měsíční plány, vychovatelka spolupracuje na plánu školy a přizpůsobuje se školním akcím. K bezproblémovému chodu ŠD je třeba vést žáky jednotlivých ročníků k příznivému sociálnímu klimatu, vzájemnému respektu, přátelskému vztahu ke spolužákům a pracovníkům školy, naučit je asertivně řešit konflikty – bránit se šikaně a patologickým jevům. Vychovatelka spolupracuje s rodiči, telefonicky a nebo formou družinových notýsků.

Další detašovaná pracoviště sídlící v DNS Čížkovice a ve stacionáři Srdíčko v Litoměřicích využívají materiální a prostorové vybavení tamních zařízení např. bazén, rehabilitační pomůcky, terapeutické relaxační místnosti (vodní lůžko, světelná a zvuková relaxace, kuličkový bazén atd.).

Umístění školy a ŠD v Lovosicích

Škola je blízko centra města Lovosice v Mírové ulici. Okolí školy není dopravně přetížené, škola je v klidné oblasti bytové zástavby. Dostupnost školy je optimální /autobusová a železniční doprava/.

Úplnost a velikost školy a ŠD

Detašované pracoviště Lovosice je plně organizovaná škola s výukovým programem upravující vzdělávání žáků s mentálním postižením. Jedná se o menší městskou školu spíše rodinného typu. Maximální kapacita této školy je 130 žáků v 1. – 9. postupném ročníku a naplněnost je v rozmezí 60 – 90 žáků pro školní rok.

Součástí školy je přípravný stupeň a třídy ZŠ speciální, školní družina s maximální kapacitou 14 žáků. Kapacita ŠD je dána společně pro ZŠ speciální a ZŠ praktickou. Školní družinu navštěvují žáci prvního stupně.

Vybavení školy a ŠD:

Materiální

Vybavení je dostačující a stále se doplňuje (učební pomůcky, počítačové programy apod.). Pro další studium a práci žáků i pedagogů je k dispozici dobře vybavená školní knihovna, počítačová učebna, keramická dílna, čtyři interaktivní tabule Smart, dataprojektor. Literatura, učebnice, učební pomůcky a výukový SW jsou průběžně doplňovány.

Vybavení ŠD je dostačující, doplňuje se podle potřeby i zájmu žáků (didaktické a konstrukční hry a hračky, sportovní náčiní, rehabilitační míče, výtvarné potřeby atd.)

Prostorové

Budova detašovaného pracoviště v Lovosicích je umístěna v pěkné zahradě, její větší část slouží jako hřiště, další jako záhonky pro pěstitelské práce. Třídy jsou menší, ale útulně zařízené s přístupem na WIFI. Škola má počítačovou učebnu s přístupem na internet, dvě dílny, dvě cvičné kuchyně, tělocvičnu a keramickou dílnu. K dalšímu vybavení patří DVD, MP3, sportovní náradí a náčiní. Škola může bezplatně využívat plavecký bazén, zimní stadion a lehkootletický stadion města. Přípravný stupeň má svoji učebnu – hernu, která je plně přizpůsobena potřebám předškolního vzdělávání. Využívá i další prostory ve škole – tělocvičnu, hernu školní družiny, keramickou dílnu.

Hygienické

Pitný režim je zajištěn. Pro odpočinek je k dispozici školní družina /mladší žáci/, od jara do podzimu pozemek školní zahrady. Škola nedisponuje vlastní školní jídelnou. Stravování žáků zajišťuje Centrální školní jídelna ve Všehrdově ulici, kam žáci školy i ŠD musí přecházet. Škola má bezbariérový přístup a je vybavena bezbariérovým WC v přízemí budovy.

Umístění školy a ŠD v Úštěku

Budova školy se nachází na okraji historického centra města. I přes tuto danou polohu má velice blízko přírodě, což je vynikající pro přírodovědné vycházky. Okolí školy není dopravně přetížené, i když se škola nachází u hlavní silnice. Dostupnost školy není ideální. I když se vlakové i autobusové nádraží nachází cca 5 - 10 min chůze od školy, jezdí sem omezený počet spojů.

Úplnost a velikost školy a ŠD

Detašované pracoviště Úštěk je plně organizovaná škola pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami malotřídního charakteru výukovým programem upravující vzdělávání žáků s mentálním postižením. Jedná se o malou městskou školu rodinného typu, což umožňuje vysoce individuální způsob výuky. Maximální kapacita této školy je 50 žáků v 1. – 9. postupném ročníku a naplněnost je v rozmezí 20 - 22 žáků pro školní rok. Organizačně funguje jako malotřídní (zpravidla 1. – 5. ročník a 6. – 9. ročník).

Součástí školy je školní družina a školní klub s maximální kapacitou 14 žáků. Školní družinu navštěvují žáci prvního stupně, školní klub žáci 2. stupně. Jsou využity v ranních i odpoledních hodinách, protože naprostá většina žáků je dojíždějících. Školu navštěvuje nemalý počet žáků, kteří k nám spádově nepatří, což svědčí o dobré pověsti a oblíbenosti školy.

Vybavení školy a ŠD:

Materiální

Vybavení je dostačující a stále se doplňuje (učební pomůcky, počítačové programy apod.). Pro další studium a práci žáků i pedagogů je k dispozici dobře vybavená školní knihovna, počítačová učebna, dataprojektor. Literatura, učebnice, učební pomůcky a výukový SW jsou průběžně doplňovány.

Vybavení ŠD je dostačující, doplňuje se podle potřeby i zájmu žáků (didaktické a konstrukční hry a hračky, sportovní náčiní, rehabilitační míče, výtvarné potřeby atd.)

Prostorové

Budova detašovaného pracoviště v Ústěku je umístěna ve staré historické zástavbě. Třídy jsou menší, ale útulně zařízené s přístupem na WIFI. Škola má počítačovou učebnu s přístupem na internet. Žáci 2. stupně mají k dispozici počítače přímo ve svých učebnách. Součástí školy je i malá tělocvična, cvičná kuchyňka, hudebna s klavírem, prostory školní družiny a klubu. Bezprostředně s budovou sousedí školní pozemek, jenž primárně slouží k výuce. Ke sportovním aktivitám škola využívá i městské sportovní hřiště s umělým povrchem a městské dětské hřiště i areál v okolí jezera Chmelař. Žáci 3. a 4. ročníku v rámci povinného plaveckého výcviku navštěvují plavecký bazén v Litoměřicích.

Hygienické

Pitný režim je zajištěn z vlastních zdrojů. Pro odpočinek je k dispozici školní družina /mladší žáci/. Škola nedisponuje vlastní školní jídelnou. Stravování žáků zajišťuje školní jídelna ZŠ A. Klára PLA 11 v Ústěku, kam žáci školy i ŠD musí přecházet.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor celého zařízení tvoří ředitel, statutární zástupce ředitele a zástupce ředitele, přibližně šedesáti pedagogických pracovníků (učitelů včetně výchovných poradců, metodiků prevence, ICT koordinátora, koordinátora environmentální výchovy a vychovatelek školní družiny a asistentů pedagoga). Sbor je smíšený s většinovou převahou žen. Počet pedagogických pracovníků se odvíjí podle celkového počtu tříd a celkového počtu odučených hodin. Většina pedagogických pracovníků splňuje kvalifikační předpoklady. Pedagogičtí pracovníci si průběžně zvyšují či doplňují kvalifikaci v rámci DVPP. Ve výčtu pracovníků je započítán ředitel školy, statutární zástupce ředitele a zástupce ředitele, zástupce pro ZŠ praktickou.

Ve většině tříd napříč zařízeními působí asistenti pedagoga. Věková skladba pedagogického sboru se pohybuje ve věku 45 let. Stran odbornosti je na našem zařízení kvalifikovaný pedagog pro výuku ten, který ukončil vysokoškolské magisterské studium se speciální pedagogikou. Není tomu tak v případě ukončení bakalářského studia a magisterského studia – vychovatelství. Prioritou školy je vzdělávání a výchova handicapovaných žáků, tudíž je kladen velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Prioritními oblastmi DVPP je speciální pedagogika, osobnostní a sociální výchova, moderní metody v didaktice předmětů a v neposlední řadě i práce s výpočetní a komunikační technikou. V uplynulých letech 100% pedagogů prošlo úrovní Z ve školení práce na počítači v projektu PI SIPVZ a přibližně 90% pedagogů prošlo úrovní P. Cílem je rutinní práce na počítači, komunikace prostřednictvím elektronické pošty a využívání výpočetní, komunikační a prezentační techniky ve vhodných případech i ve výuce žáků (3 počítačové učebny, interaktivní tabule, dataprojektory).

Celkový provoz škol ještě zabezpečují nepedagogičtí pracovníci v celkovém počtu přibližně dvanácti osob na celé zařízení.

Charakteristika žáků školy a ŠD

V ZŠ speciální jsou vzdělávání žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Je určena pro žáky se středně těžkým, těžkým, hlubokým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a autismem. Žáci jsou do jednotlivých ročníků zařazováni průběžně. V kolektivu žáků jsou i

žáci ze sociálně znevýhodněných skupin popřípadě žáci s úpravou režimu vzdělávání. Jejich zařazení je podmíněno doporučujícím stanoviskem SPC, žádostí a informovaným souhlasem zákonných zástupců.

2.3 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, případně osobně či telefonicky dle přání rodičů (zákonných zástupců). ŠD tyto informace zajišťuje pomocí osobního kontaktu s rodiči nebo nepřímo pomocí družinového notýsku, případně telefonicky. Spolupráce s většinou rodičů je na dobré úrovni. Do spolupráce s rodiči jsou zapojeni všichni pedagogičtí pracovníci školy. Stejně jsou všichni přímo zapojeni do spolupráce s dalšími partnery: Policie ČR, Odbor sociálních věcí – péče o dítě, školské poradenské pracoviště – SPC. ŠD využívá i nabídky činností DDM Rozmarýn – dětské dopravní hřiště, soutěže.

V oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty škola využívá nabídkových programů střediska ekologické výchovy Sever, který sídlí nedaleko naší školy. Škola využívá i služeb Domu dětí a mládeže Rozmarýn – tématické výstavy, přednášky z oblasti patologických jevů. V oblasti předprofesní přípravy škola spolupracuje s IPS úřadu práce a Agentury podporovaného zaměstnávání.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola zařazuje do výuky projekty jako je Vánoční a Velikonoční jarmark, kterými žáci prezentují své práce veřejnosti. Dlouhodobě také probíhá projekt Adopce školy Policií ČR, jehož základní myšlenkou je komunikace s dospívajícími jedinci, předcházení sociálně patologickým jevům a motivace k větší zodpovědnosti za své chování a jednání.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Náš ŠVP Klíč vychází z obecných vzdělávacích cílů a kompetencí stanovených RVP pro základní vzdělávání žáků s úpravami pro žáky se středně těžkým, těžkým, hlubokým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a autismem. Opírá se o dlouholeté zkušenosti pedagogů s prací s žáky s mentálním postižením a specifik výuky těchto žáků. Koncepce ŠVP Klíč vznikla na základě analýzy vlastních možností a schopností učitelského sboru, materiálních i prostorových podmínek školy a specifických požadavků na vzdělávání žáků s postižením s ohledem na jejich budoucí uplatnění na trhu práce.

Název „Klíč“ i jeho grafická podoba spojení tří klíčů není nahodilá. Spojené klíče značí propojenost a provázanost vzdělávání žáků s různým stupněm mentálního postižení i vzájemnou spolupráci jednotlivých subjektů podílejících se na jejich výchově i vzdělávání (ZŠ speciální, ZŠ praktická a Praktická škola). Každý klíč dává možnost otevřít dveře poznání a pomoci. Pro žáky s postižením toto otevření dveří znamená začlenění se do společnosti jako plnohodnotní občané.

- chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi;
- zavádět do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti, vzájemné toleranci a rasové snášenlivosti
- rozvíjet komunikační dovednosti žáků v mateřském a v případě zájmu a možností žáků i v cizím jazyce, v sociálních vztazích i v informačních a komunikačních technologiích
- chceme volit takové formy výuky aby každý žák mohl zažívat pocity úspěchu a uspokojení
- chceme preferovat výuku pracovního vyučování tak, aby pracovní dovednosti a návyky mohli žáci využít při sebeobsluze, při volbě svého budoucího povolání
- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku na počítačích a jejich využívání
- preferovat sportovní výchovu, vést žáky ke zdravému životnímu stylu
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu
- chceme stejnou péči věnovat všem žákům
- chceme klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi)
- chceme rozvíjet i jiné druhy nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.

Z metod práce chceme u těchto žáků preferovat samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování apod. Rovněž se chceme zúčastňovat různých soutěží školního i okresního charakteru, kde rovněž mají možnost se žáci prezentovat a zejména při přípravě k těmto soutěžím dochází k rozvoji jejich nadání. Chceme dále rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie pro žáky se středně těžkým MP

Výchovné a vzdělávací strategie ŠVP Klíč vycházejí z obecných cílů RVP ZV upravující vzdělávání žáků se středně těžkým, těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a autismem

Cíle základního vzdělávání

Výchovné a vzdělávací strategie vycházejí z obecných cílů RVP ZV upravující vzdělávání žáků se středně těžkou MR.

1. Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je k učení

Dostatek informačních zdrojů a učebních impulzů (nabídek) – knihovna, internet, exkurze, tematické vycházky, výstavy, divadla, kina atd. - propojení informací se skutečným životem
Vedení dětí k co největší samostatnosti dle individuálních schopností jednotlivých žáků.

Vedení k tvořivosti, zodpovědnosti.
Komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu s pedagogickou podporou.
Prezentace vlastních výsledků.
Práce v motivujícím prostředí.
Práce s učivem přiměřeným věku, individuálním schopnostem a možnostem žáků.
Hodnocení za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí !
Rovnoprávná výuka bez rozdílu, v dobrém školním i třídním klimatu bez ponižování žáků.
Zařazování metod, které podporují zvědavost, s důrazem na názornost.
Vhodnou motivací podporovat dobré výsledky.
Vlastním osobním příkladem motivovat žáky k učení.

2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Poznatky nejsou žákům předkládány jen v hotové podobě.
Uplatňování mezipředmětových vztahů.
Objevování vzájemných vztahů – příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů.
Využívat aktivizujících metod při vyučování především názornou formou.
Výuku zaměřovat na praktické využití.
Uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování.
Vedení k rozvíjení schopnosti logického uvažování.

3. Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

Prostor pro střetávání a komunikaci různými formami(ústně, písemně, výtvarnými prostředky, prostřednictvím technických prostředků, alternativní komunikace).
Dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování názorů druhých, vzájemná slovní i mimoslovní komunikace).
Základ spolupráce a společného prožívání.
Předpoklad poznávání sebe a vztahů k druhým.
Práce v týmu.

4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Jasná pravidla pro soužití ve škole – práva, povinnosti.
Přátelská atmosféra.
Vedení ke kooperaci a spolupráci ve výuce.
Vedení k osobní zodpovědnosti za výsledky společné práce.
Spolupráce učitelů a podílení se na řízení školy.
Spolupráce s rodiči a dalšími partnery a odborníky.

5. Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svéprávné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.

Učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí v rámci individuálních a psychických možností a schopností, respektovat individuální zvláštnosti žáků.
Snaha o dodržování morálních hodnot s slušného chování a jednání.
Vhodnou formou prosazovat své zájmy.
Učit se vhodnou formou argumentovat.

6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, vedení a v prožívání životních situací. Rozvíjet vnímavost a citové vztahy k lidem, svému prostředí, k přírodě

Rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí.

Snaha o orientaci ve vlastním citovém životě, ve vztazích, v důležitých vývojových obdobích (dospívání).

S pomocí dospělých řešit své citové vztahy.

Učit otevřeně a kultivovaně projevovat své city, ovládání psychických výkyvů vzhledem k individuálním zvláštěnostem jednotlivců.

Učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám.

7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

Čistota prostředí školy.

Vhodné hygienické zázemí.

Vhodné prostředí – účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí – spoluúčast na jeho úpravě.

Organizace denního režimu ve prospěch žáků (časová, obsahová)

Zdravý stravovací a pitný režim.

Kompenzační a hygienické přestávky v učení, pohybové relaxační chvílky, dostatečná nabídka pohybových aktivit.

Škola bez kouření a drog.

Prevence šikany a násilí.

Vztahy ve škole – úcta, sounáležitost, uznání.

Respektování individuálních rozdílů, motivující hodnocení.

8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Otevřenost vůči spolužákům.

Solidarita s druhými.

Rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole, v rodině i společnosti.

Rozvíjení schopnosti empatie.

Vytváření podmínek pro adaptaci žáků z jiných sociokulturních prostředí.

Tolerance k seniorům a k osobám s handicapem.

9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Uplatňování sebehodnocení žáků.

Informační a poradenské činnosti v oblasti profesní orientace závislé na individuálních možnostech a schopnostech žáka.

Osvojení základních pracovních dovedností a návyků.

Výstupní hodnocení žáků.

3.3 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, integrujeme průřezová témata do jiných vyučovacích předmětů a doplňujeme je i realizací projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Začlenění jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme způsob začlenění průřezových témat do jednotlivých ročníků v následujících tabulkách.

Osobnostní a sociální výchova

	1.stupeň						2.stupeň			
	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	10.roč.
<i>Osobnostní rozvoj</i>										
Rozvoj schopností poznávání	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Sebepoznání a sebepojetí	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Seberegulace a sebeorganizace	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Psychohygiena	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<i>Sociální rozvoj</i>										
Poznávací schopnosti	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Mezilidské vztahy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Komunikace	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Spolupráce a soutěživost	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<i>Morální rozvoj</i>										
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Hodnoty, postoje, praktická etika	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

X - OSV je naplňována ve všech předmětech ve všech ročnících

Mediální výchova

	1.stupeň						2.stupeň			
	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	10.roč.
<i>Tematické okruhy</i>										
Vnímání mediálních sdělení					I	ČJ, I	ČJ, I	ČJ, I	ČJ, I	ČJ, I
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					I	I	I	I	I	I
Fungování a vliv médií ve společnosti					I	I	I	I	I	I

Environmentální výchova

	1.stupeň						2.stupeň			
	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	10.roč.
Ekosystémy										
Základní podmínky života										
Lidské aktivity a problémy životního prostředí							PŘ	PŘ	PŘ	PŘ
Vztah člověka k prostředí							PŘ	PŘ	PŘ	PŘ

Multikulturní výchova

	1.stupeň						2.stupeň			
	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	10.roč.
Kulturní rozdíly										
Lidské vztahy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Etnický původ										

X školní klima, prolíná všemi předměty (vztah učitel – žák, žáci navzájem)

Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech

	1.stupeň						2.stupeň			
	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	10.roč.
Evropa a svět nás zajímá										
Objevujeme Evropu a svět									VL	VL
Jsmo Evropané									VL	VL

Výchova demokratického občana

	1.stupeň						2.stupeň			
	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	10.roč.
Občanská společnost a škola									VL	VL
Občan, občanská společnost a stát									VL	VL
Formy participace občanů v politickém životě										

Průřezová témata budou naplňována i v rámci projektů „Vánoční jarmark“, „Velikonoční jarmak“

3.4 Výchovné a vzdělávací strategie pro žáky s těžkým a hlubokým MP, souběžným postižením více vadami a autismem

Výchovné a vzdělávací strategie ŠVP Klíč vycházejí z obecných cílů RVP ZV upravující vzdělávání žáků se středně těžkým, těžkým, hlubokým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a autismem.

Cíle základního vzdělávání

Výchovné a vzdělávací strategie vycházejí z obecných cílů RVP ZV upravující vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a autismem.

1. Umožnit žákům osvojit si základní hygienické návyky a činnosti týkající se sebeobsluhy

Opakování a zkvalitňování činností souvisejících s osobní hygienou a základní péčí o tělo.

2. Rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích k okolí

Využívání rehabilitace a speciálních postupů na rozvoj hrubé a jemné motoriky

3. Vést žáky k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace

Využívání augmentativních a alternativních metod – speciální počítačové programy, piktogramy, obrázky, názorné předměty.

4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony

Učit se pod vedením dospělého řešit a vykonávat jednoduché úkony.

5. Vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začlenění do kolektivu

Osobní motivací rozvíjet pozitivní vztahy ke spolužákům a k ostatním.

6. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné osobnosti

Využívání kladného hodnocení k sebeuvědomění.

7. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city

Vytváření vlídné atmosféry ve třídě – používání různých metod práci s třídním kolektivem.

8. Rozvíjet pozornost, vnímavost a poznání

Vhodnou formou – využívat veškeré dostupné metody, správná motivace.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole speciální není konečná, ale tvoří základ

pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě a je vázána na individuální možnosti a schopnosti žáka. U žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a autismem dosahování těchto kompetencí je podmiňováno dopomocí a asistencí druhé osoby.

Kompetence k učení – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení. Během výuky klademe důraz na praktické čtení (s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací), které umožní žákům lépe se orientovat ve svém okolí a stali se tak v co největší míře samostatnými a soběstačnými lidmi. Žáky vedeme k sebehodnocení. Individuálním přístupem k žákům, maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.

Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, je podněcována jejich tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží. Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos.

Kompetence k řešení problémů – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů. Výuka je vedena tak, aby se žáci snažili hledat různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. Ve většině oblastech vzdělávání používáme úlohy zaměřené na praxi s použitím výpočetní techniky. Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídít a vhodným způsobem využívat. Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu. Na škole v přírodě a projektových dnech používáme k logickému řešení problémů miniprojekty. Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží. Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (soutěže, besídky). S ohledem na jejich individuální možnosti a schopnosti vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci. Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. Podporujeme komunikaci s jinými školami .

Kompetence sociálně personální - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých. Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech (při TV, na školách v přírodě apod.). Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky a dospělými. Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.

Kompetence občanské - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách. Je kladen důraz na environmentální výchovu, ekologicky myslící jedince. Žáky vedeme k třídění odpadů. V rámci školy organizujeme sběr papíru a PET lahví. Se žáky tvoříme projekty a navštěvujeme akce, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů (projekt EU, apod.)

Kompetence pracovní - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci. Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce. Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. Výuku doplňujeme o praktické exkurze např. Chráněné dílny, Agentura podporovaného zaměstnávání apod.. Na škole je vypracován plán k volbě povolání. Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci.

Zabezpečení výuky žáků se spec. vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci zrakově a sluchově postižení)

Vzdělávání žáků zrakově postižených bude probíhat v kmenových třídách na 1. i 2. stupni školy. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu na základě individuálních vzdělávacích plánů. V odůvodněných případech může být žák vzděláván za pomoci druhého pedagoga nebo asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, učitelům při komunikaci s tímto žákem, při komunikaci s ostatními žáky.

V rámci disponibilní dotace budou realizovány podle individuálních potřeb jednotlivých žáků předměty speciální péče – zejména:

- prostorová orientace a samostatný pohyb zrakově a sluchově postižených
- zraková a sluchová stimulace
- práce s optickými pomůckami
- logopedická péče
- zdravotní tělesná výchova

Na základě doporučení SPC a dalších odborných lékařů je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu dle jeho možností a schopností. V odůvodněných případech se mohou vzdělávat s upraveným režimem vzdělávání (rozsah učiva, úprava časové dotace výuky).

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (tělesné postižení)

Vzdělávání žáků tělesně postižených bude probíhat v kmenových třídách na 1. a 2. stupni školy. Ve spolupráci a na doporučení SPC se žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu na základě individuálních vzdělávacích plánů dle možností a schopností žáka. V odůvodněných případech může být přítomen asistent pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, učitelům při komunikaci s tímto žákem, při komunikaci s ostatními žáky. Učitel připraví žáky na přítomnost spolužáka s postižením, stanoví pravidla chování a způsob komunikace s ním.

Na základě doporučení SPC a dalších odborných lékařů je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu dle jeho možností a schopností. V odůvodněných případech se mohou vzdělávat s upraveným režimem vzdělávání (rozsah učiva, úprava časové dotace výuky).

Vzdělávání žáků s autismem

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat v kmenových třídách na 1. a 2. stupni školy. Ve

spolupráci a na doporučení SPC se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního vzdělávacího plánu. Učitel připraví žáky na přítomnost spolužáka s postižením, stanoví pravidla chování a způsob komunikace s ním.

Na základě posouzení SPC o závažnosti postižení bude požadována přítomnost asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, učitelům při komunikaci s tímto žákem, při komunikaci s ostatními žáky, a také při komunikaci školy s rodiči žáka s postižením. Na základě doporučení SPC a dalších odborných lékařů je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu dle jeho možností a schopností. V odůvodněných případech se mohou vzdělávat s upraveným režimem vzdělávání (rozsah učiva, úprava časové dotace výuky).

Vzdělávání žáků s poruchami chování a s poruchami osobnosti

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulsivní, s poruchami osobnosti a snadno unavitelní. Vzdělávání těchto žáků bude probíhat v kmenových třídách na 1. a 2. stupni školy.

Ve spolupráci a na doporučení SPC, dětské psychiatrie apod. se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního vzdělávacího plánu. V odůvodněných případech se mohou vzdělávat s upraveným režimem vzdělávání. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci. Učitel s žáky stanoví přesná pravidla chování a způsob komunikace s ním. Zavést systém pochval a trestů.

Vzdělávání žáků s více vadami

Vzdělávání žáků s více vadami bude probíhat v kmenových třídách na 1. a 2. stupni školy. Ve spolupráci a na doporučení SPC se žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu na základě individuálních vzdělávacích plánů dle možností a schopností žáka. V odůvodněných případech může být žák vzděláván za pomoci druhého pedagoga nebo asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, učitelům při komunikaci s tímto žákem, při komunikaci s ostatními žáky.

Na základě doporučení SPC a dalších odborných lékařů je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu dle jeho možností a schopností. V odůvodněných případech se mohou vzdělávat s upraveným režimem vzdělávání (rozsah učiva, úprava časové dotace výuky).

4 Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu pro žáky se středně těžkým MP

UČEBNÍ PLÁN I. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	2	2	3	3	3	3	38(+2)
	Psaní	2	2	2	2	2	2	
	Řečová výchova	1(+1)	1(+1)	2	2	2	2	
Matematika a její aplikace	Matematika	2	2	2	2	2	2	12
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1(+1)	1(+1)	2(+2)
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3	3	3	3	16
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	6
	Výtvarná výchova	2	2	2	2	2	2	12
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3	18
	Zdravotní tělesná výchova							
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	3	3	3	4	4	4	21
Disponibilní časová dotace*		1(2)	1(2)	1(1)	1(1)	1(2)	1(2)	6+4(10)
Celkem		20	20	22	23	25	25	135

UČEBNÍ PLÁN II. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	7.roč.	8.roč.	9.roč.	10.roč.	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	3	3	3	3	23
	Psaní	2	2	2	1	
	Řečová výchova	1	1	1	1	
Matematika a její aplikace	Matematika	3	3	3	3	12
Informační a komunikační technologie	Informatika	1(+1)	1(+1)	1(+1)	1(+1)	4(+4)
Člověk a společnost	Vlastivěda	2	2	2	2	8
Člověk a příroda	Přírodověda	3	3	3	3	12
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	1(+1)	1(+1)	1	1(+1)	4(+3)
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	-	-	1	1	2
	Tělesná výchova					12
	Zdravotní tělesná výchova	3	3	3	3	
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	5	5	6	6	22
Disponibilní časová dotace*		1(3)	1(3)	1(2)	1(3)	4+7(11)
Celkem		28	28	29	29	114

(+1) předmět posílen z disponibilní časové dotace , * volné hodiny disponibilní časové dotace

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Tabulace učebního plánu vychází z RVP pro základní školu speciální. Disponibilní časové dotace jsou na I.stupni využity k navýšení vzdělávacích oblastí Jazyk a jazyková komunikace – řečová výchova, Umění a kultura – výtvarná výchova a Informační a komunikační technologie. Na II. stupni budou tyto disponibilní hodiny využity k navýšení časové dotace ve vzdělávacích oblastech Informační a komunikační technologie a Umění a kultura – výtvarná výchova ve všech ročnících. V desátém ročníku bude posílena vzdělávací oblast Člověk a svět práce. V každém ročníku je ponechána jedna hodina z disponibilní časové dotace. Tato hodina bude využita k zajištění individuálních potřeb žáků (např. k posílení časové dotace vzdělávacích oborů).

Vybraná průřezová témata se realizují v rámci jednotlivých předmětů (viz tabulka Charakteristika ŠVP).

Výuka je realizována převážně formou klasických vyučovacích hodin, některá témata jsou realizována formou projektů nebo exkurzí (výjezdů). V odůvodněných případech na základě doporučení SPC a dalších odborných lékařů se žáci vzdělávají s upraveným režimem vzdělávání (rozsah učiva, úprava časové dotace výuky).

Seznam zkratk

Název předmětu:	Zkratka:
Čtení	ČT
Psaní	PS
Řečová výchova	ŘV
Prvouka (1. – 6. ročník)	PR
Vlastivěda (7. – 10. ročník)	VL
Přírodověda (7. – 10. ročník)	PŘ
Matematika	M
Informatika	I
Hudební výchova	HV
Výtvarná výchova	VV
Pracovní výchova	PV
Tělesná výchova	TV
Výchova ke zdraví (9. – 10. ročník)	VZ
Průřezová témata:	Zkratka:
Osobnostní a sociální výchova	OSV
Výchova demokratického občana	VDO
Výchova k myšlení v Evrop. a globál. souvis.	VEGS
Multikulturní výchova	MKV
Environmentální výchova	EMV
Mediální výchova	MV
Disponibilní časová dotace	DIS

4.3 Tabulace učebního plánu pro žáky s těžkým a hlubokým MP, souběžným postižením více vadami a autismem

UČEBNÍ PLÁN I. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	Celkem
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	18
	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	12
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	24
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	(1)	(1)	(2)
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	6
	Výtvarná výchova	1(+1)	1(+1)	1(+1)	1(+1)	1(+1)	1(+1)	6(+6)
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	2	2	2	2	2	2	12
	Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova	4	4	4	4	4	4	24
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	2	2	2	2	2	2	12
Disponibilní časová dotace*		1(2)	1(2)	1(2)	1(2)	0(2)	0(2)	4+8(12)
Celkem		21	21	21	21	21	21	126

(+1) předmět posílen z disponibilní časové dotace, (1) časová dotace čerpána z disponibilní časové dotace, * volné hodiny disponibilní časové dotace

UČEBNÍ PLÁN II. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	7.roč.	8.roč.	9.roč.	10.roč.	Celkem
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	3	3	3	3	12
	Řečová výchova	2	2	2	2	8
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	4	4	4	4	16
Informační a komunikační technologie	Informatika	(1)	(1)	(1)	(1)	(4)
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	1(+1)	1(+1)	1(+1)	1(+1)	4(+4)
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	2	2	2	2	8
	Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova	4	4	4	4	16
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	2	2	2	2	8
Disponibilní časová dotace*		0(2)	0(2)	0(2)	0(2)	+8(8)
Celkem		21	21	21	21	84

(+1) předmět posílen z disponibilní časové dotace, (1) časová dotace čerpána z disponibilní časové dotace, * volné hodiny disponibilní časové dotace

4.4 Poznámky k učebnímu plánu A

Tabulace učebního plánu vychází z RVP pro základní školu speciální. Disponibilní časové dotace jsou na I.stupni využity k navýšení vzdělávacích oblastí Umění a kultura – výtvarná výchova a Informační a komunikační technologie – Informatika v 5. a 6. ročníku. Jedna hodina z disponibilní časové dotace v 1. – 4. ročníku bude použita zejména k posílení vzdělávacích oblastí Člověk a komunikace, Člověk a jeho svět a Umění a kultura – hudební výchova.

Na II. stupni budou tyto disponibilní hodiny využity k navýšení časové dotace ve vzdělávacích oblastech Informační a komunikační technologie - Informatika a Umění a kultura – Výtvarná výchova ve všech ročnících. V odůvodněných případech na základě doporučení SPC a dalších odborných lékařů se žáci vzdělávají s upraveným režimem vzdělávání (rozsah učiva, úprava časové dotace výuky).

Seznam zkratk

Název předmětu:	Zkratka:
Rozumová výchova	RV
Řečová výchova	ŘV
Smyslová výchova	SV
Informatika	I
Hudební výchova	HV
Výtvarná výchova	VV
Pracovní výchova	PV
Zdravotní nebo rehabilitační tělesná výchova	ZTV
Pohybová výchova	POV
Disponibilní časová dotace	DIS

5 Učební osnovy

1. stupeň

Učební osnovy pro žáky se středně těžkým MP

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Jazyková a jazyková komunikace

2. Vzdělávací obor: Čtení

3. Vyučovací předmět: Čtení

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Čtení zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu stěžejní místo. Vyučuje se jako samostatný předmět ve všech ročnících a svým obsahem učiva se prolíná i do ostatních předmětů.

Na 1. stupni se vyučuje v 1. až 2. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. až 6. ročníku 3 hodiny týdně. Jeho hlavním cílem je rozvoj komunikačních schopností. Žáci jsou vedeni k používání mluvené podoby jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je tak, aby se uměli orientovat v základních komunikačních a životních situacích. Jazykový rozvoj žáků probíhá souběžně s jejich individuálním rozumovým a emocionálním zráním.

Hlavním úkolem ve čtení je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Vede žáky k zájmu o čtení, které slouží jako jeden ze zdrojů informací.

Vzdělávání žáků bude probíhat v kmenových třídách, počítačové učebně a může být realizováno též v podobě shlédnutí divadelních a filmových představení, činností v knihovně a prezentací na besídkách třídy a školy.

Do obsahu předmětu Čtení se prolínají okruhy **průřezových témat**: Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova. Mediální výchova je zařazena v 6. ročníku.

Osobnostní a sociální výchova se realizuje formou dramatických her a jednoduchých jazykových cvičení na nácvik a rozvoj komunikace v různých sociálních situacích, které vedou k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě, rozvíjí základní dovednosti pro vzájemnou spolupráci a napomáhají zvládnutí vlastního chování. Nedílnou součástí jsou uvolňovací a relaxační cvičení.

V multikulturní výchově se žáci učí komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, mohou se seznamovat se s jejich tradicemi a kulturními rozdíly. Jsou vedeni k rozvoji k mezilidských vztahů ve škole, v rodině a k odpovědnosti za své chování a jednání.

Prostřednictvím veřejných vystoupení rozvíjí své komunikačních schopnosti v oblasti **mediální výchovy**. Žáci jsou vedeni k utváření schopnosti zvolit si médium jako prostředek k

získávání informací a naplňování volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- jsou vedeni k pochopení obecně používaných termínů, znaků a symbolů
- jsou vedeni k práci s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami (časopisy, knihy, výpočetní technika)
- jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Učitel

- vede žáky k nácviku a zdokonalování se ve čtení, psaní a komunikaci s okolím
- klade důraz na pozitivní motivaci žáků
- vede žáky k nácviku návykových stereotypů učení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- při řešení problémů se učí využívat pomoci druhých osob
- na základě získaných zkušeností jsou vedeni k hledání a nalezení řešení problému

Učitel

- nabízí žákům různá řešení problémů ve formě modelových situací
- učí žáka využívat vlastních zkušeností a vlastního úsudku
- hodnotí výsledky žáků způsobem, který vede k jejich motivaci, aktivitě, vnímání vlastních úspěchů a překonávání vlastních neúspěchů

Kompetence komunikativní

Žáci

- pomocí komunikačních nástrojů rozšiřují svoji aktivní i pasivní slovní zásobu
- učí se kultivovaně komunikovat s druhými lidmi přiměřeně svým možnostem a schopnostem

Učitel

- jde žákům příkladem ve svém gramaticky správném a kultivovaném ústním i písemném projevu
- nabízí vhodnou alternativní komunikaci ve vztahu k žákům, kteří ji používají
- nabízí žákům vhodné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- získávají základní návyky společenského chování
- učí se pracovat ve skupině
- učí se orientovat v blízkém sociálním prostředí

Učitel

- uplatňuje individuální přístup k jednotlivým žákům
- posiluje u žáka sociální chování a sebeovládání, sebedůvěru
- učí žáky rozpoznávat nevhodné a rizikové chování

Kompetence občanské

Žáci

- seznamují se základními společenskými normami a pravidly soužití
- učí se využívat osvojené dovednosti a návyky k zapojení se do společnosti
- jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- zapojuje žáky do kulturního dění – účast na kulturních akcích
- vede žáky svým příkladem k ochraně životního a společenského prostředí

Kompetence pracovní

Žáci

- procvičují základní dovednosti a postupy při čtení a psaní
- učí se sebeobslužným činnostem a hygienickým návykům v souvislosti s jejich možnostmi a schopnostmi
- seznamují se s vhodnou formou péče o školní a učební pomůcky, o své pracovní místo

Učitel

- vede žáky k psychohygieně při čtení a psaní
- vytváří podnětné a tvořivé prostředí pro rozvoj dovedností a schopností žáků
- chválí žáky za kvalitně odvedenou práci a vytváří prostor pro motivaci k aktivitě
- formou hravých aktivit prohlubuje u žáků schopnost koncentrace při práci a dohlíží na její dokončení

1. Vzdělávací oblast: Jazyková a jazyková komunikace

2. Vzdělávací obor: Psaní

3. Vyučovací předmět: Psaní

Předmět Psaní zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu stěžejní místo. Vyučuje se jako samostatný předmět ve všech ročnících a svým obsahem učiva se prolíná i do ostatních předmětů.

Na 1. stupni se vyučuje v 1. až 6. ročníku 2 hodiny týdně. Jeho hlavním cílem je rozvoj komunikačních schopností. Žáci jsou vedeni k používání písemné podoby jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je tak, aby se uměli orientovat v základních komunikačních a životních situacích. Jazykový rozvoj žáků probíhá souběžně s jejich individuálním rozumovým a emocionálním zráním.

Psaní rozvíjí grafické dovednosti žáků, jejich jemnou motoriku a grafomotoriku a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Získávání grafických dovedností a jejich praktické využívání dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

Vzdělávání žáků bude probíhat v kmenových třídách, počítačové učebně a může být realizováno též v podobě činností v knihovně a prezentací na besídkách třídy a školy.

Do obsahu předmětu Psaní se prolínají okruhy **průřezových témat**: Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova. Mediální výchova je zařazena v 6. ročníku.

Osobnostní a sociální výchova se realizuje formou dramatických her a jednoduchých jazykových cvičení na nácvik a rozvoj komunikace v různých sociálních situacích, které vedou k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě, rozvíjí základní dovednosti pro vzájemnou spolupráci a napomáhají zvládnutí vlastního chování. Nedílnou součástí jsou uvolňovací a relaxační cvičení.

V multikulturní výchově se žáci učí komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, mohou se seznamovat se s jejich tradicemi a kulturními rozdíly. Jsou vedeni k rozvoji k mezilidských vztahů ve škole, v rodině a k odpovědnosti za své chování a jednání.

Prostřednictvím veřejných vystoupení rozvíjí své komunikační schopnosti v oblasti **mediální výchovy**. Žáci jsou vedeni k utváření schopnosti zvolit si médium jako prostředek k získávání informací a naplňování volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- jsou vedeni k pochopení obecně používaných termínů, znaků a symbolů
- jsou vedeni k práci s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami (časopisy, knihy, výpočetní technika)
- jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Učitel

- vede žáky k nácviku a zdokonalování se ve čtení, psaní a komunikaci s okolím
- klade důraz na pozitivní motivaci žáků
- vede žáky k nácviku návykových stereotypů učení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- při řešení problémů se učí využívat pomoci druhých osob
- na základě získaných zkušeností jsou vedeni k hledání a nalezení řešení problému

Učitel

- nabízí žákům různá řešení problémů ve formě modelových situací
- učí žáka využívat vlastních zkušeností a vlastního úsudku
- hodnotí výsledky žáků způsobem, který vede k jejich motivaci, aktivitě, vnímání vlastních úspěchů a překonávání vlastních neúspěchů

Kompetence komunikativní

Žáci

- pomocí komunikačních nástrojů rozšiřují svoji aktivní i pasivní slovní zásobu
- učí se kultivovaně komunikovat s druhými lidmi přiměřeně svým možnostem a schopnostem

Učitel

- jde žákům příkladem ve svém gramaticky správném a kultivovaném ústním i písemném projevu
- nabízí vhodnou alternativní komunikaci ve vztahu k žákům, kteří ji používají
- nabízí žákům vhodné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- získávají základní návyky společenského chování
- učí se pracovat ve skupině
- učí se orientovat v blízkém sociálním prostředí

Učitel

- uplatňuje individuální přístup k jednotlivým žákům
- posiluje u žáka sociální chování a sebeovládání, sebedůvěru
- učí žáky rozpoznávat nevhodné a rizikové chování

Kompetence občanské

Žáci

- seznamují se základními společenskými normami a pravidly soužití
- učí se využívat osvojené dovednosti a návyky k zapojení se do společnosti
- jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- zapojuje žáky do kulturního dění – účast na kulturních akcích
- vede žáky svým příkladem k ochraně životního a společenského prostředí

Kompetence pracovní

Žáci

- procvičují základní dovednosti a postupy při čtení a psaní

- učí se sebeobslužným činnostem a hygienickým návykům v souvislosti s jejich možnostmi a schopnostmi
- seznamují se s vhodnou formou péče o školní a učební pomůcky, o své pracovní místo

Učitel

- vede žáky k psychohygieně při čtení a psaní
- vytváří podnětné a tvořivé prostředí pro rozvoj dovedností a schopností žáků
- chválí žáky za kvalitně odvedenou práci a vytváří prostor pro motivaci k aktivitě
- formou hravých aktivit prohlubuje u žáků schopnost koncentrace při práci a dohlíží na její dokončení

1. Vzdělávací oblast: Jazyková a jazyková komunikace

2. Vzdělávací obor: Řečová výchova

3. Vyučovací předmět: Řečová výchova

Předmět Řečová výchova zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu důležité místo. Vyučuje se jako samostatný předmět ve všech ročnících a svým obsahem učiva se prolíná i do ostatních předmětů.

Na 1. stupni se vyučuje v 1. až 6. ročníku 2 hodiny týdně (v 1. a 2. ročníku čerpáno po jedné hodině z disponibilní časové dotace). Jeho hlavním cílem je rozvoj komunikačních schopností. Žáci jsou vedeni k používání mluvené i písemné podoby jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je tak, aby se uměli orientovat v základních komunikačních a životních situacích. Jazykový rozvoj žáků probíhá souběžně s jejich individuálním rozumovým a emocionálním zráním.

V **řečové výchově** je hlavním úkolem osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, správné a srozumitelné vyjadřování přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků. Žáci jsou vedeni ke schopnosti komunikovat s okolím, která je základem pro úspěšnou sociální integraci a jejich další vzdělávání.

Vzdělávání žáků bude probíhat v kmenových třídách, počítačové učebně a může být realizováno též v podobě shlédnutí divadelních a filmových představení, činností v knihovně a prezentací na besídkách třídy a školy.

Do obsahu předmětu Řečová výchova se prolínají okruhy **průřezových témat**: Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova. Mediální výchova je zařazena v 6. ročníku.

Osobnostní a sociální výchova se realizuje formou dramatických her a jednoduchých jazykových cvičení na nácvik a rozvoj komunikace v různých sociálních situacích, které vedou k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě, rozvíjí základní dovednosti pro vzájemnou spolupráci a napomáhají zvládnutí vlastního chování. Nedílnou součástí jsou uvolňovací a relaxační cvičení.

V **multikulturní výchově** se žáci učí komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, mohou se seznamovat se s jejich tradicemi a kulturními rozdíly. Jsou vedeni k rozvoji k mezilidských vztahů ve škole, v rodině a k odpovědnosti za své chování a jednání.

Prostřednictvím veřejných vystoupení rozvíjí své komunikační schopnosti v oblasti *mediální výchovy*. Žáci jsou vedeni k utváření schopnosti zvolit si médium jako prostředek k získávání informací a naplňování volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- jsou vedeni k pochopení obecně používaných termínů, znaků a symbolů
- jsou vedeni k práci s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami (časopisy, knihy, výpočetní technika)
- jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Učitel

- vede žáky k nácviku a zdokonalování se ve čtení, psaní a komunikaci s okolím
- klade důraz na pozitivní motivaci žáků

- vede žáky k nácvičku návykových stereotypů učení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- při řešení problémů se učí využívat pomoci druhých osob
- na základě získaných zkušeností jsou vedeni k hledání a nalezení řešení problému

Učitel

- nabízí žákům různá řešení problémů ve formě modelových situací
- učí žáka využívat vlastních zkušeností a vlastního úsudku
- hodnotí výsledky žáků způsobem, který vede k jejich motivaci, aktivitě, vnímání vlastních úspěchů a překonávání vlastních neúspěchů

Kompetence komunikativní

Žáci

- pomocí komunikačních nástrojů rozšiřují svoji aktivní i pasivní slovní zásobu
- učí se kultivovaně komunikovat s druhými lidmi přiměřeně svým možnostem a schopnostem

Učitel

- jde žákům příkladem ve svém gramaticky správném a kultivovaném ústním i písemném projevu
- nabízí vhodnou alternativní komunikaci ve vztahu k žákům, kteří ji používají
- nabízí žákům vhodné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- získávají základní návyky společenského chování
- učí se pracovat ve skupině
- učí se orientovat v blízkém sociálním prostředí

Učitel

- uplatňuje individuální přístup k jednotlivým žákům
- posiluje u žáka sociální chování a sebeovládání, sebedůvěru
- učí žáky rozpoznávat nevhodné a rizikové chování

Kompetence občanské

Žáci

- seznamují se základními společenskými normami a pravidly soužití
- učí se využívat osvojené dovednosti a návyky k zapojení se do společnosti
- jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- zapojuje žáky do kulturního dění – účast na kulturních akcích
- vede žáky svým příkladem k ochraně životního a společenského prostředí

Kompetence pracovní

Žáci

- procvičují základní dovednosti a postupy při čtení a psaní

- učí se sebeobslužným činnostem a hygienickým návykům v souvislosti s jejich možnostmi a schopnostmi
- seznamují se s vhodnou formou péče o školní a učební pomůcky, o své pracovní místo

Učitel

- vede žáky k psychohygieně při čtení a psaní
- vytváří podnětné a tvořivé prostředí pro rozvoj dovedností a schopností žáků
- chválí žáky za kvalitně odvedenou práci a vytváří prostor pro motivaci k aktivitě
- formou hravých aktivit prohlubuje u žáků schopnost koncentrace při práci a dohlíží na její dokončení

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

2. Vzdělávací obor: Matematika

3. Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Matematika zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu důležité místo. Vyučuje se jako samostatný předmět ve všech ročnících a svým obsahem učiva se prolíná i do ostatních předmětů.

Na 1. stupni se vyučuje ve všech ročnících 2 hodiny týdně. Je založen na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití.

Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žáci poznávají základní geometrické tvary .

Vzdělávací obsah předmětu **Matematika** je rozdělen na tematické okruhy:

- Řazení a třídění předmětů
- Čísla a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Základy geometrie

Tematický okruh **Řazení a třídění předmětů** se zařazuje na prvním stupni. Žáci se učí tvořit skupiny podle velikosti, řadit předměty podle určitých vlastností a společných jevů. Rozvíjí si prostorovou a směrovou orientaci, logické myšlení a paměť, učí se chápat a osvojovat kvantitativní vztahy.

V tematickém okruhu **Čísla a početní operace** se žáci postupně seznamují s reálnými čísly, osvojují si rozklad čísel, vytváří si konkrétní představu o číslech, osvojují si postupy základních matematických operací. Jedná se především o sčítání, odčítání.

V tematickém okruhu **Závislost, vztahy a práce s daty** se žáci učí třídění a seskupování dat podle určitých kritérií, jejich vzájemných souvislostí a závislostí. Osvojují si základy měření, seznamují se s časovými souvislostmi, určují čas, učí se základní jednotky hmotnosti, délky a času, s bankovkami.

V tematickém okruhu **Základy geometrie** žáci rozeznávají a pojmenovávají základní geometrické útvary, rozlišují je na různých předmětech ze svého okolí.

Organizace: žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny v kmenové třídě, počítačové učebně. Využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky

Předmětem Matematika prolínají **průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova.

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj základních dovedností pro vzájemnou spolupráci, utváření vzájemných vztahů ve třídě.

Multikulturní výchova – žáci jsou vedeni k rozvoji mezilidských vztahů ve škole, v rodině, k toleranci k druhým.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- jsou vedeni k pochopení obecně používaných termínů, znaků, symbolů
- jsou vedeni k práci s učebnicemi, učebními materiály a pomůckami

Učitel

- vede a motivuje žáka k učení, vytváří takové podmínky a situace v nichž žák zažívá radost a pocit úspěchu
- uplatňuje individuální přístup a zohledňuje pomalé pracovní tempo žáka

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- učí se řešit zadané úkoly s pomocí, učí se využívat návodů a pomůcek vhodných k optimálnímu řešení problémů
- jsou vedeni k žádosti o pomoc při řešení problému

Učitel

- volí vhodné metody a pomáhá žákovi dopracovat se ke správnému postupu a vyřešení problému
- řešení určitého problému hodnotí učitel způsobem, který je pro žáka povzbuzující motivující

Kompetence komunikativní

Žáci

- učí se komunikovat s ostatními přiměřeným, vhodným způsobem
- učí se vyjádřit své myšlenky

Učitel

- je pro žáky vzorem kultivovaného projevu
- podporuje přátelskou komunikaci mezi spolužáky a žákem a učitelem

Kompetence sociální a personální

Žáci

- učí se pracovat ve skupině, zaujímat v ní patřičné místo
- učí se vzájemně si pomáhat při řešení určitých problémů

Učitel

- uplatňuje individuální přístup k žákům
- vede žáky k společnému hledání optimálního řešení problému

Kompetence občanské

Žáci

- učí se využívat osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- učí se chránit si své zdraví a zdraví druhých

Učitel

- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka
- sleduje chování žáků a včas přijímá účinná opatření, netoleruje agresivní chování a nezdvořilé projevy žáků

Kompetence pracovní

Žáci

- učí se základním dovednostem, postupům
- učí se využívat různé pomůcky, techniku při své práci

Učitel

- nabízí vhodné pomůcky, techniku pro využití žákem
- motivuje žáky k další aktivitě

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

2. Vzdělávací obor: Informatika

3. Vyučovací předmět: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Informatika se vyučuje v 5. a 6. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně v každém z ročníků. Jedna hodina je čerpána z disponibilní časové dotace daného ročníku.

Žáci se zde učí základy obsluhy a práce s PC a vybraným základním programovým vybavením. Vzdělávání probíhá v PC učebnách. Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje žákům ZŠ speciální, seznámit se základními funkcemi počítače, dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti. Pro tyto žáky má PC technika i nezastupitelné místo při zajištění komunikace. Obsahem je základní obsluha počítače - zapnutí a vypnutí, práce s myší, zvládnutí psaní známých písmen na klávesnici a práce s výukovými a vybranými programy dle pokynu a pod vedením učitele.

Začlenění průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova - důraz je kladen na formování volných a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, pravidla komunikace, práce v týmu

Environmentální výchova – zdroj informací o životním prostředí, o vlivu člověka na přírodu, životní prostředí

Multikulturní výchova - komunikace s lidmi, lidské vztahy

Mediální výchova – vnímání mediálních sdělení, zábava, reklama, kultura a media

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- napodobují různé předvedené činnosti
- osvojují si jednoduché pojmy a znaky spojené s prací na počítači

Učitel

- umožňuje žákům nácvik jednoduchých činností spojených s používáním PC
- vhodně zvolenými postupy a osobním příkladem i pomocí umožňuje žákům získávat potřebné dovednosti a znalosti nezbytné pro ovládnutí počítače

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- snaží se pochopit a plnit jednoduché instrukce
- učí se orientovat v prostředí počítače(klávesnice, monitor, myš) a dle individuálních možností a schopností využívat toto prostředí k plnění zadaných úkolů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, kterým umožní volby různých postupů
- vhodným vedením směřuje žáky ke správným řešením

Kompetence komunikativní

Žáci

- snaží se vyjadřovat svá přání, potřeby, pocity a nálady
- jsou vedeni k využívání PC pro komunikaci se svým okolím

Učitel

- ukazuje žákům možnosti, které PC nabízí
- za použití vhodných výukových programů, textů a obrázků rozvíjí slovní zásobu žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- jsou vedeni k vzájemné toleranci, pomoci a spolupráci
- navazuje vztahy mezi vrstevníky

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost vzájemné tolerance, pomoci a spolupráce
- zohledňuje individualitu žáka

Kompetence občanské

Žáci

- jsou vedeni k osvojování a dodržování společenských pravidel a norem
- jsou informováni o možných rizicích při práci na PC

Učitel

- vede žáky k vzájemné toleranci, dodržování pravidel a norem chování a jednání
- chrání žáky před ovlivněním nevhodnými webovými stránkami – erotika, terorismus atd.

Kompetence pracovní

Žáci

- seznamují se bezpečnostními a hygienickými pravidly pro práci s výpočetní technikou
- osvojují si nejjednodušší úkony obsluhy PC

Učitel

- osobním příkladem a asistencí pomáhá žákům při osvojování si základních dovedností při práci na PC
- vytváří při výuce tvořivé a podnětné prostředí

UČEBNÍ OSNOVY 1. STUPEŇ

1. Vzdělávací oblast : Člověk a jeho svět

2. Vzdělávací obor : Prvouka

3. Vyučovací předmět : Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu :

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** rozvíjí vnímání žáků a základní poznatky o okolním světě, životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Žáci se učí správně pojmenovávat předměty, jevy a situace na základě pozorování a vlastních praktických zkušeností. Nové znalosti a dovednosti se učí uplatňovat v běžném životě. Vzdělávací oblast je důležitou složkou počátečního vzdělávání a je základem pro výuku na 2. stupni ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví*.

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** pomáhá žákům získat dovednosti, jak se co nejsamostatněji orientovat v okolním prostředí a jak si počínat při řešení různých životních situací.

Předmět **Prvouka** vyučuje v 1.a 2. ročníku dvě hodiny týdně, ve 3. – 6. ročníku tři hodiny týdně.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do tematických okruhů :

- Místo , kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí poznávat své nejbližší okolí, orientovat se v něm a cítit se bezpečně. Postupně poznávají nejbližší okolí místa bydliště a školy a dále své znalosti rozšiřují o důležitá místa v obci, regionu, zemi .

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** se žáci učí základním způsobům společenského chování a jednání. Při praktických činnostech se učí vzájemně spolupracovat se svými spolužáky. Učí se jak reagovat při setkání s neznámými lidmi a v krizových situacích.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat se v čase a určovat ho, rozlišovat děj v minulosti a budoucnosti. Důležitou složkou je praktické poznávání způsobu života v nejbližším okolí, poznávání významných historických památek v místě bydliště.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** se žáci seznamují se změnami v přírodě v průběhu roku. Učí se při praktických činnostech sledovat, k jakým změnám v přírodě dochází během ročních období. Vytvářejí si vztah k přírodě a učí se poznávat důležitost ochrany životního prostředí .

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají sami sebe prostřednictvím svého těla. Učí se dodržovat správné hygienické návyky a zvládat sebeobslužné činnosti podle svých možností. Poznávají, co jejich zdraví prospívá, co ho poškozuje a učí se o ně pečovat.

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata :

OSV - rozvoj schopností poznávání, komunikace, mezilidské vztahy, spolupráce, hodnoty, postoje, řešení problémů, psychohygienu a cvičení sebekontroly

MKV - lidské vztahy, tolerance

EMV - ekosystémy, základní podmínky života

Obsahové , časové a organizační vymezení :

Vyučuje se od prvního do druhého ročníku 2 hodiny týdně, od třetího do šestého ročníku 3 hodiny týdně

Výuka probíhá ve třídách, v přírodě (okolí školy), exkurze – návštěva střediska CHKO Sever

Výuka v počítačové učebně – výukový program Terasoft – základní znalosti v oblasti přírody kolem nás (flora, fauna)

Různé formy práce se zaměřením na individuální přístup. Respektování individuálních schopností žáka

Utváří se prvotní ucelený obraz světa

Všimání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů

Porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování

Učitel

- vede žáky k objevování a poznávání všeho co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- učí se řešit zadané úkoly s pomocí pedagoga
- učí se využívat různých informačních zdrojů - internet

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který žáky vhodně motivuje
- motivuje žáky k využívání různých informačních zdrojů – internet

Kompetence komunikativní

Žáci

- za pomoci pedagoga si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a snaží se uplatnit ve vlastních projevech a výtvorech

Učitel

- vede žáky k správnému a přesnému vyjadřování
- usměrňuje žáky v jejich chování

Kompetence sociální a personální

Žáci

- pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují druhé lidi
- na základě sebepoznání posiluje své sebevědomí

Učitel

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- posiluje u žáků sociální chování a sebeovládání

Kompetence občanské

Žáci

- učí se poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- učí se respektovat společenské normy a pravidla chování
- jsou seznámeni s chováním v krizových situacích ohrožujících život

Učitel

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě, památkám
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vede žáky ke kamarádskému chování a umění pomoci

Kompetence pracovní

Žáci

- utvářejí si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla
- pod vedením pracují podle daného pracovního postupu a návodu
- mají představu o pracovních činnostech běžných profesí

Učitel

- umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek a nástrojů
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1.Vzdělávací oblast: : Umění a kultura

2.Vzdělávací obor: : Hudební výchova

3.Vyučovací předmět: : HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět HUDEBNÍ VÝCHOVA vychází ze vzdělávací oblasti *Umění a kultura*. Vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost a podporuje prožívání hudby. Zároveň podporuje pohybové schopnosti.

Předmět rozvíjí pozitivní vztah k umění a jeho vnímání. Prolíná všemi předměty. Úzce je propojena zejména s předmětem Výtvarná výchova. Plní několik funkcí. Rozvíjí hudebnost žáků, jejich rytmické a intonační schopnosti, jejich pohybovou kulturu a napomáhá rozvoji jejich řeči. Plní i funkce psychoterapeutické, pomáhá žákům k odreagování napětí, k překonání únavy a zlepšení nálady. Podílí se na prohlubování koncentrace jejich pozornosti. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, rozvíjí jejich řečové i pohybové dovednosti. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje a rozvíjí.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

- vnímat a napodobovat různé zvuky / hudební i nehudební /
- soustředit se na poslech známých písní a skladeb
- zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu
- propojit pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché tance
- naučit se správně hospodařit s dechem, správně dýchat
- instrumentální činnost a rytmická cvičení

Obsahové, časové a organizační vymezení

Hudební výchova je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí a je realizován v 1. – 6. ročníku základního vzdělávání jednu hodinu týdně v každém z ročníků.

Hudební výchova je realizována v kmenové třídě a v relaxační místnosti. Učivo je rozděleno do tří oblastí:

Vokální a instrumentální činnosti

- pochopení a interpretace rytmu podle motorické, zrakové a sluchové koordinace
- zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu
- rytmus a pohyb, hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání)
- hra na jednoduché dětské hudební nástroje, nástroje Orffova instrumentáře

Poslechové činnosti

- výška, síla, délka tónu
- rozpoznávání tempa a rytmu
- zpěvní hlasy
- zvuky hudebních nástrojů
- melodie a skladby určené dětem

Hudebně pohybové činnosti

- pochod podle hudebního doprovodu
- pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky
- pohybový projev podle hudby – improvizace
- hudebně relaxační techniky

Ve všech ročnících má vyučující možnost vlastního výběru písní, říkadel a poslechových skladeb s přihlédnutím k úrovni hudebních schopností a zájmu žáků.

Předmětem prolínají průřezová témata OSV a MKV.

Osobnostní a sociální výchova:

- je zaměřena na rozvoj motoriky, jejich pohybových schopností a dovedností a překonávání jejich neobratnosti, případně pasivity na základě znalosti zdravotního stavu žáků a povahy jejich postižení
- přispívá k utváření pozitivních psychických vlastností
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě vzájemné poznávání ve skupině
- respekt, podpora, pomoc

Multikulturní výchova:

- zabezpečení takového klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, učí žáka vnímat jako sebe sama
- vede k vzájemnému se respektování, ke spolupráci a společenským aktivitám

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci

- snaží se o pochopení a interpretaci rytmu
- nacvičují zpěv písní přiměřeného textu a rozsahu
- snaží se hudebně pohybovou improvizaci

Učitel

- vede žáky ke správnému pochopení rytmu a interpretace
- pomáhá žákům při pohybových cvičeních
- dle individuálních schopností a možností žáků zařazuje vhodné písně a pohybové aktivity

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- překonávají problémy přiměřeně ke svým možnostem
- nenechá se při nezdaru odradit

- ví, na koho se může obrátit při řešení problémů

Učitel

- vede žáky k překonávání problémů správným směrem
- podporuje netradiční způsoby řešení hudebního vyjadřování
- profesionálně přistupuje k hodnocení výsledků žáků

Kompetence komunikativní

Žáci

- při práci komunikují s ostatními v rámci svých možností
- vyjadřují své názory, postoje vhodnou formou
- učí se chápat poslání hudby jako prostředek komunikace

Učitel

- učí žáky naslouchat hudbě a vnímat projevy druhých
- vede žáky k toleranci názoru druhých
- vede žáky k pochopení hudby

Kompetence sociální a personální

Žáci

- učí se chápat rozdílné hudební kvality spolužáků
- navazují vztahy s vrstevníky a respektuje je
- učí se chápat emoční poslání hudby jako prostředku komunikace

Učitel

- pomáhá žákům chápat hudební kulturu a prohlubuje vztah k ní
- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat v kolektivu
- pomáhá při získání sebedůvěry žáka v souvislosti s hudbou

Kompetence občanské

Žáci

- učí se chápat naše kulturní tradice
- učí se aktivně zapojovat do kulturního dění
- dodržují základní společenské normy a pravidla v kolektivu

Učitel

- vede žáky k úctě a toleranci k druhým lidem
- učí žáky zaujímat vhodné postoje k hudbě a zpěvu
- učí žáky chápat naše kulturní tradice

Kompetence pracovní

Žáci

- návštěvami kulturních akcí se seznamují s kulturním prostředím
- soustředí se na pracovní výkon a snaží se vytrvat
- učí se přijímat posouzení svých výsledků
- jsou vedeni ke správným hygienickým návykům při zpěvu

Učitel

- je příkladem v hudebních dovednostech
- učí žáky vhodně využívat psychohygienické účinky hudby
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- vede žáky ke správným hygienickým návykům při zpěvu

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

- 1. Vzdělávací oblast:** Umění a kultura
- 2. Vzdělávací obor:** Výtvarná výchova
- 3. Vyučovací předmět:** Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího oboru Umění a kultura. Umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa prostřednictvím výtvarných činností. Odráží výtvarnou kulturu i jako součást každodenního života. Směřuje k porozumění výtvarnému umění, jeho jazyka i významům. Dává prostor k vyjádření vlastních zkušeností, prožitků a k rozvoji tvořivosti, prostorové představivosti a fantazie. Svými specifickými prostředky umožňuje nonverbální komunikaci.

Na 1.stupni se žáci seznamují prostřednictvím výtvarných činností s výrazovými prostředky výtvarného umění a s různým materiálem. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků sebevyjádření. Inspirace k činnostem se stávají literární, výtvarná a dramatická díla (divadlo, film).

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci.

Předmět se na 1.stupni v 1.- 6. ročníku vyučuje 2 hodiny týdně v každém z ročníků.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, v okolí školy, v keramické dílně, v počítačové učebně a je rovněž realizována v alternativním prostředí (muzeum, galerie, výstavy apod.). Je také naplňována formou školních projektů (Velikonoční, Vánoční jarmark).

Dle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou voleny metody a formy práce – skupinová práce, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Průřezová témata:

Rozvíjí především průřezové téma:

OSV – rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření estetického citění

MKV – lidské vztahy a kulturní rozdíly

EMV – příroda, les, zvířata, rostliny, životní prostředí, roční období

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- poznávají barvy, linie, tvary a objekty
- seznamují se s výtvarnými technikami, nástroji a učí se s nimi pracovat

Učitel

- umožňuje žákům uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a pozorování
- vytváří podnětné prostředí, nabízí více řešení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vhodně zvolí prostředky a výtvarnou techniku k vyjádření svého záměru
- jsou vedeni k překonávání nezdarů a dokončení započaté práce

Učitel

- podporuje netradiční způsoby řešení
- vede žáky k překonávání obtíží a dokončení započaté práce

Kompetence komunikativní

Žáci

- učí se vnímat, tolerovat a naslouchat druhým
- rozšiřují si slovní zásobu při poznávání výtvarných technik a prostředků

Učitel

- vede žáky k tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám
- učí žáky naslouchat druhým, vnímat a tolerovat výtvarné projevy druhých

Kompetence sociální a personální

Žáci

- pracují ve skupinách, vytvářejí společné práce
- učí se spolupracovat a respektovat názory druhých

Učitel

- vede žáky k toleranci, spolupráci a vzájemné pomoci
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Žáci

- snaží se prezentovat a hodnotit svá díla nebo společné práce
- v rámci možností prezentují výsledky své práce na veřejnosti
- účastní se výtvarných soutěží

Učitel

- vede žáky k sebeúctě i k úctě k druhým lidem
- beseduje s žáky nad vytvořenými díly
- upřednostňuje kladné a pozitivní hodnocení

Kompetence pracovní

Žáci

- snaží se soustředit na pracovní činnost
- seznamují se s různými výtvarnými technikami
- snaží se dokončit zadanou práci
- jsou vedeni k dodržování hygieny a bezpečnosti při práci

Učitel

- učí žáky zacházet s různými nástroji
- seznamuje žáky s různými výtvarnými technikami
- seznamuje žáky s hygienou a bezpečností práce
- učí žáky chránit své zdraví při práci s různými nástroji a materiálem

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

2. Vzdělávací obor: Tělesná výchova

3. Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Tělesné výchově je věnován velký počet hodin vzhledem k jejímu nezastupitelnému postavení při výchově žáků s mentální retardací. Vyučovací předmět tělesná výchova vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a zdraví. Systematicky ovlivňuje adaptaci žáků na školní prostředí, staví na spontánních pohybových činnostech a hrách s cílem začleňování zdravotně kompenzačních a relaxačních činností se zohledněním individuálního zdravotního stavu jedinců, možností a schopností každého z žáků.

Žáci se učí vzájemné spolupráci a soutěživosti s vyrovnáním se se situací úspěchu i neúspěchu. Jsou vedeni k výběru konkrétních pohybových činností, které mohou provádět i mimo školu.

Pojetí tělesné výchovy sleduje cíle zdravotní, zaměřené na správné držení těla, zvládnutí základních pohybových dovedností, v tomto předmětu si začínají osvojovat pohybový režim, různé druhy pohybových aktivit, pravidla osobní hygieny, vhodné druhy oblečení a obutí, bezpečnost při činnostech, první pomoc při drobných poraněních, organizační činnosti, základní pravidla her a soutěží a také chování fair play.

Tělesná výchova přispívá i k utváření pozitivních psychických vlastností žáků.

Zvláštní místo má zdravotní tělesná výchova (ZTV), žáci jsou zařazováni na základě doporučení lékaře, specifické úkoly a obsah ZTV vycházejí ze základních charakteristik zdravotního oslabení žáků. Cílem ZTV je odstranění nebo alespoň zmírnění zdravotního oslabení. Zdravotně oslabení žáci se účastní i ostatních hodin TV, nevykonávají však cvičení, která jsou vzhledem k jejich oslabení nevhodná.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících na 1.stupni po třech hodinách týdně a svým obsahem učiva se prolíná i do ostatních předmětů. Časová dotace je stejná pro chlapce i dívky. Výuka probíhá společně, třídy se nedělí.

Výuka probíhá převážně ve školní tělocvičně, na sportovních hřištích, ve volné přírodě. Provádíme i sezonní činnosti – plavání, bruslení, sáňkování, turistiku a nácvik základů pro kolektivní hry. Výuka bruslení probíhá na zimním stadionu, povinná výuka plavání probíhá v plaveckém bazénu ve 3. a 4. ročníku v rozsahu 20 hodin v každém z ročníků. Tělesná výchova je rovněž realizována v některých projektech zaměřených na sportovní soutěže i v rámci regionu.

Na 1.stupni Tělesná výchova rozvíjí pohybové dovednosti žáků, jejich tělesnou kulturu a pozitivně působí na koncentraci pozornosti a rozvoj jejich volných vlastností. Důraz je kladen na hravost, soutěživost a rytmitizaci pohybových aktivit. Žáci se seznámí i se základy sportovních her, což může napomoci jejich integraci mezi nehandicapované vrstevníky.

Vzdělání v tělesné výchově je rozděleno na tři okruhy:

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností:

- sportovní a pohybové hry, cvičení pro správné držení těla, základy gymnastiky, rytmické, průpravné a kondiční formy cvičení
- koordinační, kompenzační, relaxační a vyrovnávací cvičení
- základy atletiky, sportovních her
- hudebně pohybové činnosti

Sezonní činnosti:

- turistika a pobyt v přírodě
- plavání
- bruslení
- sáňkování

Činnosti ovlivňující zdraví:

- význam pohybu pro zdraví, příprava organismu a vyrovnání se s fyzickou zátěží
- zdravotně zaměřené činnosti s rozvojem různých forem rychlosti, vytrvalosti
- síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při tělesné výchově, dodržování
- dodržování bezpečnosti při pohybových činnostech

Činnosti podporující pohybové učení:

- komunikace, organizace, zásady jednání a chování
- měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech a sportovním dění ve světě

Předmětem prolínají průřezová témata OSV a MKV

Osobnostní a sociální výchova:

- je zaměřena na rozvoj motoriky, jejich pohybových schopností a dovedností a překonávání jejich neobratnosti, případně pasivity na základě znalosti zdravotního stavu žáků a povahy jejich postižení
- prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků mentálního postižení žáků
- přispívá k utváření pozitivních psychických vlastností
- učí se přizpůsobování se pravidlům
- napomáhá zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- utváří a rozvíjí základní sociální dovednosti pro vzájemnou spolupráci, pro řešení různých situací
- cvičení sebeovládání
- vzájemné poznávání ve skupině - respekt, podpora, pomoc, vytvářet povědomí o kvalitách

typu – odpovědnost, spravedlnost, spolehlivost, rozhodování

Multikulturní výchova:

- rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci
- zabezpečení takového klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, učí žáka vnímat jako sebe sama
- vede k vzájemnému se respektování, ke spolupráci a společenským aktivitám

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- si osvojují základní tělocvičné názvosloví (v rámci svých možností a schopností)
- učí se cvičit dle předcvičení, popřípadě dle popisu cvičení, je veden ke správnému provedení cviku, hravou formou a vhodnou motivací zdolávat překážky
- je veden k důvěře v sebe sama, snaživosti, odvaze, vytrvalosti, ohleduplnosti
- učíme základům týmové práce, kooperace
- orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích

Učitel

- se zajímá o individuální zvláštnosti jednotlivých dětí a respektuje je, zařazuje nové a nové metody ke zvládnutí
- vhodně motivuje a získává děti k tomu, aby se pohybově projeví, aby samy a s chutí projevovaly zájem o pohyb, aby se učily hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- snaží se řešit problémy a překonávat překážky
- vnímají problémové situace a hledají způsob řešení
- řeší problémy v souvislosti s nesporným chováním

Učitel

- ukazuje a pomáhá žákům najít cestu k řešení, dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům pomáhá v činnostech
- vede žáka svým vlastním příkladem svého chování

Kompetence komunikativní

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni, reagují na základní povely a pokyny a sami je i vydávají
- osvojují si kultivovaný pohybový projev
- spolupracují při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

Učitel

- vede žáky ke vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých
- vytváří příležitosti k interpretaci různých pohybových her – pomáhá dorozumívat se na pravidlech, postupech, zvládnutí jednotlivých cviků a činností

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dodržují pravidla, označují přestupky
- učí se jednat v duchu fair play

- respektují opačné pohlaví
- snaží se zvládat pohybové činnosti ve skupině, spolupracují ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu

Učitel

- se snaží zadávat úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádají, vede žáky k ohleduplnosti
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Žáci

- si formují volní a charakterové rasy
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu
- spojují svou pohybovou činnost se zdravím
- hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní

Učitel

- vede žáky k ohleduplnosti a respektování druhých
- zajímá se, jak vyhovuje žákům způsob jeho výuky
- umožňuje žákům, aby se podíleli na hodnocení činnosti nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

Žáci

- se neustále učí, zdokonalují pohybové dovednosti
- učí se vytrvalosti, odvaze, snaze dokončit, nevzdat, vydržet
- uplatňují hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učí se užívat jednotlivá tělocvičná nářadí a náčiní

Učitel

- dodává žákům sebedůvěru
- dle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vytváří pro žáky příležitosti v modelových situacích

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1.Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

2.Vzdělávací obor: Pracovní výchova

3.Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je jednou z nejdůležitějších vzdělávacích oblastí pro žáky s mentálním postižením. Zahrnuje pracovní činnosti, které vedou k získání základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti.

Cílem je rozvíjení motorických schopností a dovedností, základních hygienických návyků a příprava na vykonávání jednoduchých pracovních činností.

Žáci se seznamují s různými materiály a jejich vlastnostmi, s funkcí vhodných pomůcek, náradí a jejich správným použitím.

Učí se pracovat samostatně, v týmu i ve skupinách a vážit si své práce a práce druhých.

Na 1.stupni se pracovní výchova bude vyučovat v 1. až 3. ročníku 3 hod. týdně, ve 4. až 6. ročníku 4 hod. týdně.

Pracovní výchova je dělena do těchto tematických okruhů:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti

Žáci jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Realizace tematických okruhů bude probíhat v kmenových třídách, ve školní a keramické dílně, na školní zahradě a bude závislá na schopnostech žáků, podmínkách a možnostech školy. Učivo je určeno pro chlapce i dívky.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti směřuje k vytváření klíčových kompetencí, tím že vede žáka k:

- zvládnutí úkonů souvisejících se sebeobsluhou
- rozvoj jemné motoriky, získání manuálních zručností
- překonávání obtíží a dokončování pracovních úkolů
- porozumění jednoduchým pracovním postupům
- osvojení dovedností k praktickému užívání a zacházení s předměty denní potřeby
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCÁLNÍ VÝCHOVA – žák se učí orientovat v sobě samém.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – podílí se na klimatu třídy a školy.

Výchovné a vzdělávací strategie: -

Kompetence k učení

Žáci

- osvojují si základní pracovní dovednosti
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě

Učitel

- umožňuje žákům poznávat a používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- vhodnou motivací podporuje u žáků zájem o práci

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- pod vedením promýšlí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učí se řešit problémy na modelových případech

Učitel

- rozvíjí tvořivost u žáků, vede k uplatňování vlastních nápadů
- vede žáky k dokončení započaté práce

Kompetence komunikativní

Žáci

- rozšiřují si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- učí se popsat postup své práce

Učitel

- při zadávání úkolů využívá popis, jednoduché texty, obrazové materiály, výrobky
- vede žáky k rozšiřování slovní zásoby

Kompetence sociální a personální

Žáci

- pracují ve skupině a podílí se na vytváření společné práce
- prací ve skupině se učí vzájemné spolupráci, toleranci a respektu

Učitel

- přistupuje individuálně ke každému žákovi
- vede žáky k vzájemné spolupráci, toleranci a respektu

Kompetence občanské

Žáci

- respektují pravidla při práci a jejich dodržování
- snaží se tolerovat své spolužáky ve skupině

Učitel

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci
- dbá na ocenění žákova výsledku

Kompetence pracovní

Žáci

- dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla při činnostech
- snaží se dodržovat zásady správného používání pracovních pomůcek

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti, hygieny a ochranných pomůcek
- zohledňuje tempo jednotlivých žáků a v činnostech jim dle potřeby pomáhá

5 Učební osnovy

2. stupeň

Učební osnovy pro žáky se středně těžkým MP

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1.Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

2.Vzdělávací obor: Čtení

3.Vyučovací předmět: Čtení

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Čtení zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu stěžejní místo. Vyučuje se jako samostatný předmět ve všech ročnících a svým obsahem učiva se prolíná i do ostatních předmětů.

Na 2. stupni se předmět vyučuje v 7. až 10. ročníku v rozsahu 3 hodiny týdně. Jeho hlavním cílem je rozvoj komunikačních schopností.

Žáci jsou vedeni k používání mluvené podoby jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je tak, aby se uměli orientovat v základních komunikačních a životních situacích. Jazykový rozvoj žáků probíhá souběžně s jejich individuálním rozumovým a emocionálním zráním.

Hlavním úkolem ve **čtení** je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, pochopení a reprodukci čteného textu. Vede žáky k zájmu o čtení, které slouží jako jeden ze zdrojů informací. Jeho úkolem je též získat u žáků pozitivní vztah k literatuře.

Vzdělávání žáků bude probíhat v kmenových třídách, počítačové učebně a může být realizováno též v podobě shlédnutí divadelních a filmových představení, činností v knihovně a prezentací na besídkách třídy a školy.

Do obsahu předmětu Čtení se prolínají okruhy **průřezových témat**: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Osobnostní a sociální výchova se realizuje formou dramatických her a jednoduchých jazykových cvičení na nácvik a rozvoj komunikace v různých sociálních situacích, které vedou k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě, rozvíjí základní dovednosti pro vzájemnou spolupráci a napomáhají zvládnutí vlastního chování. Nedílnou součástí jsou uvolňovací a relaxační cvičení.

V *multikulturní výchově* se žáci učí komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, mohou se seznamovat se s jejich tradicemi a kulturními rozdíly. Jsou vedeni k rozvoji mezilidských vztahů ve škole, v rodině a k odpovědnosti za své chování a jednání.

Prostřednictvím veřejných vystoupení rozvíjí své komunikační schopnosti v oblasti *mediální výchovy*. Žáci jsou vedeni k utváření schopnosti zvolit si médium jako prostředek k získávání informací a naplňování volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- jsou vedeni k pochopení obecně používaných termínů, znaků a symbolů
- jsou vedeni k práci s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami (časopisy, knihy, výpočetní technika)
- jsou vedeni k tomu, aby byli schopni uplatnit získané zkušenosti v praktických činnostech

Učitel

- vede žáky k nácvičku a zdokonalování se ve čtení, psaní a komunikaci s okolím
- klade důraz na pozitivní motivaci žáků
- vede žáky k nácvičku návykových stereotypů učení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- při řešení problémů se učí využívat pomoci druhých osob
- na základě získaných zkušeností jsou vedeni k hledání a nalezení řešení problému

Učitel

- učí žáky využívat vlastních zkušeností a vlastního úsudku
- hodnotí výsledky žáků způsobem, který vede k jejich motivaci, aktivitě, vnímání vlastních úspěchů a překonávání vlastních neúspěchů
- nabízí žákům různá řešení problémů ve formě modelových situací
- učí žáky řešit problémové situace s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností

Kompetence komunikativní

Žáci

- pomocí komunikačních nástrojů rozšiřují svoji aktivní i pasivní slovní zásobu
- přiměřeně svým schopnostem se učí kultivovaně komunikovat s druhými lidmi

Učitel

- jde žákům příkladem ve svém gramaticky správném a kultivovaném ústním i písemném projevu
- nabízí vhodnou alternativní komunikaci ve vztahu k žákům, kteří ji používají
- nabízí žákům vhodné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- učí se navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky, respektu k druhým lidem
- jsou vedeni k práci ve skupině
- učí se orientovat v blízkém sociálním prostředí

Učitel

- uplatňuje individuální přístup k jednotlivým žákům
- posiluje u žáka sociální chování a sebeovládání, sebedůvěru a jeho samostatný rozvoj
- učí žáky rozpoznávat nevhodné a rizikové chování

Kompetence občanské

Žáci

- seznamují se se základními společenskými normami a pravidly soužití
- učí se chránit si své zdraví
- jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- zapojuje žáky do kulturního dění – účast na kulturních akcích
- vede žáky svým příkladem k ochraně životního a společenského prostředí

Kompetence pracovní

Žáci

- učí se základním pracovním dovednostem a postupům při jednoduchých pracovních činnostech
- seznamují se se zásadami bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce v souvislosti s jejich možnostmi a schopnostmi
- učí se pečovat vhodnou formou o školní a učební pomůcky, o své pracovní místo

Učitel

- vede žáky k psychohygieně při čtení a psaní
- vytváří podnětné a tvořivé prostředí pro rozvoj dovedností a schopností žáků
- chválí žáky za kvalitně odvedenou práci a vytváří prostor pro motivaci k aktivitě
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost (příprava na výuku)
- seznamuje žáky s různými profesemi (exkurze na pracovištích, besedy, komunikace s rodiči o jejich povolání)

1. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

2. Vzdělávací obor: Psaní

3. Vyučovací předmět: PSANÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět **Psaní** zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu stěžejní místo. Vyučuje se jako samostatný předmět ve všech ročnících a svým obsahem učiva se prolíná i do ostatních předmětů.

Na 2. stupni se předmět vyučuje v 7. až 9. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně, v 10. ročníku 1 hodinu týdně. Jeho hlavním cílem je rozvoj komunikačních schopností.

Žáci jsou vedeni k používání písemné podoby jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je tak, aby se uměli orientovat v základních komunikačních a životních situacích. Jazykový rozvoj žáků probíhá souběžně s jejich individuálním rozumovým a emocionálním zráním.

Psaní rozvíjí grafické dovednosti žáků, jemnou motoriku a psychomotoriku a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Získávání grafických dovedností a jejich praktické využívání dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

Vzdělávání žáků bude probíhat v kmenových třídách, počítačové učebně a může být realizováno též v podobě shlédnutí divadelních a filmových představení, činností v knihovně a prezentací na besídkách třídy a školy.

Do obsahu předmětu Psaní se prolínají okruhy **průřezových témat**: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Osobnostní a sociální výchova se realizuje formou dramatických her a jednoduchých jazykových cvičení na nácvik a rozvoj komunikace v různých sociálních situacích, které vedou k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě, rozvíjí základní dovednosti pro vzájemnou spolupráci a napomáhají zvládnutí vlastního chování. Nedílnou součástí jsou uvolňovací a relaxační cvičení.

V *multikulturní výchově* se žáci učí komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, mohou se seznamovat se s jejich tradicemi a kulturními rozdíly. Jsou vedeni k rozvoji k mezilidských vztahů ve škole, v rodině a k odpovědnosti za své chování a jednání.

Prostřednictvím veřejných vystoupení rozvíjí své komunikační schopnosti v oblasti *mediální výchovy*. Žáci jsou vedeni k utváření schopnosti zvolit si médium jako prostředek k získávání informací a naplňování volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- jsou vedeni k pochopení obecně používaných termínů, znaků a symbolů
- jsou vedeni k práci s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami (časopisy,

knihy, výpočetní technika)

- jsou vedeni k tomu, aby byli schopni uplatnit získané zkušenosti v praktických činnostech

Učitel

- vede žáky k nácviku a zdokonalování se ve čtení, psaní a komunikaci s okolím
- klade důraz na pozitivní motivaci žáků
- vede žáky k nácviku návykových stereotypů učení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- při řešení problémů se učí využívat pomoci druhých osob
- na základě získaných zkušeností jsou vedeni k hledání a nalezení řešení problému

Učitel

- učí žáky využívat vlastních zkušeností a vlastního úsudku
- hodnotí výsledky žáků způsobem, který vede k jejich motivaci, aktivitě, vnímání vlastních úspěchů a překonávání vlastních neúspěchů
- nabízí žákům různá řešení problémů ve formě modelových situací
- učí žáky řešit problémové situace s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností

Kompetence komunikativní

Žáci

- pomocí komunikačních nástrojů rozšiřují svoji aktivní i pasivní slovní zásobu
- přiměřeně svým schopnostem se učí kultivovaně komunikovat s druhými lidmi

Učitel

- jde žákům příkladem ve svém gramaticky správném a kultivovaném ústním i písemném projevu
- nabízí vhodnou alternativní komunikaci ve vztahu k žákům, kteří ji používají
- nabízí žákům vhodné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- učí se navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky, respektu k druhým lidem
- jsou vedeni k práci ve skupině
- učí se orientovat v blízkém sociálním prostředí

Učitel

- uplatňuje individuální přístup k jednotlivým žákům
- posiluje u žáka sociální chování a sebeovládání, sebedůvěru a jeho samostatný rozvoj
- učí žáky rozpoznávat nevhodné a rizikové chování

Kompetence občanské

Žáci

- seznamují se se základními společenskými normami a pravidly soužití
- učí se chránit si své zdraví
- jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka

- zapojuje žáky do kulturního dění – účast na kulturních akcích
- vede žáky svým příkladem k ochraně životního a společenského prostředí

Kompetence pracovní

Žáci

- učí se základním pracovním dovednostem a postupům při jednoduchých pracovních činnostech
- seznamují se se zásadami bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce v souvislosti s jejich možnostmi a schopnostmi
- učí se pečovat vhodnou formou o školní a učební pomůcky, o své pracovní místo

Učitel

- vede žáky k psychohygieně při čtení a psaní
- vytváří podnětné a tvořivé prostředí pro rozvoj dovedností a schopností žáků
- chválí žáky za kvalitně odvedenou práci a vytváří prostor pro motivaci k aktivitě
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost (příprava na výuku)
- seznamuje žáky s různými profesemi (exkurze na pracovištích, besedy, komunikace s rodiči o jejich povolání)

1. **Vzdělávací oblast:** Jazyk a jazyková komunikace

2. **Vzdělávací obor:** Řečová výchova

3. **Vyučovací předmět:** **ŘEČOVÁ VÝCHOVA**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Řečová výchova zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu důležité místo. Vyučuje se jako samostatný předmět ve všech ročnících a svým obsahem učiva se prolíná i do ostatních předmětů.

Na 2. stupni se předmět vyučuje v 7. až 10. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně. Jeho hlavním cílem je rozvoj komunikačních schopností.

Žáci jsou vedeni k používání mluvené i písemné podoby jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je tak, aby se uměli orientovat v základních komunikačních a životních situacích. Jazykový rozvoj žáků probíhá souběžně s jejich individuálním rozumovým a emocionálním zráním.

V **řečové výchově** je hlavním úkolem osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, správné a srozumitelné vyjadřování přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků. Žáci jsou vedeni ke schopnosti komunikovat s okolím, která je základem pro úspěšnou sociální integraci a jejich další vzdělávání.

Vzdělávání žáků bude probíhat v kmenových třídách, počítačové učebně a může být realizováno též v podobě shlédnutí divadelních a filmových představení, činností v knihovně a prezentací na besídkách třídy a školy.

Do obsahu předmětu Řečová výchova se prolínají okruhy **průřezových témat**: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Osobnostní a sociální výchova se realizuje formou dramatických her a jednoduchých jazykových cvičení na nácvik a rozvoj komunikace v různých sociálních situacích, které vedou k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě, rozvíjí základní dovednosti pro vzájemnou spolupráci a napomáhají zvládnutí vlastního chování. Nedílnou součástí jsou uvolňovací a relaxační cvičení.

V *multikulturní výchově* se žáci učí komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, mohou se seznamovat se s jejich tradicemi a kulturními rozdíly. Jsou vedeni k rozvoji k mezilidských vztahů ve škole, v rodině a k odpovědnosti za své chování a jednání.

Prostřednictvím veřejných vystoupení rozvíjí své komunikační schopnosti v oblasti *mediální výchovy*. Žáci jsou vedeni k utváření schopnosti zvolit si médium jako prostředek k získávání informací a naplňování volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- jsou vedeni k pochopení obecně používaných termínů, znaků a symbolů
- jsou vedeni k práci s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami (časopisy, knihy, výpočetní technika)
- jsou vedeni k tomu, aby byli schopni uplatnit získané zkušenosti v praktických činnostech

Učitel

- vede žáky k nácvičku a zdokonalování se ve čtení, psaní a komunikaci s okolím
- klade důraz na pozitivní motivaci žáků
- vede žáky k nácvičku návykových stereotypů učení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- při řešení problémů se učí využívat pomoci druhých osob
- na základě získaných zkušeností jsou vedeni k hledání a nalezení řešení problému

Učitel

- učí žáky využívat vlastních zkušeností a vlastního úsudku
- hodnotí výsledky žáků způsobem, který vede k jejich motivaci, aktivitě, vnímání vlastních úspěchů a překonávání vlastních neúspěchů
- nabízí žákům různá řešení problémů ve formě modelových situací
- učí žáky řešit problémové situace s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností

Kompetence komunikativní

Žáci

- pomocí komunikačních nástrojů rozšiřují svoji aktivní i pasivní slovní zásobu
- přiměřeně svým schopnostem se učí kultivovaně komunikovat s druhými lidmi

Učitel

- jde žákům příkladem ve svém gramaticky správném a kultivovaném ústním i písemném projevu
- nabízí vhodnou alternativní komunikaci ve vztahu k žákům, kteří ji používají
- nabízí žákům vhodné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- učí se navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky, respektu k druhým lidem
- jsou vedeni k práci ve skupině
- učí se orientovat v blízkém sociálním prostředí

Učitel

- uplatňuje individuální přístup k jednotlivým žákům
- posiluje u žáka sociální chování a sebeovládání, sebedůvěru a jeho samostatný rozvoj
- učí žáky rozpoznávat nevhodné a rizikové chování

Kompetence občanské

Žáci

- seznamují se se základními společenskými normami a pravidly soužití
- učí se chránit si své zdraví
- jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- zapojuje žáky do kulturního dění – účast na kulturních akcích
- vede žáky svým příkladem k ochraně životního a společenského prostředí

Kompetence pracovní

Žáci

- učí se základním pracovním dovednostem a postupům při jednoduchých pracovních činnostech
- seznamují se se zásadami bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce v souvislosti s jejich možnostmi a schopnostmi
- učí se pečovat vhodnou formou o školní a učební pomůcky, o své pracovní místo

Učitel

- vede žáky k psychohygieně při čtení a psaní
- vytváří podnětné a tvořivé prostředí pro rozvoj dovedností a schopností žáků
- chválí žáky za kvalitně odvedenou práci a vytváří prostor pro motivaci k aktivitě
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost (příprava na výuku)
- seznamuje žáky s různými profesemi (exkurze na pracovištích, besedy, komunikace s rodiči o jejich povolání)

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. **Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**

2. **Vzdělávací obor: Matematika**

3. **Vyučovací předmět: MATEMATIKA**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Matematika zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu důležité místo. Vyučuje se jako samostatný předmět ve všech ročnících a svým obsahem učiva se prolíná i do ostatních předmětů.

Na 2. stupni se vyučuje ve všech ročnících 3 hodiny týdně.

Je založen na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulačtoru.

Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žáci poznávají základní geometrické tvary a tělesa, učí se pečlivosti a přesnosti při měření.

Vzdělávací obsah předmětu **Matematika** je rozdělen na tematické okruhy:

- *Čísla a početní operace*
- *Závislosti, vztahy a práce s daty*
- *Základy geometrie*

V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* se žáci nadále seznamují s reálnými čísly, osvojují si rozklad čísel, vytváří si konkrétní představu o číslech, osvojují si postupy základních matematických operací. Jedná se především o sčítání, odčítání, násobení. Získané dovednosti jsou procvičovány a upevňovány při manipulaci s mincemi a bankovkami.

V tematickém okruhu *Závislost, vztahy a práce s daty* se žáci nadále učí třídění a seskupování dat podle určitých kritérií, jejich vzájemných souvislostí a závislostí. Osvojují si a upevňují základy měření, seznamují se s časovými souvislostmi, určují čas, učí se základní jednotky délky, hmotnosti a obsahu.

V tematickém okruhu *Základy geometrie* žáci rozeznávají a pojmenovávají základní geometrické útvary, poznávají geometrická tělesa, která se vyskytují v jejich okolí. Učí se zacházet s geometrickými pomůckami.

Organizace: žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny v kmenové třídě, počítačové učebně. Využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky

Předmětem Matematika prolínají **průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova a

Multikulturní výchova.

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj základních dovedností pro vzájemnou spolupráci, utváření vzájemných vztahů ve třídě.

Multikulturní výchova – žáci jsou vedeni k rozvoji mezilidských vztahů ve škole, v rodině, k toleranci k druhým.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- jsou vedeni k pochopení obecně používaných termínů, znaků, symbolů
- jsou vedeni k práci s učebnicemi, učebními materiály a pomůckami

Učitel

- vede žáky k nácviu návykových stereotypů učení
- vede a motivuje žáka k učení, vytváří takové podmínky a situace v nichž žák zažívá radost a pocit úspěchu
- uplatňuje individuální přístup a zohledňuje pomalé pracovní tempo žáka

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- učí se řešit zadané úkoly ,využívat návodu a pomůcek vhodných k optimálnímu řešení problémů
- jsou vedeni k žádosti o pomoc při řešení problému

Učitel

- nabízí různá řešení problémů
- volí vhodné metody a pomáhá žákovi dopracovat se ke správnému postupu a vyřešení problému
- řešení určitého problému hodnotí učitel způsobem, který je pro žáka povzbuzující motivující

Kompetence komunikativní

Žáci

- učí se komunikovat s ostatními přiměřeným, vhodným způsobem
- učí se vyjádřit své myšlenky

Učitel

- je pro žáky vzorem kultivovaného projevu
- podporuje přátelskou komunikaci mezi spolužáky a žákem a učitelem
- nabízí žákům vhodné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- učí se pracovat ve skupině, zaujímat v ní příslušné místo
- učí se vzájemně si pomáhat při řešení určitých problémů

Učitel

- uplatňuje individuální přístup k žákům
- vede žáky k společnému hledání optimálního řešení problému
- posiluje u žáka sociální chování a sebeovládání, sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci

- učí se využívat osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- učí se chránit si své zdraví a zdraví druhých

Učitel

- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka
- sleduje chování žáků a včas přijímá účinná opatření, netoleruje agresivní chování a nezdvořilé projevy žáků

Kompetence pracovní

Žáci

- učí se základním dovednostem, postupům
- učí se využívat různé pomůcky, techniku při své práci
- seznamují se se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví

Učitel

- nabízí vhodné pomůcky, techniky práce
- motivuje žáky k další aktivitě
- vytváří podnětné prostředí pro práci

UČEBNÍ OSNOVY 2.stupeň

1.Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

2.Vzdělávací obor: Informatika

3.Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Informatika se vyučuje na 2.stupni od 7. do 10. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně v každém z ročníků. Jedna hodina je čerpána z disponibilní časové dotace. Výuka bude probíhat ve specializované učebně výpočetní techniky.

Předmět na 2.stupni navazuje na učivo 5. a 6. ročníku 1.stupně. Zahrnuje základy práce s osobním počítačem a jeho základním programovým vybavením, zejména s textovým editorem (psaní jednoduchých slov, vět) a speciálními výukovými a vzdělávacími programy. Podle možností a schopností žáků i základní ovládání mobilního telefonu, práce s webovými prohlížeči, e-mailem, tiskárnou, kopírkou.

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje žákům ZŠ speciální, seznámit se základními funkcemi počítače, dosáhnout základní úrovně uživatelské gramotnosti. Pro tyto žáky má PC technika nezastupitelné místo. Takto získané dovednosti se pro žáky stávají výhodou v praktickém životě a usnadňují jim způsob komunikace.

Do obsahu předmětu Informační a komunikační technologie jsou zařazena tato **průřezová témata:**

Osobnostní a sociální výchova - důraz je kladen na formování volních a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, pravidla komunikace, práce v týmu

Environmentální výchova – zdroj informací o životním prostředí, o vlivu člověka na přírodu, životní prostředí

Multikulturní výchova - komunikace s lidmi, lidské vztahy

Mediální výchova – vnímání mediálních sdělení, zábava, reklama, kultura a media a jejich vliv na společnost

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- ovládají elementární způsoby práce s osobním počítačem
- dle svých možností a schopností uplatňují získané dovednosti v praktických situacích

Učitel

- vede žáky k zdokonalování čtení a psaní

- učí žáky využívat osobní počítač jako prostředek komunikace
- vede žáky ke schopnosti třídit, zařazovat a vyhodnocovat informace nalezené prostřednictvím osobního počítače

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- se snaží překonávat své problémy přiměřeně svým možnostem
- ví, kde a jak najdou pomoc při řešení problémů
- dle svých individuálních možností a schopností dokáží nalezená řešení uplatit v praxi

Učitel

- nabízí možnosti řešení problémů
- učí žáky řešit problémy pomocí nápodoby a vlastních zkušeností
- vede žáky k samostatnosti při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žáci

- rozumí sdělení a reagují na ně přiměřeně svým možnostem
- využívají pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky
- chápou jednoduché texty, záznamy a obrazové materiály
- dle svých možností zvládají jednoduchou formu písemné komunikace

Učitel

- nabízí žákům běžné informační i komunikační prostředky
- ukazuje žákům možnosti využití komunikace prostřednictvím osobního počítače a dalších komunikačních prostředků
- ukazuje možnosti přiměřené komunikace

Kompetence sociální a personální

Žáci

- uvědomují si nebezpečí psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby
- orientují se v prostředí ve kterém žijí
- žáci se učí navazovat vztahy s druhými pomocí osobního počítače a dalších komunikačních prostředků

Učitel

- uplatňuje individuální přístup k jednotlivým žákům
- učí žáky rozpoznávat nevhodná a riziková sdělení
- pomáhá žákům rozvíjet svou osobnost

Kompetence občanské

Žáci

- využívají osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- dodržují základní společenské normy a pravidla soužití

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- napomáhá žákům zapojit se v rámci možností do společnosti prostřednictvím osobního počítače a dalších komunikačních prostředků

Kompetence pracovní

Žáci

- dodržují pravidla bezpečného používání technických zařízení
- soustředí se na pracovní výkon a vytrvají při jeho plnění
- pracují podle naučeného pracovního postupu
- zvládá základní operace a postupy při práci s komunikačními technologiemi a osobním počítačem

Učitel

- vede žáky k psychohygieně při používání osobního počítače
- vede žáky ke správnému vyjadřování při telefonickém rozhovoru
- chválí žáky za odvedenou práci
- vytváří podnětné prostředí pro rozvoj žáků

UČEBNÍ OSNOVY 2.stupeň

1.Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

2.Vzdělávací obor: Vlastivěda

3.Vyučovací předmět: Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět vlastivěda má významnou roli v přípravě žáků na občanský život. Utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích. U žáků se formují sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Součástí vzdělávání je výchova k toleranci, respektování lidských práv, k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot.

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Obsah vyučovacího předmětu vlastivěda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Poskytuje žákům základní poznatky o vývoji lidstva, i vlastního národa, seznamuje je s nejvýznamnějšími osobnostmi a historickými událostmi, které ovlivnily život v minulosti a mají význam pro současnost. Zaměřuje se na formování osobnosti žáků po stránce citové a volní a na rozvíjení kognitivních funkcí tak, aby jejich začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Vyučovací předmět vlastivěda je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně v 7. - 10. ročníku. Vyučuje se v časové dotaci 2 hodiny týdně. Výuka je realizována převážně v kmenových třídách s využitím didaktických i audiovizuálních pomůcek, ale i formou exkursí, vlastivědných vycházek a praktických cvičení.

Obsah předmětu je rozdělen do témat:

- Historie našeho národa
- Člověk ve společnosti
- Poznatky o společnosti
- Péče o občana

Vzdělávací obor vlastivěda je úzce spjat s vyučovacími předměty:

Český jazyk a literatura – práce s vlastivědným textem, čtení mapy, plánu města, psaní adresy a krátké korespondence, popis a vyprávění pomocí obrázků, dramatizace, seznámení s literárním pojmem – pověst, pohádka, spisovatel, kniha

Matematika – procvičování čísel psaním letopočtů a dat významných dnů, geometrie – rýsování přímků (seznámení s časovou osou)

Informatika – vyhledávání informací a obrázků k daným tématům vlastivědy na internetu,

využívání výukových programů dle možností školy

Přírodověda – učivem vlastivědy prostupuje téma - základní poznatky ze zeměpisu

Pracovní výchova – řemeslná výroba ve školních dílnách, péče o zevnějšek a okolní prostředí

Výtvarná výchova – významné osobnosti (Trnka, Čapek, Lada)

Hudební výchova – významné osobnosti našich dějin, česká státní hymna

Výuka vlastivědy směřuje k:

- získávání základních poznatků o minulosti a současnosti naší země
- poznávání postupné změny způsobu života lidí
- poznávání historických a kulturních památek v nejbližším okolí
- zvládání přiměřeně náročných situací běžného života
- osvojení základů společenského chování, soužití s ostatními lidmi a pozitivních mezilidských vztahů
- vyjadřování vlastních myšlenek, postojů a potřeb, nacházení své role ve společnosti
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství
- pochopení práv a povinností občanů, k rozpoznání protiprávního jednání a vědomí jeho důsledků

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a seberealizace, psychohygiena, poznávací schopnosti, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce a soutěživost, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika

MKV – **lidské vztahy** (právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy, uplatňovat principy slušného chování, rozvíjet všestrannou harmonickou osobnost)

VEGS - **objevujeme Evropu a svět** (naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět), **jsme Evropané** (Evropská unie)

VDO – **občanská společnost a škola** (škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy, spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci), **občan, občanská společnost a stát** (občan jako člen společnosti, Listina základních práv a povinností občana, úloha občana v demokratické společnosti, principy soužití s minoritami)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- snaží se o koncentraci pozornosti na učení
- seznamují se s učebními pomůckami a materiály a učí se je využívat při výuce i v praktickém životě
- chápou pochvalu jako motivaci k dalšímu učení

Učitel

- vede žáky k odpovědnosti za jeho vzdělávání
- motivuje žáky k učení, vytváří takové podmínky a situace, v nichž žák zažívá radost a pocit úspěchu
- učí žáky uplatňovat získané zkušenosti v praktických situacích
- uplatňuje individuální přístup, možnosti a schopnosti každého žáka a zohledňuje pomalé pracovní tempo

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- snaží se překonávat problémy přiměřeně ke svým možnostem a nenechají se při řešení problému odradit nezdarem
- ví, na koho se můžou obrátit o pomoc při řešení problémů
- učí se řešit problémy a na základě získaných zkušeností některým problémům předcházet

Učitel

- pomáhá žákům odbourat strach z problému
- učí žáky některým problémům předcházet
- navozuje praktické problémové úlohy a situace, učí žáky prakticky problémy řešit
- podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žáci

- komunikují s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- aktivně se zapojují do komunikačních her a cvičení
- učí se vyjádřit bez obav své názory, pocity, prožitky a nálady
- seznamují se s různými komunikačními prostředky
- učí se využívat získané komunikační dovednosti k vytváření sociálních vztahů

Učitel

- je pro žáky vzorem kultivovaného projevu
- podporuje přátelskou komunikaci mezi spolužáky a žákem a učitelem
- při výuce využívá různé komunikační prostředky a zařazuje dramatizaci, vhodné hry a cvičení na rozvoj komunikačních dovedností
- učí žáky zvládnout jednoduchou formu písemné komunikace
- vede žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí

Kompetence sociální a personální

Žáci

- mají základní představu o vztazích mezi lidmi
- podílejí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňují základní návyky společenského chování
- navazují a udržují vztahy s vrstevníky
- rozpoznávají nevhodné a rizikové chování, jsou seznámeni s jeho možnými důsledky

Učitel

- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- učí žáky pracovat v týmu a průběžně monitoruje sociální vztahy ve třídě
- netoleruje projevy neslušného chování, používání vulgarismů, urážek a provokací

- učí žáky vytvářet vztahy potřebné k integraci do společnosti
- seznamuje žáky s možnými důsledky nevhodného a rizikového chování

Kompetence občanské

Žáci

- využívají osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- učí se znát a dodržovat práva a povinnosti občanů
- učí se tolerantnímu chování a jednání a dodržování základních společenských norem
- chrání své zdraví a zdraví druhých

Učitel

- vede žáky k vzájemné úctě, empatii a altruismu
- zařazuje do výuky preventivní programy sociálně patologických jevů
- využívá poradenských služeb odborníků (výchovný poradce, SPC, policie ČR)
- seznamuje žáky s právy a povinnostmi občanů
- vede žáky k odpovědnosti za své zdraví a zdraví druhých
- vytváří u žáků kladný vztah k přírodě a vede je k ochraně životního prostředí
- učí žáky jak se chovat v krizových situacích, využívá audiovizuálních pomůcek

Kompetence pracovní

Žáci

- mají osvojené hygienické návyky, dle svých možností zvládají sebeobsluhu
- snaží se zvládat základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech
- plní úkoly podle zadaných jednoduchých instrukcí
- snaží se dokončit započatou práci
- dodržují zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce podle naučených stereotypů
- učí se pracovat v týmu, využívat moderní pomůcky a techniku

Učitel

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváří podnětné a tvořivé prostředí
- podává stručné a srozumitelné instrukce, vždy doplněné názornou ukázkou
- vede žáka k tomu, aby svou práci dokončil
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- toleruje pomalé pracovní tempo
- předchází úrazům vhodnými preventivními programy

UČEBNÍ OSNOVY 2.stupeň

1.Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

2.Vzdělávací obor: Přírodověda

3.Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět přírodověda umožňuje poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Seznamuje žáky se souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Dává žákům příležitost získat základní poznatky o přírodních zákonitostech, které mohou uplatnit v praktickém životě a využívat je k ochraně přírody. Zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné poznatky a dovednosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět přírodověda je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2.stupně 7. – 10. ročníku. Vyučuje se v časové dotaci 3 hodin týdně ve všech ročnících. Výuka je realizována převážně v kmenových třídách s využitím didaktických i audiovizuálních pomůcek ale i formou exkursí, přírodovědných vycházek a praktických cvičení na školním pozemku a ve školní dílně. Navazuje na učivo vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (prvouka), která přibližuje přírodovědné učivo na 1. stupni a prostupuje ostatními vzdělávacími oblastmi.

Obsah předmětu je rozdělen do témat:

- Základní poznatky z fyziky
- Základní poznatky z chemie
- Základní poznatky z přírodopisu
- Základní poznatky ze zeměpisu

Vzdělávací obor přírodověda je úzce spjat s vyučovacími předměty:

Český jazyk a literatura – čtení návodů a etiket na obalech výrobků, čtení mapy, plánu města, psaní nápisů pod obrázky, práce s encyklopediemi, popis a vyprávění pomocí obrázků

Matematika – orientace v čase, jednotky míry, váhy, objemu, vážení a měření

Vlastivěda – naše vlast ČR

Pracovní výchova – práce s technickými materiály, pěstitelské práce, práce v domácnosti

Výtvarná výchova – ztvárnění přírody různými technikami

Hudební výchova – zdroje zvuku, ozvěna, hudební nástroje, vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

Tělesná výchova – pohyby těles, pohyb a klid těles, turistické vycházky spojené s přírodovědní

tematikou

Výchova ke zdraví - vzduch, kyslík jako jedna ze složek vzduchu, čistota ovzduší, smog
Informatika – vyhledávání informací a obrázků k daným tématům přírodovědy na internetu, využívání výukových programů dle možností školy – Terasoft - základní znalosti v oblasti přírody kolem nás (flora, fauna)

Výuka přírodovědy směřuje k:

- rozvíjení schopností vnímat přírodní zákonitosti
- seznámení se s příčinami přírodních jevů
- vnímání vztahů a souvislostí mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí
- získávání praktických zkušeností s přírodními i umělými látkami a materiály
- získávání elementárního povědomí o existenci některých zemí, o planetě Zemi, o vesmíru
- utváření a využívání dovedností v situacích ohrožujících životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – evoluce lidského chování, zvířecí a lidská komunikace, rozvoj emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí

EMV – základní přírodní zákonitosti a souvislosti, postavení člověka v přírodě, podmínky života, vztah k ekosystému a k životnímu prostředí

MKV - jedinečnost každého člověka a tolerance k druhým

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- je motivován, snaží se udržet pozornost a aktivně se zapojit do výuky
- seznamuje se s učebními pomůckami a materiály a učí se je využívat při výuce i v praktickém životě
- snaží se plnit zadané úkoly ve škole i mimo školu

Učitel

- motivuje žáka k učení, vytváří takové podmínky a situace, v nichž žák zažívá radost a pocit úspěchu
- nabízí přiměřené množství vhodných pomůcek a materiálů a poskytuje teoretický i praktický návod k jejich využití
- uplatňuje individuální přístup, možnosti a schopnosti každého žáka a zohledňuje pomalé pracovní tempo

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- učí se přecházet od smyslového poznávání k poznávání založených na základních pojmech
- učí se s pomocí řešit zadané úkoly, učí se využívat návodů a pomůcek vhodných k optimálnímu řešení problémů
- snaží se být aktivní a nevzdávat se při prvním neúspěchu

Učitel

- zařazuje rozmanité činnosti (práce v terénu, hry, audio-video nahrávky, PC, exkurze)
- volí vhodné metody a pomáhá žákovi dopracovat se ke správnému postupu a vyřešení problému
- podporuje práci v týmu
- využívá pozitivní motivaci
- monitoruje, jak žáci zvládají řešení problémů a podle výsledků postupuje dále v učivu

Kompetence komunikativní

Žáci

- navazuje přátelské vztahy, kultivovaně komunikuje s ostatními žáky
- aktivně se zapojuje do komunikačních her a cvičení
- učí se vyjádřit bez obav své názory, pocity a myšlenky
- seznamuje se s různými komunikačními prostředky

Učitel

- je pro žáky vzorem kultivovaného projevu
- do výuky zařazuje řečovou výchovu, vyprávění, popis
- podporuje přátelskou komunikaci mezi spolužáky a žákem a učitelem
- při výuce využívá různé komunikační prostředky a zařazuje vhodné hry a cvičení na rozvoj komunikačních dovedností

Kompetence sociální a personální

Žáci

- učí se pracovat v týmu a zastávat v něm různé role
- učí se hodnotit práci týmu, svojí práci i práci ostatních členů týmu
- učí se pomáhat svým spolužákům

Učitel

- učí žáky pracovat v týmu a průběžně monitoruje sociální vztahy ve třídě
- vede žáky k osvojení dovedností a společného hledání k optimálnímu řešení problému
- navazuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků

Kompetence občanské

Žáci

- učí se poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi
- učí se znát a dodržovat práva a povinnosti občanů
- učí se tolerantnímu chování a jednání
- chrání své zdraví a zdraví druhých

Učitel

- vytváří pozitivní klima třídy a vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- monitoruje chování žáků a včas přijímá účinná opatření, spolupracuje s výchovným poradcem
- vede žáky k vzájemné úctě, spolupráci a nezištné pomoci druhým

Kompetence pracovní

Žáci

- učí se využívat moderní pomůcky a techniku
- učí se najít pozitivní vztah k práci a přírodě
- dodržuje bezpečnost práce
- snaží se dokončit započatou práci

Učitel

- vytváří podnětné a tvořivé prostředí
- seznamuje žáky s různými oblastmi přírodních věd
- vede žáka k tomu, aby svou práci vždy dokončil
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- předchází úrazům vhodnými preventivní programy

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

2. Vzdělávací obor: Hudební výchova

3. Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět HUDEBNÍ VÝCHOVA vychází ze vzdělávací oblasti *Umění a kultura*. Navazuje na učivo 1. stupně. Vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost a podporuje prožívání hudby. Zároveň podporuje pohybové schopnosti.

Předmět rozvíjí pozitivní vztah k umění a jeho vnímání. Prolíná všemi předměty. Úzce je propojena zejména s předmětem Výtvarná výchova. Plní několik funkcí. Rozvíjí hudebnost žáků, jejich rytmické a intonační schopnosti, jejich pohybovou kulturu a napomáhá rozvoji jejich řeči. Plní i funkce psychoterapeutické, pomáhá žákům k odreagování napětí, k překonání únavy a zlepšení nálady. Podílí se na prohlubování koncentrace jejich pozornosti. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, rozvíjí jejich řečové i pohybové dovednosti. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje a rozvíjí.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

- vnímat a napodobovat různé zvuky / hudební i nehudební /
- soustředit se na poslech známých písní a skladeb
- zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu
- propojit pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché tance
- naučit se správně hospodařit s dechem, správně dýchat
- instrumentální činnost a rytmická cvičení

Obsahové, časové a organizační vymezení

Hudební výchova je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí a je realizován v 7. – 10. ročníku základního vzdělávání jednu hodinu týdně v každém z ročníků.

Hudební výchova je realizována v kmenové třídě a v relaxační místnosti. Učivo je rozděleno do tří oblastí:

Vokální a instrumentální činnosti

- upevňování správných pěveckých návyků, zřetelná výslovnost, správné dýchání
- zpěv lidové i umělé písně
- rytmická cvičení a rytmičtější říkadla
- seznámení s hudebními pojmy, nota, notová osnova, houslový klíč

- hudební doprovody, hra na tělo, nástroje Orffova instrumentáře

Poslechové činnosti

- rozpoznávání zvuků hudebních nástrojů
- poslech písní a skladeb různých žánrů, vybrané ukázky našich i zahraničních interpretů a skladatelů
- seznámení s významnými hudebními skladateli

Hudebně pohybové činnosti

- improvizovaný pohyb podle hudby
- hudebně pohybové hry
- základní taneční kroky jednoduchých tanců
- relaxační techniky, muzikoterapie

Ve všech ročnících má vyučující možnost vlastního výběru písní, říkadel a poslechových skladeb s přihlédnutím k úrovni hudebních schopností a zájmu žáků.

Předmětem prolínají průřezová témata OSV a MKV.

Osobnostní a sociální výchova:

- je zaměřena na rozvoj motoriky, jejich pohybových schopností a dovedností a překonávání jejich neobratnosti, případně pasivity na základě znalosti zdravotního stavu žáků a povahy jejich postižení
- přispívá k utváření pozitivních psychických vlastností
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě
- vzájemné poznávání ve skupině - respekt, podpora, pomoc

Multikulturní výchova:

- zabezpečení takového klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, učí žáka vnímat jako sebe sama
- vede k vzájemnému se respektování, ke spolupráci a společenským aktivitám

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci

- snaží se pochopit a interpretovat rytmu
- nacvičují zpěv písní přiměřeného textu a rozsahu
- snaží se hudebně pohybovou improvizaci
- seznamují se se základními hudebními pojmy

Učitel

- vede žáky ke správnému pochopení rytmu a interpretace
- seznamuje žáky se základními hudebními pojmy (nota, notová osnova, houslový klíč)
- dle individuálních schopností a možností žáků zařazuje vhodné písně a pohybové aktivity

- seznamuje žáky s jednoduchými tanečními kroky

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- překonávají problémy přiměřeně ke svým možnostem
- nenechá se při nezdaru odradit
- ví, na koho se může obrátit při řešení problémů

Učitel

- vede žáky k překonávání problémů správným směrem
- podporuje netradiční způsoby řešení hudebního vyjadřování
- profesionálně přistupuje k hodnocení výsledků žáků

Kompetence komunikativní

Žáci

- při práci komunikují s ostatními v rámci svých možností
- vyjadřují své názory, postoje vhodnou formou
- učí se chápat poslání hudby jako prostředek komunikace

Učitel

- učí žáky naslouchat hudbě a vnímat projevy druhých
- vede žáky k toleranci názoru druhých
- vede žáky k pochopení hudby

Kompetence sociální a personální

Žáci

- učí se chápat rozdílné hudební kvality spolužáků
- navazují vztahy s vrstevníky a respektuje je
- učí se chápat emoční poslání hudby jako prostředku komunikace
- učí se prezentovat své hudební dovednosti při veřejných vystoupeních

Učitel

- pomáhá žákům chápat hudební kulturu a prohlubuje vztah k ní
- vede žáky k toleranci k odlišným hudebním kvalitám spolužáků
- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat v kolektivu
- pomáhá při získání sebedůvěry žáka v souvislosti s hudbou

Kompetence občanské

Žáci

- učí se chápat naše kulturní tradice
- učí se aktivně zapojovat do kulturního dění
- dodržují základní společenské normy a pravidla v kolektivu

Učitel

- vede žáky k úctě a toleranci k druhým lidem
- učí žáky zaujímat vhodné postoje k hudbě a zpěvu
- učí žáky chápat naše kulturní tradice

Kompetence pracovní

Žáci

- návštěvami kulturních akcí se seznamují s kulturním prostředím
- soustředí se na pracovní výkon a snaží se vytrvat
- přijímají posouzení výsledků svých hudebních dovedností
- snaží se dodržovat správné hygienické návyky při zpěvu

Učitel

- je příkladem v hudebních činnostech
- učí žáky vhodně využívat psychohygienické účinky hudby
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- vede žáky ke správným hygienickým návykům při zpěvu

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

2. Vzdělávací obor. Výtvarná výchova

3. Vyučovací předmět. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího oboru Umění a kultura. Navazuje na vyučovací předmět výtvarná výchova 1.stupně. Na 2. stupni základního vzdělávání žáci pracují více s obraznými znakovými systémy, více uplatňují své názory, postřehy, využívají při práci i nejnovější informační a komunikační technologie (v rámci možností a schopností dětí). Při výtvarných činnostech na 2. stupni více využíváno mezipředmětových vztahů a to zejména ve spojení s předměty Hudební výchova, Vlastivěda, Přírodověda.

V předmětu Výtvarná výchova se žáci učí kriticky hodnotit svou tvorbu i tvorbu ostatních, ale i tolerovat odlišné výtvarné vyjádření. Přistupují k uměleckým dílům jako k možnosti komunikace a poznání.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výtvarná výchova je i na 2. stupni postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci.

Předmět se vyučuje na 2.stupni v 7. - 10. ročníku 2 hodiny týdně v každém z ročníků.

Výuka probíhá převážně ve třídách, v okolí školy, v keramické dílně, v počítačové učebně a je rovněž realizována v alternativním prostředí (muzeum, galerie, výstavy apod.). Je také naplňována formou školních projektů (Velikonoční, Vánoční jarmark).

Dle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou voleny metody a formy práce – skupinová práce, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Průřezová témata:

Rozvíjí především průřezové téma:

OSV – přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni

- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování si řešení problémů
- péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, respekt, podporu
- vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost

MKV – učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k sobě samému a k druhým

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- pracují i s nejnovější informační a komunikační technologií
- uplatňují vlastní myšlenky, názory, prožitky, pozorování

Učitel

- vytváří podnětné prostředí, nabízíme více řešení
- vést k poznávání vlastních pokroků žáků ve své tvorbě

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- snaží se samostatně volit vhodné techniky a postupy práce

Učitel

- podporuje netradiční způsoby řešení
- předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek

Kompetence komunikativní

Žáci

- při práci ve skupině dokáží vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názory druhých
- dle svých možností dokáží vyjádřit svůj názor na předložené umělecké dílo

Učitel

- vede žáky k toleranci a naslouchání druhým
- učí žáky vnímat a respektovat výtvarné projevy ostatních

Kompetence sociální a personální

Žáci

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu
- snaží se je dodržovat a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel

- vede žáky ke vzájemné pomoci a spolupráci
- umožňuje zažít každému žákovi úspěch
- zohledňuje rozdíly v individuálních možnostech i pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Žáci

- prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- vyjadřují uměleckou tvorbou své prožitky a postoje k jevům ve společnosti

Učitel

- vede žáky k sebeúctě i k úctě k druhým lidem
- seznamuje žáky s uměleckými díly českých autorů

Kompetence pracovní

Žáci

- při samostatné práci se soustředí na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla při práci s nástroji a materiálem

Učitel

- učí žáky chránit své zdraví při práci s různým materiálem, nástroji a technikami
- vede žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

2. Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví

3. Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Předmět Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět na 2.stupni v 9. a 10. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka bude organizována formou besed, diskuzí, exkurzí i projektů v prostorách školy (např. kmenové třídy, učebně PC, cvičné kuchyňce) i mimo školu.

Vzdělání je zaměřeno na:

- na poskytování základních informací o člověku v souvislosti s preventivní ochranou zdraví
- na upevňování si hygienických, stravovacích, pracovních i jiných zdravotně preventivních návyků
- na učení se odmítat škodlivé látky
- učí se předcházení úrazům a získávají vědomosti a dovednosti poskytnout základní první pomoc v rámci svých možností a schopností hravou formou, programy v počítači, s využitím v praxi
- na získávání orientace v základních otázkách sexuality
- vedení ke zdravému způsobu života, k péči o zdraví

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – obecné modely řešení problémů, zvládnání rozhodovacích situací, poznávání sebe sama a lidí a jednání ve specifických situacích

MKV – schopnost zapojovat se do diskuze, učí se komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, jsou vedeni k odpovědnosti za své chování a jednání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žáci
- jsou vedeni k efektivnímu učení, vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- v rámci svých možností plánují, organizují a řídí vlastní učení

Učitel

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, vlastní iniciativu žáků, zařazuje metody, při kterých docházejí k řešením sami
- sleduje při hodině pokroky všech žáků, vhodně motivuje, chválí

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají nejrůznější problémové situace, plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- v rámci svých možností jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- klade otevřené otázky zaměřené na problémové situace, témata
- ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím modelových situací

Kompetence komunikativní

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni s ohledem na postižení jednotlivých individualit
- osvojují si kultivovaný ústní projev s využitím individuálního přístupu

Učitel

- vede žáky ke kultivovanému projevu s ohledem na možnosti žáků
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- jsou vedeni ke spolupráci ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Učitel

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vede žáky k ohleduplnosti k druhým
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- formují si volní a charakterové vlastnosti

Učitel

- vede žáky k ohleduplnosti k druhým
- způsob výuky, formy komunikace přizpůsobuje individualitě každého žáka
- svým chováním, jednáním a vystupováním jde příkladem žákům

Kompetence pracovní

Žáci

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- využívají znalostí v běžné praxi

Učitel

- umožňuje žákům vyhledávat informace z různých zdrojů (encyklopedie, PC, tisk apod.)
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. Vzdělávací oblast : Člověk a zdraví

2. Vzdělávací obor : Tělesná výchova

3. Vyučovací předmět : TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět tělesná výchova vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a zdraví. Ve vyšších ročnících na 2. stupni se náročnost v jednotlivých složkách předmětů zvyšuje se zohledněním na možnosti a schopnosti žáků. Obsah tematických celků v tělesné výchově upravujeme s ohledem na postižení a individuální zvláštnosti dětí, zohledňujeme individuální zdravotní i psychický stav jedinců. Úkolem předmětu je regenerace a kompenzace jednostranné zátěže působené pobytem ve škole. Staví na získaných pohybových činnostech a hrách a dále je rozvíjí. I nadále začleňujeme zdravotně kompenzační a relaxační činnosti, též se zohledněním individuálního zdravotního stavu jednotlivých žáků.

Žáci rozvíjí vzájemnou spolupráci a soutěživost s vyrovnáním se se situací úspěchu i neúspěchu. Jsou vedeni k zařazování některé z činností cíleně a pravidelně do svého režimu.

Na 2. stupni v 7. a 8. ročníku je tělesná výchova zaměřena na dosažení co nejvyššího stupně tělesné zdatnosti, odolnosti a otužilosti. Vede i k pěstování hygienických návyků, dobrému vztahu k práci a sportu. V 9. a 10. ročníku plní úkoly zdravotní a výchovné. Jejím cílem je podpora rozvoje organismu, vytváření pohybových dovedností a návyků potřebných k pracovnímu a společenskému uplatnění žáků. V tomto předmětu žáci realizují pohybový režim, různé druhy pohybových aktivit, správné držení těla, pravidla osobní hygieny, vhodné druhy oblečení a obutí, bezpečnost při činnostech, první pomoc (v jednoduché formě) při drobných poraněních. Organizační činnosti, základní pravidla her a soutěží jsou schopni respektovat, organizovat, řídit či posuzovat v rámci svých možností. V neposlední řadě je cílem chování „fair play“, uvědomování si rozdílnosti ve výkonech jednotlivců a vzájemně se tolerovat.

Zvláštní místo má zdravotní tělesná výchova (ZTV), žáci jsou zařazováni na základě doporučení lékaře, specifické úkoly a obsah ZTV vycházejí ze základních charakteristik zdravotního oslabení žáků. Cílem ZTV je odstranění nebo alespoň zmírnění zdravotního oslabení. Zdravotně oslabení žáci se účastní i ostatních hodin TV, nevykonávají však cvičení, která jsou vzhledem k jejich oslabení nevhodná.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět tělesná výchova se vyučuje na 2. stupni v 6. - 10. ročníku jako samostatný předmět po třech hodinách týdně a svým obsahem prolíná i do ostatních předmětů. Tělesná výchova probíhá v tělocvičně, v tělocvičně TJ Sokol Pokratice, na sportovních hřištích. Ke zvýšení účinnosti

TV na zdravý rozvoj žáků v co největší míře využíváme přírodní prostředí pro cvičení v přírodě, pobyt v bazénu, na zimním stadionu. Je rovněž realizována v některých projektech zaměřených na sportovní soutěže i v rámci regionu. Časová dotace je stejná pro chlapce i dívky. Na 2. stupni probíhá výuka společně. Předmětem prolínají vyučovací předměty Výchova ke zdraví, Hudební výchova, Přírodověda.

Důležitou součástí TV jsou cvičení koordinační, relaxační, kde zařazujeme i cvičení na gymnastických míčích a míčkování formou míčkové automasáže od autorky PhDr. Jarmily Kopkánové. Dle schopností žáků využíváme i některých prvků jogy. Dle možností a schopností dětí a finančních možností rodičů pořádáme i několikadenní turistické kurzy. Tělovýchovné chvílky zařazujeme i do vyučovacích hodin jiných předmětů a do přestávek v průběhu celé doby pobytu žáka ve škole.

Pod názvem klubu PTÁČATA jsme registrováni v Českém hnutí speciálních olympiád (ČSHO), provozované sporty klubu jsou atletika, plavání a stolní tenis, trénujeme dle rozvrhu sportovní přípravy klubu. Dle možností se zúčastňujeme akcí pořádaných ČSHO), registrace se každý rok obnovuje.

Zúčastňujeme se také zábavných sportovních her pořádaných Svazem tělesně postižených v ČR a 1krát za rok se zúčastňujeme krajských sportovních her (KSH) s výběrem dětí za klub PARTA při naší ZŠ speciální.

Vzdělání v tělesné výchově je rozděleno na tři okruhy:

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- sportovní a pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické, průpravné a kondiční formy cvičení
- koordinační, kompenzační, relaxační a vyrovnávací cvičení
- základy atletiky, sportovních her
- turistika a pobyt v přírodě
- základy nástupového a pochodového tvaru
- plavání
- bruslení, sánkování, hry na sněhu, klouzání
- stolní tenis, softtenis
-

Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví, příprava organismu a vyrovnání se s fyzickou zátěží
- zdravotně zaměřené činnosti s rozvojem různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV
- dodržování bezpečnosti při pohybových činnostech, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Činnosti podporující pohybové učení

- Komunikace, organizace, zásady jednání a chování, posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech a sportovním dění ve světě

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických situacích a rolích, cvičení sebeovládání

MKV – okruh lidské vztahy – rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k vzájemnému respektování, ke spolupráci a společenským aktivitám, zabezpečení takového klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, učí žáka vnímat jako sebe sama

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- zvládají pojmy tělocvičného názvosloví dle možností
- cvičí dle popisu cvičení, učíme základům týmové práce, kooperace
- jsou zodpovědní za své zdraví jako nejdůležitější hodnoty

Učitel

- umožňuje žákům, aby se naučili hodnotit své činnosti nebo výsledky
- jde žákům osobním příkladem, zajímá se o individuální zvláštnosti jednotlivých dětí a respektuje je, zařazuje nové a nové metody ke zvládnutí, vhodně motivuje
- dodává žákům sebedůvěru, sleduje jejich pokroky

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- snaží se řešit a překonávat překážky
- uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- řeší problémy v souvislosti s nesporným chováním, nevhodným sportovním náradím a náčiním

Učitel

- dodává žákům sebedůvěru, dle potřeby žákům pomáhá
- podporuje žáky, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je k překonávání negativních fyzických a psychických stavů

Kompetence komunikativní

Žáci

- spolupracují při týmových pohybových činnostech a soutěžích
- reagují na povely a pokyny v rámci svých možností
- komunikují mezi sebou přátelsky, netolerují „nefér“ chování

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých
- vede žáky k pozitivní prezentaci, reprezentaci své osoby a školy na veřejnosti
- umožňuje žákům podílet se na sestavování pravidel, důsledně vyžaduje jejich dodržování

Kompetence sociální a personální

Žáci

- učí se jednat v duchu „fair-play“, pracovat v týmu
- rozpoznávají vzájemné odlišnosti jako podmínku spolupráce
- dodržují pravidla, označují přestupky
- respektují opačné pohlaví
- zvládají pohybové činnosti ve skupině

Učitel

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vyžaduje dodržování dohodnutých postupů

Kompetence občanské

Žáci

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, projevují přiměřenou samostatnost
- spojují svou pohybovou činnost se zdravím
- učí se být ohleduplní a taktní

Učitel

- je vždy připraven podat žákům pomocnou ruku
- buduje přátelskou atmosféru
- respektuje osobnost žáka a jeho práva
-

Kompetence pracovní

Žáci

- uplatňují hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učí se užívat jednotlivá tělocvičná nářadí a náčiní

Učitel

- učí žáky dodržovat organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní činnosti ve známém i méně známém prostředí
- učí žáky nepřeceňovat své možnosti, ocení snaživost při nedokonalém provedení, žáka podpoří
- učí je využívat dle možností a schopností znalosti a dovednosti v praxi s ohledem na zdravotní stav a postižení jednotlivých individualit

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

2. Vzdělávací obor: Pracovní výchova

3. Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Pracovní výchova navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět Pracovní výchova na 1. stupni. Na 2. stupni si žáci upevňují hygienické návyky a dovednosti sebeobsluhy. Dále si rozšiřují a opakují učivo, nově se seznamují se základy vaření a s prací se dřevem.

Na 2. stupni se pracovní výchova bude vyučovat v 7. a 8. ročníku 5 hod. týdně, v 9. a 10. ročníku 6 hod. týdně.

Pracovní výchova je dělena do těchto tematických okruhů:

- Sebeobsluha
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti
- Práce s technickými materiály

Žáci jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Realizace tematických okruhů bude probíhat v kmenových třídách, ve školní a keramické dílně, na školní zahradě a bude závislá na schopnostech žáků, podmínkách a možnostech školy. Učivo je určeno pro chlapce i dívky.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti směřuje k vytváření klíčových kompetencí, tím že vede žáka k:

- zvládnutí úkonů souvisejících se sebeobsluhou
- rozvoj jemné motoriky, získání manuálních zručností
- překonávání obtíží a dokončování pracovních úkolů
- porozumění jednoduchým pracovním postupům
- osvojení dovedností k praktickému užívání a zacházení s předměty denní potřeby
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCÁLNÍ VÝCHOVA – žák se učí orientovat v sobě samém

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – podílí se na klimatu třídy a školy

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- osvojují si základní pracovní dovednosti
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě

Učitel

- umožňuje žákům poznávat a používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- vhodnou motivací podporuje u žáků zájem o práci

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- promýšlí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učí se řešit problémy na modelových případech

Učitel

- rozvíjí tvořivost u žáků, vede k uplatňování vlastních nápadů
- zadává úkoly, které vedou k nácvičku různých postupů

Kompetence komunikativní

Žáci

- rozšiřují si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- učí se popsat postup své práce

Učitel

- při zadávání úkolů využívá popis, jednoduché texty, obrazové materiály, výrobky
- vede žáky k obohacování a rozšiřování slovní zásoby

Kompetence sociální a personální

Žáci

- prací ve skupině se učí vzájemné spolupráci, toleranci a respektu
- společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Učitel

- přistupuje individuálně ke každému žákovi
- vede žáky k vzájemné spolupráci

Kompetence občanské

Žáci

- respektují pravidla při práci a jejich dodržování
- snaží se tolerovat své spolužáky ve skupině

Učitel

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci

- dbá na ocenění žákova výsledku

Kompetence pracovní

Žáci

- dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla při činnostech
- snaží se dodržovat zásady správného používání pracovních pomůcek

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti, hygieny a ochranných pomůcek
- zohledňuje tempo jednotlivých žáků a v činnostech jim dle potřeby pomáhá.

5 Učební osnovy

1. stupeň

5.2 Učební osnovy pro žáky s těžkým a hlubokým MP, souběžným postižením více vadami a autismem

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. Vzdělávací oblast : Člověk a komunikace

2. Vzdělávací obor : Rozumová výchova

3. Vyučovací předmět : Rozumová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací oblast **Člověk a komunikace** je považována za stěžejní ve výchovně vzdělávacím procesu. Prostředkem vzdělávání není jen psané slovo nebo mluvená řeč. Využívají se různé formy alternativní a augmentativní komunikace, které vedou k dorozumívání se s okolím a přispívají k pocitu jistoty a bezpečí, který kontakt se sociálním okolím přináší.

Obsah vzdělávací oblasti **Člověk a komunikace** se realizuje ve vzdělávacích oborech **Rozumová výchova a Řečová výchova**.

Rozumová výchova je rozdělena na tématické okruhy:

- Rozvíjení poznávacích schopností
- Rozvíjení logického myšlení a paměti
- Rozvíjení grafických schopností

Rozumová výchova se vyučuje 3 hodiny týdně ve všech ročnících. Výuka bude probíhat v kmenové třídě nebo ve specializovaných učebnách např. v počítačové učebně. Obsah všech tématických okruhů se vzájemně prolíná. V rozumové výchově je snaha o dosažení a rozvíjení rozumových schopností na optimální možné úrovni.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- Rozvíjení rozumových schopností na optimální možnou úroveň
- Uplatňování sebeobslužných a hygienických dovedností
- Rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech
- Osvojení základů orientace
- Rozvíjení poznávacích schopností
- Základy psaní hůlkového písma

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci

- Učí se porozumět jednotlivým pojmům, znakům a symbolům a učí se je používat
- Seznamuje se s vybranými tiskacími písmeny a základními piktogramy
- Seznamuje se a učí se používat jednoduché učební pomůcky

Učitel

- Umožňuje žákům dle jejich schopností používat učební pomůcky
- Snaží se zjednodušit pojmy, znaky a symboly tak, aby je žáci snáze pochopily
- Dle individuálních možností a schopností vhodně volí postupy a formy výuky

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- Snaží se pochopit a plnit jednoduché příkazy
- Na základě nápodoby a opakování se učí řešit známé situace
- Učí se dle svých možností orientovat v okolním prostředí (např. škola, okolí školy)

Učitel

- Zadává úkoly a příkazy tak, aby byly srozumitelné všem žákům
- Svým osobním příkladem a asistencí učí žáky řešit známé situace
- Pomáhá žákům při orientaci v okolním prostředí

Kompetence komunikativní

Žáci

- Seznamuje se s různými formami verbální nebo nonverbální komunikace
- Snaží se vyjadřovat své pocity a nálady různými způsoby komunikace
- Reaguje na pozdrav, na své jméno

Učitel

- Pomáhá žákům poznávat osoby v nejbližším okolí
- Seznamuje žáky s různými formami komunikace
- Vede žáky k základům společenského chování (pozdrav, poděkování, prosba)

Kompetence sociální a personální

Žáci

- Snaží si uvědomit svoji osobu prostřednictvím svého těla

- Učí se znát členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- Snaží se rozlišovat osoby různého pohlaví
- Dle svých schopností se snaží navázat kontakt se svým okolím a adekvátně se s ním dorozumět

Učitel

- Pomáhá žákům při sebepoznávání
- Umožňuje jim poznávat nejbližší okolí a dorozumívat se s ním
- Učí žáky rozlišovat osoby vyskytující se v jeho okolí

Kompetence pracovní

Žáci

- Seznamuje se s předměty různé velikosti a tvarů, snaží se je uchopit a účelně s nimi manipulovat
- Snaží se zvládat dle svých schopností sebeobsluhu a základní hygienu
- Zapojí se do jednoduchých praktických činností

Učitel

- Pomáhá žákům při dodržování pravidel hygieny
- Vede žáky dle jejich schopností k samostatnosti v sebeobsluze
- Snaží se zapojit žáky do praktických činností

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Jazyková komunikace

2. Vzdělávací obor: Řečová výchova

3. Vyučovací předmět: ŘEČOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Řečová výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících a svým obsahem prolíná i do ostatních předmětů. Na 1. stupni se vyučuje v 1. – 6. ročníku 2 hodiny týdně v každém z ročníků.

Řečová výchova zahrnuje rozvíjení komunikačních dovedností i individuální logopedickou péči. Zaměřuje se na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, na správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjí komunikační dovednosti žáků, které jsou předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání.

Obsahem Řečové výchovy jsou dechová, hlasová a artikulační cvičení, nácvik správného dýchání, motorika, cviky rtů a jazyka, cvičení mluvidel, tvorba a rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků a fotografií, přednes, vyprávění, poslech i dramatizace. Je zejména kladen důraz na rozvoj sociální, případně na používání alternativních a augmentativních způsobů komunikace. Je využíváno říkadel, krátkých básniček, jednoduchých textů i pohádkových příběhů a písniček.

Vzhledem k individuálně variabilním schopnostem je nezbytné rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Je možné pracovat s celým kolektivem třídy, se skupinou či dvojicí žáků i individuálně s jednotlivými žáky.

Výuka v předmětu Řečová výchova je realizována v kmenových třídách, městské knihovně, ale též návštěvou divadelních a filmových představení, prezentací na besídkách třídy a školy. Tento předmět je úzce propojen s předmětem Hudební výchova zejména v oblasti intonace, rytmizace a výslovnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozumí a používají mluvené slovo nebo některé symboly a znaky alternativních a augmentativních způsobů komunikace
- dokáží se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů
- dle individuálních možností a schopností popíší slovně jednoduché obrázky

Učitel

- vede žáky k tomu, aby reagovali na hlas a intonaci dospělé osoby
- rozvíjí u žáků schopnost správného dýchání

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady

Učitel

- vede žáky k tomu, aby reprodukovali nebo napodobovali dle vyprávění krátké texty podle obrázků
- vede žáky k tomu, aby vyjádřili souhlas či nesouhlas verbálně nebo gesty

Kompetence komunikativní

Žáci

- dle svých individuálních možností a schopností si osvojují slovní formy společenského styku - pozdrav, prosba, poděkování
- poznávají známé osoby a dorozumívají se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace, reagují na své jméno

Učitel

- vede žáky ke schopnosti dorozumět se v běžných situacích
- při rozvíjení komunikačních dovedností využívá dramaturgizace jednoduchých příběhů z oblastí, které jsou žákům blízké

Kompetence sociální a personální

Žáci

- navazují kontakt a adekvátně se dorozumívají s okolím
- dle svých individuálních možností a schopností se snaží spolupracovat se svými učiteli a spolužáky
- popisují osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek

Učitel

- vede žáky ke zdrženlivému chování vůči neznámým osobám
- vede žáky k vytváření pozitivních vztahů k okolí

Kompetence pracovní

Žáci

- poznávají a používají různé pomůcky při rozvíjení řeči (obrázky, kostky, hudební nástroje apod.)
- při dramaturgizaci vykonávají jednoduché praktické činnosti

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek
- zohledňuje rozdíly v komunikačních schopnostech jednotlivých žáků a individuálně v činnostech žákům pomáhá
- seznamuje žáky s počítačovými programy na rozvoj komunikace

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor : Smyslová výchova

VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT: SMYSLOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět smyslová výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Zaujímá ve výchovně-vzdělávacím procesu výrazné místo. Vyučuje se na 1. stupni 1. – 6. třídy jako samostatný předmět 4 hodiny týdně v každém z ročníků.

Vzdělávání probíhá převážně v kmenových třídách nebo v okolí školy. Jeho hlavním cílem je nácvik zrakového, sluchového, čichového a chuťového vnímání, hmatového vnímání, vizuomotoriky a prostorové a směrové orientace vždy v konkrétních situacích

Obsah předmětu je rozdělen takto:

Rozvíjení zrakového vnímání

- vnímání prostoru oběma očima, jedním okem
- cvičení soustředěného zrakového vnímání
- rozlišování a třídění předmětů
- třídění obrázků

Rozvíjení sluchového vnímání

- nácvik sluchového soustředění na zvuky
- stimulace uvědomování si okolí
- reagování na své jméno
- natáčení hlavy za zvuky

Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

- rozvoj čichové percepce
- poznávání předmětů dle vůně
- rozlišování příjemných a nepříjemných pachů a vůní

Rozvíjení hmatového vnímání

- uchopování viděných předmětů a manipulace s nimi
- vnímání velikosti, tvarů a polohy předmětů
- hlazení jemných látek
- základy sebeobsluhy a osobní hygieny

Prostorová a směrová orientace

- sebezpozorování v zrcadle
- podpora změny prostředí (zahrada, obchod, město , divadlo), roční období.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- nacvičují soustředěné sluchové, zrakové, chuťové a hmatové vnímání
- nacvičují základní manipulační dovednosti

Učitel

- osobním příkladem a asistencí vede žáky k osvojení si základních dovedností
- předkládá žákům vhodné podněty, které zaujmou jeho pozornost
- využívá vlastních schopností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě napodobování a pomoci se snaží řešit zadané úkoly
- dle svých možností se snaží pochopit a plnit jednoduché instrukce

Učitel

- zadává instrukce způsobem, který umožňuje zvládnutí úkolu
- vede žáky k překonávání překážek a splnění zadaných požadavků

Kompetence komunikativní

Žáci

- reagují na dané pokyny
- při práci komunikují s ostatními v rámci svých možností
- snaží se vyjadřovat svá přání vhodnou formou

Učitel

- vede žáky k verbální nebo neverbální komunikaci
- učí žáky základy společenského chování (pozdrav, prosba, poděkování)

Kompetence sociální a personální

Žáci

- prostřednictvím smyslového vnímání si snaží uvědomovat své tělo
- dle svých individuálních možností se snaží navazovat kontakt se svým okolím

Učitel

- zprostředkovává žákům komunikaci se svým okolím
- vede žáky k uvědomování si své osoby
- při volbě vhodných postupů zohledňuje individuální možnosti a schopnosti žáků

Kompetence pracovní

Žáci

- nacvičují úchop, manipulaci a třídění předmětů
- cvičí si soustředěnost na úkol a vytrvalost při práci
- osvojují si nejjednodušší úkony sebeobsluhy a osobní hygieny

Učitel

- podle možností a schopností žáků volí různé formy a metody práce
- vytváří při práci příjemné, podnětné klima
- nacvičuje s žáky základy sebeobsluhy a osobní hygieny

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Informatika vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se vyučuje na 1. stupni v 5. a 6. ročníku v rozsahu 1 hodina týdně v každém z ročníků. Hodiny jsou čerpány z disponibilní časové dotace daného ročníku.

Žáci se zde učí pracovat se základy práce s PC a vybraným základním programovým vybavením. Vzdělávání probíhá v PC učebně. Obsahem je základní obsluha počítače - zapnutí a vypnutí, práce s myší, nácvik psaní známých písmen na klávesnici a práce s výukovými a vybranými programy dle pokynu.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- dle individuálních možností se snaží napodobovat různé předvedené činnosti spojené s prací na počítači
- snaží se porozumět jednoduchým pojmům a znakům

Učitel

- umožňuje žákům nácvik jednoduchých činností spojených s používáním PC
- vhodně zvolenými postupy a osobním příkladem a asistencí umožňuje žákům získávat potřebné dovednosti a znalosti nezbytné pro ovládnutí počítače

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě nápodoby a asistence plní jednoduché příkazy
- jsou vedeni k překonávání ostychu a strachu z práce na PC
- učí se orientovat v prostředí počítače(klávesnice, monitor, myš)

Učitel

- vede žáky k překonávání ostychu a strachu z práce na PC
- zadává úkoly způsobem, kterým umožní zvládnutí daného postupu
- učí žáky orientaci v prostředí počítače(klávesnice, monitor, myš)

Kompetence komunikativní

Žáci

- jsou vedeni k využívání PC pro komunikaci se svým okolím
- dle svých možností a schopností se snaží reagovat na pokyny, vyjadřují je souhlasem či nesouhlasem

Učitel

- prostřednictvím PC rozvíjí u žáků komunikační dovednosti
- ukazuje žákům možnosti, které PC nabízí
- za použití vhodných výukových programů, textů a obrázků rozvíjí vnímavost u žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- jsou vedeni ke spolupráci
- prostřednictvím práce na počítači se snaží navazovat kontakt s okolím

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost vzájemné tolerance a spolupráce
- zohledňuje individualitu a specifika každého žáka

Kompetence pracovní

Žáci

- neodmítají práci na PC
- seznamují se bezpečnostními a hygienickými pravidly pro práci s výpočetní technikou
- za osobní asistence si osvojují nejjednodušší úkony obsluhy PC

Učitel

- vytváří při výuce příjemné, tvořivé a podnětné prostředí
- seznamuje žáky s hygienickými a bezpečnostními pravidly
- osobním příkladem a asistencí pomáhá žákům při osvojování si základních dovedností při práci na PC

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1.Vzdělávací oblast: : Umění a kultura

2.Vzdělávací obor: : Hudební výchova

3.Vyučovací předmět: : HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět *HUDEBNÍ VÝCHOVA* vychází ze vzdělávací oblasti RVP *Umění a kultura*.

Prolíná všemi předměty. Úzce je propojena zejména s předmětem Výtvarná výchova. Plní několik funkcí. Rozvíjí hudebnost žáků, jejich rytmické a intonační schopnosti, jejich pohybovou kulturu a napomáhá rozvoji jejich řeči. Plní i funkce psychoterapeutické, pomáhá žákům k odreagování napětí, k překonání únavy a zlepšení nálady. Podílí se na prohlubování koncentrace jejich pozornosti. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, rozvíjí se řečové dovednosti. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou.Tuto potřebu předmět podněcuje a rozvíjí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- rozvíjení individuálních schopností vnímat a komunikovat
- napodobování a rozlišování různých hudebních a nehudebních zvuků
- rozlišování vybraných hudebních nástrojů podle zvuku
- zvládnutí hry na tělo a jednoduché rytmické nástroje
- soustředění na poslech krátkých skladeb

Obsahové, časové a organizační vymezení

Hudební výchova je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí a je realizován v 1. – 6. ročníku základního vzdělávání jednu hodinu týdně v každém z ročníků.

Hudební výchova je realizována v kmenové třídě a v relaxační místnosti.

Sluchové, hlasové, dechové a řečové činnosti

- rozlišování zvuků - lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů
- správné držení těla při dýchání, pravidelné dýchání, zřetelná výslovnost jednotlivých slov, slovních spojení, říkadel
- rytmizace říkadel, melodizace říkadel
- zpěv jednoduchých písní zaměřených k ročním dobám, k lidovým slavnostem či křesťanským svátkům, s doprovodem hudebního nástroje

Instrumentální činnosti a rytmická cvičení

- hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání)
- hra na jednoduché dětské hudební nástroje (hůlky, bubínek, triangel), ale i na další dostupné předměty (vařečky, pokličky).

Hudebně pohybové činnosti

- pohyb podle jednoduchých rytmických doprovodů (tleskání, dupání, improvizovaný pohyb)
- pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami, tanečky, jednoduchá rytmická cvičení

Poslech hudby

- poslech krátkých skladeb různého charakteru
- poslech relaxační hudby

Ve všech ročnících má vyučující možnost vlastního výběru písní, říkadel a poslechových skladeb s přihlédnutím k úrovni hudebních schopností a zájmu žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- dle individuálních možností se snaží napodobovat různé předvedené činnosti
- snaží se vnímat hudbu

Učitel

- umožňuje žákům nácvik jednoduchých činností
- vhodně zvolenými postupy, osobním příkladem, asistencí a vhodně zvolenou hudbou umožňuje žákům získávat potřebné dovednosti a znalosti

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě nápodoby a asistence plní jednoduché příkazy
- jsou vedeni k překonávání ostychu a strachu z hudby

Učitel

- vede žáky k překonávání ostychu a strachu z hudby
- zadává úkoly způsobem, kterým umožní zvládnutí daného postupu
- vede žáky k sebevychávkám z hudby

Kompetence komunikativní

Žáci

- jsou vedeni k využívání PC pro komunikaci se svým okolím
- dle svých možností a schopností se snaží reagovat na pokyny, vyjadřují je souhlasem či nesouhlasem

Učitel

- prostřednictvím hudby rozvíjí u žáků komunikační dovednosti

- ukazuje žákům možnosti, které hudba nabízí
- za použití vhodných výukových programů, textů a obrázků rozvíjí vnímavost u žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- jsou vedeni ke spolupráci
- prostřednictvím hudby se snaží navazovat kontakt s okolím

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost vzájemné tolerance a spolupráce
- zohledňuje individualitu a specifika každého žáka

Kompetence pracovní

Žáci

- neodmítají hudební činnosti
- seznamují se s dětskými písněmi, říkadly a hudbou
- za osobní asistence se snaží fyzicky doprovázet hudbu

Učitel

- vytváří při výuce příjemné, tvořivé a podnětné prostředí
- osobním příkladem a asistencí pomáhá žákům při osvojování si základních dovedností
- vede žáky k rozvoji hudebnosti a rytmizace

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

- 1.Vzdělávací oblast: Umění a kultura**
2.Vzdělávací obor: Výtvarná výchova
3.Vyučovací předmět VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího oboru Umění a kultura. Ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova se rozvíjejí tvořivé schopnosti a dovednosti žáka. Výtvarná výchova pomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení jemné motoriky žáků. Učivo Výtvarné výchovy prolíná všemi předměty ostatních vzdělávacích oblastí. Zejména s učivem předmětu Hudební výchova. Svými specifickými prostředky umožňuje nonverbální komunikaci.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím výtvarných činností s různým výtvarným materiálem. S ním se učí tvořivě pracovat, užívat ho jako prostředku sebevyjádření.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání, vzdělávací obsah je realizován v 1. – 6. ročníku základního vzdělávání.

Výtvarná výchova je realizována v kmenové třídě a v okolí školy a je rovněž realizována v alternativním prostředí (galerie, výstava, skanzen).

Dle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou voleny metody a formy práce - skupinová práce, samostatná práce, kolektivní práce.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- rozvíjení individuálních schopností a dovedností při vlastní tvorbě
- rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném vyjádření
- vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- dle individuálních možností se snaží napodobovat různé předvedené výtvarné činnosti
- snaží se používat vybrané výtvarné pomůcky

Učitel

- umožňuje žákům nácvik jednoduchých výtvarných činností
- vhodně zvolenými postupy a osobním příkladem a asistencí umožňuje žákům získávat výtvarné dovednosti a znalosti

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě nápodoby a asistence plní jednoduché příkazy
- jsou vedeni k překonávání ostychu a strachu z práce s barvami a výtvarným materiálem
- učí se hygienickým návykům a čistotě při práci

Učitel

- vede žáky k překonávání ostychu a strachu z práce s barvami a výtvarným materiálem
- zadává úkoly způsobem, kterým umožní zvládnutí daného postupu
- učí žáky čistotě při práci
- vede žáky k dodržování hygienických návyků při výtvarných činnostech

Kompetence komunikativní

Žáci

- jsou vedeni k využívání výtvarných technik pro komunikaci se svým okolím
- dle svých možností a schopností se snaží reagovat na pokyny, vyjadřují je souhlasem či nesouhlasem

Učitel

- prostřednictvím výtvarných technik rozvíjí u žáků komunikační dovednosti
- ukazuje žákům možnosti, které výtvarné dovednosti nabízí
- za použití vhodných technik a postupů rozvíjí u žáků vnímavost

Kompetence sociální a personální

Žáci

- jsou vedeni ke spolupráci
- prostřednictvím práce se snaží navazovat kontakt s okolím

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost vzájemné tolerance a spolupráce
- zohledňuje individualitu a specifika každého žáka

Kompetence pracovní

Žáci

- neodmítají práci
- seznamují se bezpečnostními a hygienickými pravidly při práci
- za osobní asistence si osvojují nejjednodušší výtvarné techniky

Učitel

- vytváří při výuce příjemné, tvořivé a podnětné prostředí
- seznamuje žáky s hygienickými a bezpečnostními pravidly
- osobním příkladem a asistencí pomáhá žákům při osvojování si základních dovedností při práci

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

2. Vzdělávací obor: Pohybová výchova

3. Vyučovací předmět: POHYBOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Pohybová výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Umožňuje rozvíjení individuálních pohybových možností žáků. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují jejich zájem a vlastní aktivitu.

Prvky Pohybové výchovy mohou prolínat i do ostatních vyučovacích předmětů, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. (Pohybové hry v HV, ŘV, Čtení apod.)

Předmět Pohybová výchova se vyučuje na 1. stupni v 1. – 6. ročníku 2 hodiny týdně v každém z ročníků. Výuka je společná pro chlapce i dívky.

Výuka je realizována převážně v kmenových třídách, herně nebo v tělocvičně, dle možností zařízení, a ve volné přírodě. Hry ve vodě a příprava na plavání probíhají v bazéně.

Vyučovací předmět Pohybová výchova je zaměřen na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Obsahem předmětu Pohybová výchova jsou pohybové hry a cvičení s využitím tradičního i netradičního náradí a náčiní, motivační a napodobivé hry, základní manipulace s míčem a drobným náčiním, rytmická a relaxační cvičení, prvky jógových cvičení. Výuka plavání se omezuje na adaptaci na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek. Obsahem je dále turistika a pohyb v přírodě, vycházky nebo pobyt venku na školní zahradě nebo v okolí školy, který je zejména využíván u dětí imobilních.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- získávají kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám

Učitel

- rozvíjí u žáků základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle

- individuálních předpokladů
- podle individuálních potřeb žáků vhodně volí motorická a koordinační cvičení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě nápodoby a opakování se snaží zvládnout danou pohybovou aktivitu
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady slovně nebo gesty
- při cvičení se snaží překonávat své obavy a pocity strachu

Učitel

- vede žáky ke zvládnutí přípravné fáze pohybové činnosti
- při cvičení dodává žákům sebedůvěru, pocit bezpečí a jistoty
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žáci

- dle individuálních možností spolupracují při jednoduchých týmových pohybových aktivitách
- snaží se reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti

Učitel

- vede žáky ke schopnosti spolupracovat, naslouchat a ocenit přínos druhého
- učí žáky reagovat na pokyny a povely vhodně zvolenými pohybovými aktivitami

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dle svých možností se snaží zvládnout pohybovou činnost ve skupině
- dle svých možností se snaží spolupracovat při pohybových aktivitách

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- zavádí do pohybových aktivit zážitkové a kolektivní hry
- vede žáky tak, aby mohli spolupracovat

Kompetence pracovní

Žáci

- při pohybových aktivitách se seznamují se s používáním různých pomůcek, náradí a náčiní
- jsou vedeni k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel

Učitel

- dbá na uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech
- zohledňuje rozdíly v pohybových schopnostech jednotlivých žáků
- individuálně v činnostech žákům pomáhá

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

2. Vzdělávací obor: Zdravotní tělesná výchova

3. Vyučovací předmět: ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Zdravotní tělesná výchova (ZTV) vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. ZTV je formou tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina). Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy. Zařazení žáků do ZTV se provádí na doporučení lékaře.

Specifické úkoly ZTV vycházejí ze základních specifík postižení žáků. Obsah je vždy upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního postižení. Cílem je celkové zlepšení zdravotního stavu žáků.

Předmět Zdravotní tělesná výchova se vyučuje na 1.stupni v 1.– 6. ročníku 4 hodiny týdně. Alternativou tohoto předmětu je Rehabilitační tělesná výchova.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací předmět Zdravotní tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměření odpovídá jejich fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifice postižení.

Výuka je realizována převážně v kmenových třídách, herně nebo v tělocvičně, a ve volné přírodě. Hry ve vodě a příprava na plavání probíhají v bazéně.

Vyučovací předmět Zdravotní tělesná výchova je zaměřen na zvládnutí správného držení těla v různých polohách, zvládnutí jednoduchých speciálních cvičení podle pokynů, nácvik správné základní cvičební polohy. Přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Obsah předmětu Zdravotní tělesná výchova jsou dechová cvičení, nácvik správného držení těla, rozvíjení jemné i hrubé motoriky, nácvik koordinace pohybů. Pohybové hry a činnosti s přihlédnutím ke specifice postižení, uvolňovací a relaxační cvičení. Výuka plavání se omezuje na adaptaci na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek. Dále pohyb v přírodě, vycházky nebo pobyt venku u žáků imobilních.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- získávají kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám

Učitel

- rozvíjí u žáků základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- vhodně zvolenými aktivitami vedou žáky ke kladnému vztahu k pohybu

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- snaží se řešit známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady slovně nebo gesty

Učitel

- vede žáky k tomu, aby zvládali podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žáci

- jsou vedeni ke komunikaci a spolupráci při pohybových aktivitách
- snaží se reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti

Učitel

- vede žáky ke komunikaci a spolupráci
- učí žáky reagovat na pokyny a povely

Kompetence sociální a personální

Žáci

- prostřednictvím pohybových aktivit jsou vedeni k uvědomování si svého těla
- dle svých možností se snaží zvládnout pohybovou činnost ve skupině

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- vybírá pohybové aktivity tak, aby žáci mohli spolupracovat

Kompetence pracovní

Žáci

- poznávají a používají různé pomůcky a náčiní při pohybových činnostech
- jsou vedeni ke zvládnutí základů osobní hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách

Učitel

- dbá na uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech
- zohledňuje rozdíly v pohybových schopnostech jednotlivých žáků a individuálně v činnostech žákům pomáhá

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

2. Vzdělávací obor: Rehabilitační tělesná výchova

3. Vyučovací předmět: REHABILITAČNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Rehabilitační tělesná výchova se zařazuje jako alternativa ke Zdravotní tělesné výchově pro žáky s nejtěžšími formami mentálního postižení, u nichž je snižená schopnost spontánního pohybu. Zaměření musí odpovídat psychickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotnímu stavu a specifice postižení.

Jejím úkolem je prostřednictvím pohybových aktivit přispívat k rozvíjení hybnosti žáků s nejtěžším postižením a tím současně rozvíjet i jejich rozumové schopnosti a zmírňovat důsledky mentálního postižení.

Výuka je zařazena po konzultaci a pod supervizí odborného lékaře a může ji provádět pracovník se speciální kvalifikací (fyzioterapeut, speciální pedagog se somatopedickou kvalifikací s rehabilitačním zaměřením).

Specifické úkoly Rehabilitační tělesné výchovy vycházejí ze základních specifik postižení žáků. Obsah je vždy upravován individuálně vzhledem k míře a druhu zdravotního postižení. Cílem je celkové zlepšení zdravotního stavu žáků.

Předmět Rehabilitační tělesná výchova se vyučuje na 1. i 2. stupni v 1. – 10. ročníku 4 hodiny týdně jako alternativa předmětu Zdravotní tělesná výchova.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací předmět Rehabilitační tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměření musí odpovídat jejich fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifice postižení.

Obsah předmětu je realizován převážně fyzioterapeutkou dle možností zařízení. Hry ve vodě a příprava na plavání probíhají v bazéně. Alternativní terapie v příslušných zařízeních (Hiporehabilitační centrum Valdek Slatina).

Vyučovací předmět Rehabilitační tělesná výchova je zaměřen na získání kladného vztahu k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám, na rozvíjení motoriky a koordinaci poloh, zvládnutí jednoduchých pohybových cvičení podle pokynů, usilování o samostatný pohyb. Přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Obsah předmětu Rehabilitační tělesná výchova jsou polohování, rozvíjení hybnosti, nácvik změn poloh, rozvíjení aktivního pohybu, nácvik chůze s oporou, s dopomocí, případně samostatný pohyb, rozvíjení jemné i hrubé motoriky, nácvik koordinace pohybů, manipulace s drobným náčiním, uvolňovací a relaxační cvičení, uvolňování spastických částí těla. Plavání se omezuje na adaptaci na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek. Rehabilitační cvičení a alternativní formy terapie dle možnosti školy a žáků (Hipoterapie, pobyt v relaxační místnosti na vodním lůžku, pobyt v solné jeskyni).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- získávají kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám

Učitel

- rozvíjí u žáků základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady slovně nebo gesty

Učitel

- vede žáky k tomu, aby zvládali podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žáci

- dle individuálních možností spolupracují při jednoduchých společných pohybových činnostech
- reagují na pokyny k dané pohybové činnosti

Učitel

- vede žáky ke schopnosti naslouchat a ocenit přínos druhého
- vede žáky k pohybovým aktivitám

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dle svých možností se snaží zvládnout pohybovou činnost ve skupině

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- zadává úkoly tak, aby žáci mohli spolupracovat

Kompetence pracovní

Žáci

- poznávají a používají různé pomůcky a náčiní při pohybových činnostech

- podílí se na jednoduchých pohybových aktivitách

Učitel

- dbá na uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech
- zohledňuje rozdíly v pohybových schopnostech jednotlivých žáků a individuálně v činnostech žákům pomáhá

UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

2. Vzdělávací obor: Pracovní výchova

3. Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

V základním vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením je vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** jednou z nejdůležitějších vzdělávacích oblastí. Zahrnuje pracovní činnosti, které vedou k získání základních pracovních dovedností a návyků. Jejím cílem je rozvíjení motorických schopností a dovedností, základních hygienických návyků a činností v oblasti sebeobsluhy. V rámci této oblasti také dochází k rozvíjení komunikativní dovedností při verbalizaci prováděných činností.

Vzdělávací oblast je realizována ve vzdělávacím oboru **Pracovní výchova** v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku. Vyučovací předmět pracovní výchova se vyučuje v 1. – 6. ročníku po dvou hodinách týdně ve všech ročnících. Vzdělávací obor Člověk a svět práce je rozdělen na několik tématických okruhů:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti

Realizace jednotlivých tématických okruhů je realizována převážně v kmenových třídách, dílnách, v cvičné kuchyňce a na školním pozemku. Učivo je určeno všem žákům, chlapcům i dívkám. Je přizpůsobeno individuálním možnostem a schopnostem. Žáci jsou ve všech tématických okruzích vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

U žáků s těžkým mentálním postižením se předpokládá, že plně nedosáhnou cílů základního vzdělávání. Velkým problémem jsou málo rozvinuté psychické funkce (pozornost, paměť aj.), které žáci potřebují k osvojování učiva. Úspěšnost rozvíjení těchto funkcí bude u každého jednotlivce jiná, vzhledem ke stupni postižení. Ve vzdělávací oblasti Pracovní výchova se snažíme o maximální rozvoj každého žáka.

Vzdělávání v této oblasti směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k :

- získání základních návyků v sebeobsluze a hygieně
- rozvoji jemné motoriky

- vnímání různých prožitků souvisejících s pracovními činnostmi
- naučit se zacházet s pomůckami a nářadím
- naučit se obsluhovat domácí spotřebiče
- porozumět jednoduchým pracovním postupům
- poznávat různé činnosti, které mohou vytvářet různé záliby
- naučit se dodržovat hygienické a bezpečnostní pravidla při práci

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci

- Dle svých možností a schopností si osvojují základní pracovní dovednosti
- Učí se používat při práci vhodné nástroje, nářadí a pomůcky

Učitel

- Umožňuje žákům dle jejich schopností používat různé materiály (i netradiční), vhodné nástroje a nářadí
- Vede žáky k napodobování předvedené činnosti

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- Při plnění úkolů se snaží promýšlet pracovní postupy
- Snaží se překonávat své obavy z nových a neznámých činností
- Snaží se řešit problémy na modelových případech

Učitel

- Zadává úkoly tak, že umožňuje žákům zvládnout dané postupy
- Vede žáky k překonávání pocitu strachu a obavy z nových činností
- Rozvíjí u žáků dle jejich možností a schopností tvořivost

Kompetence komunikativní

Žáci

- Rozšiřují si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů a pomůcek
- Reagují na jednoduché pokyny při práci
- Učí se popsat postup své práce všemi dostupnými formami komunikace

Učitel

- Seznamuje žáky s pracovními postupy a pojmy
- Vede žáky k aktivnímu využívání různých forem komunikace
- Zadává instrukce formou srozumitelnou pro všechny žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- Pracují ve skupině, která vytváří společnou práci
- Dle svých možností se snaží navazovat kontakty se spolužáky i s okolím
- Snaží se pomáhat a spolupracovat a ostatními spolužáky

Učitel

- Ke každému jedinci má individuální přístup
- Vede žáky k vzájemnému navazování kontaktů se spolužáky i s okolím

- Vede žáky k vzájemné pomoci a spolupráci

Kompetence pracovní

Žáci

- Při práci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla
- Snaží se správně používat pracovní pomůcky
- Seznamují se s jednoduchými pracovními technikami a materiály

Učitel

- Vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- Vede žáky ke správnému používání pracovních pomůcek
- Vhodně zvolenými postupy seznamuje žáky s jednoduchými pracovními technikami i různými materiály

5 Učební osnovy

2. stupeň

Učební osnovy pro žáky s těžkým a hlubokým MP, souběžným postižením více vadami a autismem

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. Vzdělávací oblast : Člověk a komunikace

2. Vzdělávací obor : Rozumová výchova

3. Vyučovací předmět : Rozumová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací oblast **Člověk a komunikace** je považována za stěžejní ve výchovně vzdělávacím procesu. Prostředkem vzdělávání není jen psané slovo nebo mluvená řeč. Využívají se různé formy alternativní a augmentativní komunikace, které vedou k dorozumívání se s okolím a přispívají k pocitu jistoty a bezpečí, který kontakt se sociálním okolím přináší.

Obsah vzdělávací oblasti **Člověk a komunikace** se realizuje ve vzdělávacích oborech **Rozumová výchova a Řečová výchova**.

Rozumová výchova je rozdělena na tématické okruhy:

- Rozvíjení poznávacích schopností
- Rozvíjení logického myšlení a paměti
- Rozvíjení grafických schopností

Rozumová výchova se vyučuje 3 hodiny týdně ve všech ročnících. Výuka probíhá v kmenové třídě nebo ve specializovaných učebnách (např. v počítačové učebně). Obsah všech tématických okruhů se vzájemně prolíná. V rozumové výchově je snaha o dosažení a rozvíjení rozumových schopností na optimální možné úrovni.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáky k :

- Rozvíjení poznávacích schopností na optimální možnou úroveň
- Uplatňování sebeobslužných a hygienických návyků dle svých možností
- Rozvíjení logického myšlení a paměti dle svých možností
- Upevňování grafických dovedností

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci

- Učí se rozumět složitějším pojmům, znakům a symbolům a je schopen je používat
- Seznamuje se a procvičuje vybraná tiskací písmena a základní piktogramy
- Používá různé učební pomůcky

Učitel

- Umožňuje žákům dle jejich schopností používat učební pomůcky
- Snaží se zjednodušit pojmy, znaky a symboly tak, aby je žáci snáze pochopily
- Dle individuálních možností a schopností vhodně volí postupy a formy výuky

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- Snaží se chápat a plnit jednoduché příkazy
- Na základě nápodoby a opakování řeší známé situace
- Snaží se dle svých možností orientovat v okolním prostředí
- Snaží se orientovat ve svém denním režimu

Učitel

- Zadává úkoly a příkazy tak, aby byly srozumitelné všem žákům
- Pomáhá žákům orientovat se ve svém okolním prostředí
- Svým osobním příkladem a asistencí učí žáky řešit známé situace
- Učí žáky orientovat se v časovém denním režimu

Kompetence komunikativní

Žáci

- Učí se dorozumět vybranými formami verbální nebo nonverbální komunikace
- Snaží se vyjadřovat své pocity a nálady různými způsoby komunikace
- Přijatelným způsobem reaguje na pozdrav nebo dokáže pozdravit
- Uvědomuje si své jméno, reaguje na oslovení

Učitel

- Pomáhá žákům při vyjadřování svých potřeb, pocitů a nálad
- Učí je používat různé formy komunikace
- Vede žáky k základům společenského chování (pozdrav, poděkování, prosba)

Kompetence sociální a personální

Žáci

- Snaží si uvědomit svoji osobu prostřednictvím svého těla
- Snaží se znát členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- Snaží se rozlišovat osoby různého pohlaví
- Dle svých schopností navazuje kontakty se svým okolím a adekvátně se s ním snaží dorozumět
- V rámci individuálních možností a schopností spolupracuje se svými spolužáky a učiteli
- Chová se zdrženlivě k neznámým osobám

Učitel

- Pomáhá žákům při sebepoznávání
- Umožňuje jim poznávat nejbližší okolí a dorozumívat se s ním
- Učí žáky rozlišovat osoby vyskytující se v jeho okolí
- Vede žáky k vzájemné pomoci a spolupráci

Kompetence pracovní

Žáci

- Učí se poznat předměty různé velikosti a tvarů, uchopit je a účelně s nimi manipulovat
- Snaží se zvládat dle svých schopností sebeobsluhu a základní hygienu
- Dle svých možností a schopností pozná a používá předměty denní potřeby
- Zapojí se do jednoduchých praktických činností

Učitel

- Pomáhá žákům při dodržování pravidel hygieny
- Vede žáky dle jejich schopností k samostatnosti v sebeobsluze
- Vede žáky ke správnému používání předmětů denní potřeby
- Snaží se zapojit žáky do praktických činností

UČEBNÍ OSNOVY 2.stupeň

1. Vzdělávací oblast: Jazyková komunikace

2. Vzdělávací obor: Řečová výchova

3. Vyučovací předmět: ŘEČOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Řečová výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících a svým obsahem prolíná i do ostatních předmětů. Navazuje na učivo 1.stupně. Vyučuje se v 7. – 10. ročníku 2 hodiny týdně v každém z ročníků.

Řečová výchova zahrnuje rozvíjení komunikačních dovedností i individuální logopedickou péči. Zaměřuje se na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, na správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjí komunikační dovednosti žáků, které jsou předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání.

Obsahem Řečové výchovy jsou dechová, hlasová, sluchová, intonační a artikulační cvičení, akustická diferenciaci, napodobování hlasů a zvuků, tichá cvičení, nácvik hlásek a slov, spontánní a jednoduché tématické rozhovory, přednes, vyprávění, poslech i dramatizace. Je zejména kladen důraz na rozvoj sociální komunikace, případně na používání alternativních a augmentativních způsobů komunikace. Je využíváno říkadel, krátkých básniček, jednoduchých textů i pohádkových příběhů a písniček.

Vzhledem k individuálně variabilním schopnostem je nezbytné rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Je možné pracovat s celým kolektivem třídy, se skupinou či dvojicí žáků i individuálně s jednotlivými žáky.

Výuka v předmětu Řečová výchova je realizována v kmenových třídách, městské knihovně, ale též návštěvou divadelních a filmových představení, prezentací na besídkách třídy a školy. Tento předmět je úzce propojen s předmětem Hudební výchova zejména v oblasti intonace, rytmicizace a výslovnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozumí a používají mluvené slovo nebo některé symboly a znaky alternativních a augmentativních způsobů komunikace
- dokáží se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů
- dle individuálních schopností popisují slovně jednoduché obrázky

Učitel

- vede žáky k tomu, aby reagovali na hlas a intonaci dospělé osoby
- rozvíjí u žáků schopnost správného dýchání
- vede žáky k tomu, aby dle svých možností a schopností odpovídali na otázky slovem, větou
- rozvíjí u žáků schopnost reprodukovat jednoduché říkanky a básničky

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady

Učitel

- vede žáky k tomu, aby dle individuálních možností reprodukovali krátké texty podle jednoduché osnovy
- za pomoci návodných otázek vede žáky k převyprávění filmového nebo divadelního představení nebo slyšeného textu
- vede žáky k tomu, aby vyjádřili souhlas či nesouhlas verbálně nebo gesty

Kompetence komunikativní

Žáci

- ovládají základní slovní formy společenského styku - pozdrav, prosba, poděkování
- poznávají známé osoby a dorozumívají se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace, reagují na své jméno

Učitel

- vede žáky ke schopnosti dorozumět se v běžných situacích
- využívá dramatizace jednoduchých příběhů z oblastí, které jsou žákům blízké

Kompetence sociální a personální

Žáci

- navazují kontakt a adekvátně se dorozumívají s okolím
- dle svých individuálních možností a schopností spolupracují se svými učiteli a spolužáky
- popisují osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek

Učitel

- vede žáky k tomu, aby se chovali zdrženlivě k neznámým osobám
- vede žáky k vytváření pozitivních vztahů k okolí

Kompetence pracovní

Žáci

- poznávají a používají různé pomůcky při rozvíjení řeči (obrázky, kostky, hudební nástroje apod.)
- při dramatizaci vykonávají jednoduché praktické činnosti

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek
- zohledňuje rozdíly v komunikačních schopnostech jednotlivých žáků a individuálně v činnostech žákům pomáhá
- seznamuje žáky s počítačovými programy na rozvoj komunikace

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor: Smyslová výchova

VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT: SMYSLOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět smyslová výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Navazuje na učivo Smyslové výchovy 1. stupně. Zaujímá ve výchovně-vzdělávacím procesu výrazné místo. Vyučuje se na 2. stupni jako samostatný předmět 4 hodiny týdně v každém z ročníků.

Vzdělávání probíhá převážně v kmenových třídách nebo v okolí školy. Jeho hlavním cílem je nácvik zrakového, sluchového, čichového a chuťového vnímání, hmatového vnímání, vizuomotoriky a prostorové a směrové orientace vždy v konkrétních situacích

Obsah předmětu je rozdělen takto:

Rozvíjení zrakového vnímání

- vnímání prostoru oběma očima, jedním okem
- cvičení soustředěného zrakového vnímání
- rozlišování a třídění předmětů
- třídění obrázků

Sluchové vnímání

- nácvik rozvoje sluchové percepce
- rozvíjení smyslu na rytmus
- napodobování různých zvuků
- snaha o koncentraci pozornosti při poslechu

Čichové vnímání a chuťové vnímání

- rozvoj čichové percepce
- rozlišování a určování jednotlivých chuťových percpcí
- výcvik ochranné čichové funkce

Hmatové vnímání

- dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně
- výcvik hmatového vnímání a manipulace s předměty
- poznávání předmětů hmatem s využitím a bez využití zraku

Prostorová a směrová orientace

- sebezpozorování v zrcadle
- podpora změny prostředí (zahrada, obchod, město , divadlo), roční období.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- na základě nápodoby a opakování procvičují základní sebeobslužné dovednosti
- nacvičují soustředěné sluchové, zrakové, chuťové a hmatové vnímání
- za využití učebních pomůcek procvičují základní manipulační dovednosti

Učitel

- umožňuje celistvý smyslový odraz předmětu a jevu
- osobním příkladem a asistencí vede žáky k osvojení si základních sebeobslužných dovedností
- předkládá žákům vhodné podněty, které zaujmou jeho pozornost
- využívá vlastních schopností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- orientují se dobře v místě svého působení
- na základě napodobování a pomoci se snaží řešit zadané úkoly
- dle svých možností se snaží pochopit a plnit instrukce

Učitel

- vede žáky k vyřešení problému různým způsobem
- zadává instrukce způsobem, který umožňuje zvládnutí úkolu
- vede žáky k překonávání překážek a splnění zadaných požadavků

Kompetence komunikativní

Žáci

- na pokyny reagují verbálně či neverbálně
- reagují na svá jména
- při práci komunikují s ostatními v rámci svých možností
- snaží se přijímat své spolužáky a osoby z blízkého okolí
- snaží se vyjadřovat svá přání vhodnou formou

Učitel

- žáky vede k subjektivnímu odrazu objektivní reality podnětů
- vede žáky k toleranci druhých
- vede žáky k verbální nebo neverbální komunikaci
- učí žáky základy společenského chování (pozdrav, prosba, poděkování)

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dle svých možností navazují kontakty s vrstevníky a respektují je
- rozliší osoby různého pohlaví
- prostřednictvím smyslového vnímání si snaží uvědomovat své tělo
- poznají své učitele a spolupracují s nimi
- dle svých individuálních možností navazuje kontakty se svým okolím

Učitel

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

- dodržuje specifickou žáka
- zprostředkovává žákům komunikaci se svým okolím
- vede žáky k uvědomování si své osoby
- při volbě vhodných postupů zohledňuje individuální možnosti a schopnosti žáků

Kompetence pracovní

Žáci

- soustředí se na úkol a snaží se zvládnout jednoduché praktické činnosti
- nacvičují účelnou manipulaci a třídění předmětů
- rozlišují předměty různých velikostí a tvarů
- cvičí si soustředěnost na úkol a vytrvalost při práci
- osvojují si nejjednodušší úkony sebeobsluhy a osobní hygieny

Učitel

- je příkladem v činnosti
- podle možností a schopností žáků volí různé formy a metody práce
- vytváří při práci příjemné, podnětné klima
- vede žáky k dokončení započaté práce
- procvičuje s žáky základy sebeobsluhy a osobní hygieny

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět informační a komunikační technologie se vyučuje na 2. stupni v 7. – 10. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně v každém z ročníků. Hodiny jsou čerpány z disponibilní časové dotace daného ročníku.

Žáci zde pokračují ve výuce práce s PC a vybraným základním programovým vybavením. Vzdělávání probíhá v PC učebně. Obsahem je základní obsluha počítače - zapnutí a vypnutí, práce s myší, zvládnutí psaní známých písmen na klávesnici a práce s výukovými a vybranými programy dle pokynu.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- dle individuálních možností se snaží napodobovat a opakovat různé předvedené činnosti spojené s prací na počítači
- snaží se porozumět složitějším pojmům a znakům
- dle individuálních možností a schopností za asistence ovládají psaní na klávesnici nebo používají alternativní formy komunikace

Učitel

- umožní žákům nácvik složitějších činností spojených s používáním PC
- vhodně zvolenými postupy a osobním příkladem a asistencí umožňuje žákům získat potřebné dovednosti a znalosti nezbytné pro ovládání počítače
- s přihlédnutím k individuálním možnostem a schopnostem žáků za osobní asistence učí žáky ovládat psaní na klávesnici nebo používat alternativní formy komunikace

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě nápodoby se snaží pochopit a plnit nové složitější příkazy
- orientují se v základním prostředí počítače
- jsou vedeni k překonávání ostychu a strachu z práce na PC

Učitel

- vede žáky k překonávání ostychu a strachu z práce na PC

- zadává úkoly způsobem, kterým umožní zvládnutí daného postupu
- učí žáky orientaci v prostředí počítače(klávesnice, monitor, myš)

Kompetence komunikativní

Žáci

- jsou vedeni k využívání PC pro komunikaci se svým okolím
- dle svých možností a schopností se snaží reagovat na pokyny, vyjadřují je souhlasem či nesouhlasem
- s přihlédnutím k individuálním možnostem a schopnostem žáků za osobní asistence ovládají psaní na klávesnici nebo používají alternativní formy komunikace

Učitel

- vede žáky k subjektivnímu odrazu objektivní reality podnětů
- snaží se žáky vést k toleranci
- s přihlédnutím k individuálním možnostem a schopnostem žáků za osobní asistence motivují žáky k psaní na klávesnici nebo používání alternativních forem komunikace pro dorozumívání se svým okolím

Kompetence sociální a personální

Žáci

- prostřednictvím práce na počítači navazují vztahy mezi spolužáky
- jsou vedeni ke spolupráci
- prostřednictvím práce na počítači se snaží komunikovat s okolím

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost pracovat v kolektivu
- rozvíjí u žáků schopnost vzájemné tolerance a spolupráce
- zohledňuje individualitu a specifika každého žáka

Kompetence pracovní

Žáci

- neodmítají práci na PC
- seznamují se bezpečnostními a hygienickými pravidly pro práci s výpočetní technikou
- za osobní asistence zvládají nejjednodušší úkony obsluhy PC

Učitel

- vytváří při výuce příjemné, tvořivé a podnětné prostředí
- seznamuje žáky s hygienickými a bezpečnostními pravidly
- osobním příkladem a asistencí pomáhá žákům při osvojování si základních dovedností při práci na PC

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1.Vzdělávací oblast: : Umění a kultura

2.Vzdělávací obor: : Hudební výchova

3.Vyučovací předmět: : HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět *HUDEBNÍ VÝCHOVA* vychází ze vzdělávací oblasti RVP *Umění a kultura*. Navazuje na učivo Hudební výchovy 1. stupně, které rozvíjí dle individuálních možností a schopností žáků. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáků, působí na jejich chování, rozvíjí jejich estetické cítění. Má značný rehabilitační a relaxační význam. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, rozvíjí se řečové dovednosti. Hudební činnosti pomáhají žákům k odreagování napětí, k překonání únavy a zlepšování nálady. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje a rozvíjí.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Cílem hudební výchovy jako jednoho z esteticko-výchovných předmětů je:

- rozvíjení hudebnosti žáků a jejich pohybové kultury;
- napomáhání rozvoje řeči;
- funkce psychoterapeutická (odreagování napětí, překonání únavy, zlepšení nálady);

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí a je realizován v 7. – 10. ročníku základního vzdělávání. Hudební výchova bude vyučována v kmenové třídě jednu hodinu v každém z ročníků.

Sluchové, hlasové, dechové a řečové činnosti

- rozlišování zvuků - lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů
- správné držení těla při dýchání, pravidelné dýchání, zřetelná výslovnost jednotlivých slov, slovních spojení, říkadel
- rytmizace říkadel, melodizace říkadel
- zpěv jednoduchých písní zaměřených k ročním dobám, k lidovým slavnostem či křesťanským svátkům, s doprovodem hudebního nástroje
- rozlišování barvy tónů, poznávání hudebních nástrojů sluchem

Instrumentální činnosti a rytmická cvičení

- hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání)
- hra na jednoduché dětské hudební nástroje (Orffův instrumentář - hůlky, bubínek, tamburína, triangel), ale i na další dostupné předměty (vařečky, pokličky).

Hudebně - pohybové činnosti

- pohyb podle jednoduchých rytmických doprovodů (chůze, pochod, klus v různém tempu - zrychlování, zpomalování)
- improvizované vyjádření hudby pohybem
- pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami, tanečky, jednoduchá rytmická cvičení

Poslech hudby

- soustředěný poslech spojený s vnímáním rytmu a melodie
- poslech krátkých skladeb různého charakteru
- poslech relaxační hudby

Ve všech ročnících má vyučující možnost vlastního výběru písní, říkadel a poslechových skladeb s přihlédnutím k úrovni hudebních schopností a zájmu žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů (vyšší, nižší, delší, kratší, silnější.....)
- rozpoznává v jednotlivých skladbách některé hudební nástroje, rozlišuje hudbu vokální a instrumentální

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a zbavení se ostychu před ostatními
- sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence komunikativní

Žáci

- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reagují pohybem na znějící hudbu

Učitel

- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- jsou vedeni k ohleduplnosti a toleranci

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání
- vede žáky k tomu, aby brali ohledy na druhé

Kompetence pracovní

Žáci

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu

Učitel

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k používání obecně známých termínů a znaků
- vede žáky k používání a užívání různých nástrojů a vybavení

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

- 1. Vzdělávací oblast: Umění a kultura**
2. Vzdělávací obor: Výtvarná výchova
- 3. Vyučovací předmět VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího oboru Umění a kultura. Navazuje na učivo 1.stupně. Ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova se rozvíjejí tvořivé schopnosti a dovednosti žáka. Výtvarná výchova pomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení jemné motoriky žáků. Učivo Výtvarné výchovy prolíná všemi předměty ostatních vzdělávacích oblastí. Zejména s učivem předmětu Hudební výchova. Svými specifickými prostředky umožňuje nonverbální komunikaci.

Na 2.stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím výtvarných činností s různým výtvarným materiálem. S ním se učí tvořivě pracovat, užívat ho jako prostředku sebevyjádření.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání, vzdělávací obsah je realizován v 7. – 10. ročníku základního vzdělávání.

Výtvarná výchova je realizována v kmenové třídě a v okolí školy a je rovněž realizována v alternativním prostředí (galerie, výstava, skanzen).

Dle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou voleny metody a formy práce- skupinová práce, samostatná práce, kolektivní práce.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti vede k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- rozvíjení individuálních schopností a dovedností při vlastní tvorbě
- vnímání základních vztahů mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary
- vyjadřování vlastních vjemů, představ a pocitů
- uplatňování vlastní fantazie a představivosti při výtvarných činnostech

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- dle individuálních možností se snaží napodobovat různé předvedené výtvarné činnosti

- snaží se používat vybrané výtvarné pomůcky

Učitel

- umožňuje žákům nácvik jednoduchých výtvarných činností
- vhodně zvolenými postupy a osobním příkladem a asistencí umožňuje žákům získávat výtvarné dovednosti a znalosti

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě nápodoby a asistence plní jednoduché příkazy
- jsou vedeni k překonávání ostychu a strachu z práce s barvami a výtvarným materiálem
- učí se hygienickým návykům a čistotě při práci

Učitel

- vede žáky k překonávání ostychu a strachu z práce s barvami a výtvarným materiálem
- zadává úkoly způsobem, kterým umožní zvládnutí daného postupu
- učí žáky čistotě při práci
- vede žáky k dodržování hygienických návyků při výtvarných činnostech

Kompetence komunikativní

Žáci

- jsou vedeni k využívání výtvarných technik pro komunikaci se svým okolím
- dle svých možností a schopností se snaží reagovat na pokyny, vyjadřují je souhlasem či nesouhlasem

Učitel

- prostřednictvím výtvarných technik rozvíjí u žáků komunikační dovednosti
- ukazuje žákům možnosti, které výtvarné dovednosti nabízí
- za použití vhodných technik a postupů rozvíjí u žáků vnímavost
-

Kompetence sociální a personální

Žáci

- jsou vedeni ke spolupráci
- prostřednictvím práce se snaží navazovat kontakt s okolím

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost vzájemné tolerance a spolupráce
- zohledňuje individualitu a specifika každého žáka

Kompetence pracovní

Žáci

- neodmítají práci
- seznamují se bezpečnostními a hygienickými pravidly při práci
- za osobní asistence si osvojují nejjednodušší výtvarné techniky

Učitel

- vytváří při výuce příjemné, tvořivé a podnětné prostředí
- seznamuje žáky s hygienickými a bezpečnostními pravidly
- osobním příkladem a asistencí pomáhá žákům při osvojování si základních dovedností při práci

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

2. Vzdělávací obor: Pohybová výchova

3. Vyučovací předmět: POHYBOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Pohybová výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Umožňuje rozvíjení individuálních pohybových možností žáků. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují jejich zájem a vlastní aktivitu.

Prvky Pohybové výchovy mohou prolínat i do ostatních vyučovacích předmětů, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. (Pohybové hry v HV, ŘV, Čtení apod.)

Předmět Pohybová výchova se vyučuje na 2.stupni v 7. – 10. ročníku 2 hodiny týdně v každém z ročníků. Výuka je společná pro chlapce i dívky.

Výuka je realizována převážně v kmenových třídách, herně nebo v tělocvičně, dle možností zařízení, a ve volné přírodě. Hry ve vodě a příprava na plavání probíhají v bazéně.

Vyučovací předmět Pohybová výchova je zaměřen na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Obsahem předmětu Pohybová výchova jsou pohybové hry a cvičení s využitím tradičního i netradičního náradí a náčiní, motivační a napodobivé hry, základní manipulace s míčem a drobným náčiním, rytmická a relaxační cvičení, prvky jógových cvičení. Výuka plavání se omezuje na adaptaci na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek. Obsahem je dále turistika a pohyb v přírodě, vycházky nebo pobyt venku na školní zahradě nebo v okolí školy, který je zejména využíván u dětí imobilních.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- získávají kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám
- snaží se napodobovat předvedené pohyby a činnosti

Učitel

- rozvíjí u žáků základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- podle individuálních potřeb žáků vhodně volí motorická a koordinační cvičení

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady slovně nebo gesty
- na základě nápodoby a opakování se snaží zvládnout danou pohybovou aktivitu
- při cvičení se snaží překonávat své obavy a pocity strachu

Učitel

- vede žáky k tomu, aby zvládali podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- při pohybových aktivitách dodává žákům sebedůvěru, pocit bezpečí a jistoty
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žáci

- dle individuálních možností spolupracují při jednoduchých týmových pohybových aktivitách
- reagují na jednoduché pokyny a povely k dané pohybové činnosti

Učitel

- vede žáky ke schopnosti naslouchat a ocenit přínos druhého
- učí žáky reagovat na pokyny a povely vhodně zvolenými pohybovými aktivitami

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dle svých možností se snaží zvládnout pohybovou činnost ve skupině
- jsou vedeni k vzájemné spolupráci při pohybových aktivitách
- je veden k uvědomování si svého těla prostřednictvím pohybových aktivit

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- zavádí do pohybových aktivit zážitkové a kolektivní hry
- zadává úkoly tak, aby žáci mohli spolupracovat

Kompetence pracovní

Žáci

- při pohybových aktivitách se seznamují se s používáním různých pomůcek, náradí a náčiní
- jsou vedeni k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel
- dle svých možností a schopností zvládají manipulaci s cvičebními pomůckami a náčiním

Učitel

- dbá na uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech
- zohledňuje rozdíly v pohybových schopnostech jednotlivých žáků
- individuálně v činnostech žákům pomáhá
- do pohybových aktivit zařazuje cvičení s netradičním náčiním

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

2. Vzdělávací obor: Zdravotní tělesná výchova

3. Vyučovací předmět: ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Zdravotní tělesná výchova (ZTV) vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. ZTV je formou tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina). Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy. Zařazení žáků do ZTV se provádí na doporučení lékaře.

Specifické úkoly ZTV vycházejí ze základních specifíků postižení žáků. Obsah je vždy upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního postižení. Cílem je celkové zlepšení zdravotního stavu žáků.

Předmět Zdravotní tělesná výchova se vyučuje na 2. stupni v 7. – 10. ročníku 4 hodiny týdně. Alternativou tohoto předmětu je Rehabilitační tělesná výchova.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací předmět Zdravotní tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměření musí odpovídat jejich fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifické postižení.

Výuka je realizována převážně v kmenových třídách, herně nebo v tělocvičně, dle možností zařízení, a ve volné přírodě. Hry ve vodě a příprava na plavání probíhají v bazéně.

Vyučovací předmět Zdravotní tělesná výchova je zaměřen na zvládnutí správného držení těla v různých polohách, zvládnutí jednoduchých speciálních cvičení podle pokynů, nácvik správné základní cvičební polohy. Přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Obsah předmětu Zdravotní tělesná výchova jsou dechová cvičení, nácvik správného držení těla, rozvíjení jemné i hrubé motoriky, nácvik koordinace pohybů. Pohybové hry a činnosti s přihlédnutím ke specifické postižení, uvolňovací a relaxační cvičení. Výuka plavání se omezuje na adaptaci na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek. Dále pohyb v přírodě, vycházky nebo pobyt venku u žáků imobilních.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- získávají kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám

Učitel

- rozvíjí u žáků základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- vhodně zvolenými aktivitami vedou žáky ke kladnému vztahu k pohybu

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady slovně nebo gesty

Učitel

- vede žáky k tomu, aby zvládli podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žáci

- dle individuálních možností spolupracují při jednoduchých týmových pohybových činnostech
- reagují na pokyny a povely k dané pohybové činnosti

Učitel

- vede žáky ke schopnosti naslouchat a ocenit přínos druhého
- učí žáky reagovat na pokyny a povely

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dle svých možností se snaží zvládnout pohybovou činnost ve skupině
- při pohybových aktivitách se snaží spolupracovat se svými učiteli a spolužáky

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- volí pohybové aktivity tak, aby žáci mohli spolupracovat

Kompetence pracovní

Žáci

- poznávají a používají různé pomůcky a náčiní při pohybových činnostech
- dle svých individuálních možností a schopností zvládají základy osobní hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách

Učitel

- dbá na uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech
- zohledňuje rozdíly v pohybových schopnostech jednotlivých žáků a individuálně v činnostech žákům pomáhá

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

2. Vzdělávací obor: Rehabilitační tělesná výchova

3. Vyučovací předmět: REHABILITAČNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Rehabilitační tělesná výchova se zařazuje jako alternativa ke Zdravotní tělesné výchově pro žáky s nejtěžšími formami mentálního postižení, u nichž je snížena schopnost spontánního pohybu. Zaměření musí odpovídat psychologickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotnímu stavu a specifice postižení.

Jejím úkolem je prostřednictvím pohybových aktivit přispívat k rozvíjení hybnosti žáků s nejtěžším postižením a tím současně rozvíjet i jejich rozumové schopnosti a zmírňovat důsledky mentálního postižení.

Výuka je zařazena po konzultaci a pod supervizí odborného lékaře a může ji provádět pracovník se speciální kvalifikací (fyzioterapeut, speciální pedagog se somatopedickou kvalifikací s rehabilitačním zaměřením).

Specifické úkoly Rehabilitační tělesné výchovy vycházejí ze základních specifík postižení žáků. Obsah je vždy upravován individuálně vzhledem k míře a druhu zdravotního postižení. Cílem je celkové zlepšení zdravotního stavu žáků.

Předmět Rehabilitační tělesná výchova se vyučuje na 1. i 2. stupni v 1. – 10. ročníku 4 hodiny týdně jako alternativa předmětu Zdravotní tělesná výchova.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací předmět Rehabilitační tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměření musí odpovídat jejich fyzickým, psychologickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifice postižení.

Obsah předmětu je realizován převážně fyzioterapeutkou dle možností zařízení. Hry ve vodě a příprava na plavání probíhají v bazéně. Alternativní terapie v příslušných zařízeních (Hiporehabilitační centrum Valdek Slatina).

Vyučovací předmět Rehabilitační tělesná výchova je zaměřen na získání kladného vztahu k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám, na rozvíjení motoriky a koordinaci poloh, zvládnutí jednoduchých pohybových cvičení podle pokynů, usilování o samostatný pohyb. Přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychologických procesů.

Obsah předmětu Rehabilitační tělesná výchova jsou polohování, rozvíjení hybnosti, nácvik změn poloh, rozvíjení aktivního pohybu, nácvik chůze s oporou, s dopomocí, případně samostatný pohyb, rozvíjení jemné i hrubé motoriky, nácvik koordinace pohybů, manipulace s drobným náčiním, uvolňovací a relaxační cvičení, uvolňování spastických částí těla. Plavání se omezuje na

adaptaci na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek. Rehabilitační cvičení a alternativní formy terapie dle možnosti školy a žáků (Hipoterapie, pobyt v relaxační místnosti na vodním lůžku, pobyt v solné jeskyni).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Žáci

- rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- získávají kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám

Učitel

- rozvíjí u žáků základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- dokáží vyjádřit své potřeby, pocity a nálady slovně nebo gesty

Učitel

- vede žáky k tomu, aby zvládali podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žáci

- dle individuálních možností spolupracují při jednoduchých společných pohybových činnostech
- reagují na pokyny k dané pohybové činnosti

Učitel

- vede žáky ke schopnosti naslouchat a ocenit přínos druhého
- vede žáky k vzájemné komunikaci

Kompetence sociální a personální

Žáci

- dle svých možností se snaží zvládnout pohybovou činnost ve skupině

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- zadává úkoly tak, aby žáci mohli spolupracovat

Kompetence pracovní

Žáci

- poznávají a používají různé pomůcky a náčiní při pohybových činnostech

Učitel

- dbá na uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech
- zohledňuje rozdíly v pohybových schopnostech jednotlivých žáků a individuálně v činnostech žákům pomáhá

UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň

1. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

2. Vzdělávací obor: Pracovní výchova

3. Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

V základním vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením je vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** jednou z nejdůležitějších vzdělávacích oblastí. Zahrnuje pracovní činnosti, které vedou k získání základních pracovních dovedností a návyků. Jejím cílem je rozvíjení motorických schopností a dovedností, základních hygienických návyků a činností v oblasti sebeobsluhy. V rámci této oblasti také dochází k rozvíjení komunikativní dovedností při verbalizaci prováděných činností.

Vzdělávací oblast je realizována ve vzdělávacím oboru **Pracovní výchova** v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku. Vyučovací předmět pracovní výchova se vyučuje po dvou hodinách týdně ve všech ročnících.

Vzdělávací obor Člověk a svět práce je rozdělen na několik tématických okruhů:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti

Realizace jednotlivých tématických okruhů bude probíhat dle schopností žáků v kmenových třídách a záviset na možnostech a podmínkách školy. Učivo je určeno všem žákům, chlapcům i dívkám. Žáci jsou ve všech tématických okruzích vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

U žáků s těžkým mentálním postižením se předpokládá, že nedosáhnou cílů základního vzdělávání. Velkým problémem jsou málo rozvinuté psychické funkce (pozornost, paměť aj.), které žáci potřebují k osvojování učiva. Úspěšnost rozvíjení těchto funkcí bude u každého jednotlivce jiná, vzhledem k stupni postižení. Ve vzdělávací oblasti Pracovní výchova se snažíme o maximální rozvoj každého žáka.

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- upevňování základních hygienických návyků

- dalšímu rozvoji jemné motoriky
- umožnění hlubších prožitků souvisejících s pracovními činnostmi
- naučit se zacházet s novými pomůckami a náradím
- naučit se obsluhovat složitější domácí spotřebiče
- porozumět jednoduchým i složitějším pracovním postupům
- poznávat různé činnosti, které mohou vytvářet různé záliby a koníčky
- umět dodržovat hygienické a bezpečnostní pravidla při práci

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci

- Dle svých možností a schopností si upevňují základní pracovní dovednosti
- Učí se používat při práci vhodné nástroje, nářadí a pomůcky

Učitel

- Umožňuje žákům dle jejich schopností používat různé materiály (i netradiční), vhodné nástroje a nářadí
- Vede žáky k nápodobování předvedené činnosti

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- Snaží se na základě nápodoby a opakování řešit známé situace
- Chápu a dle individuálních možností a schopností plní jednoduché příkazy
- Učí se řešit problémy na modelových případech

Učitel

- Zadává úkoly tak, že umožňují žákům pochopit a plnit jednoduché příkazy
- Navozuje jednoduché modelové situace, na kterých se žáci učí hledat správná řešení
- Rozvíjí u žáků dle jejich možností a schopností tvořivost

Kompetence komunikativní

Žáci

- Rozšiřují a upevňují si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů a pomůcek
- Reagují na jednoduché pokyny při práci
- Učí se popsat postup své práce všemi dostupnými formami komunikace

Učitel

- Seznamuje žáky s pracovními postupy a pojmy
- Vede žáky k aktivnímu využívání různých forem komunikace
- Zadává instrukce formou srozumitelnou pro všechny žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- Pracují a orientují se ve skupině, která vytváří společnou práci
- Navazováním kontaktů se spolužáky si utváří své postavení ve skupině
- Snaží se dosáhnout co nejlepšího výsledku na základě vzájemné pomoci a spolupráce

Učitel

- Ke každému jedinci má individuální přístup

- Vede žáky k vzájemnému navazování kontaktů se spolužáky i s okolím
- Vede žáky k vzájemné pomoci a spolupráci

Kompetence pracovní

Žáci

- Při práci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla
- Snaží se správně používat pracovní pomůcky vhodné ke zvolené činnosti
- Seznamují se a procvičují jednoduché pracovní techniky
- K práci využívají různé materiály

Učitel

- Vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci
- Vede žáky ke správnému používání pracovních pomůcek
- Vhodně zvolenými postupy seznamuje a procvičuje s žáky jednoduché pracovní techniky
- Volí postupy, které dovolují použití různých i netradičních materiálů

6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Hodnocení žáka ve škole

V souladu s ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů a po projednání v pedagogické radě školy vydávám tento klasifikační řád.

Hodnocení a klasifikace žáků praktické školy je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení.

Hodnocení žáků:

1. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:

- jednoznačné
- srozumitelné
- srovnatelné s předem stanovenými kritérii
- věcné
- všestranné

2. Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Zásady klasifikace a hodnocení

1. Hodnocení žáka je součástí výchovně vzdělávacího procesu. Je komplexním posouzením prospěchu a chování žáka. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen učitel) uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
2. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, provádí se průběžně a celkově na konci každého pololetí. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
3. Předmětem klasifikace jsou výsledky, jichž žák dosáhl ve vyučovacích předmětech v souladu s požadavky učebních osnov nebo individuálního vzdělávacího plánu. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Výjimku tvoří komisionální zkoušky.
4. Při klasifikaci a hodnocení zohledňuje učitel druh a stupeň postižení, zdravotní stav, individuální a věkové zvláštnosti žáka a přihlíží ke kvalitě jeho výchovného prostředí.
5. Volí různé formy hodnocení tak, aby žák mohl dostatečně objektivně zhodnotit své znalosti a dovednosti a mohl na ně včas reagovat.
6. Hodnocení chování žáka ve škole i při akcích školy je nedílnou součástí celkového hodnocení žáka. Všechny projevy porušování norem chování, agresivity (včetně verbálních forem),

netolerance či xenofobie je povinen řešit okamžitě ten pedagogický pracovník, který je projevu přítomen (popř. vykonává dozor). V co nejkratší době informuje třídního učitele a v případě závažnějších přestupků ředitele školy.

7. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednávají v pedagogické radě.
8. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše učitelé příslušných předmětů výsledky celkové klasifikace do katalogových listů. Ve třídách se širším slovním hodnocením se výsledek celkové klasifikace zapíše do upravených katalogových listů slovně.

Metodické poznámky k hodnocení žáků základní školy speciální

1. Žáci jsou vyučováni podle školního vzdělávacího programu vycházejícího z rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělávání základní školy speciální doplněného u některých žáků o individuální plány, které umožňují postupovat v jednotlivých výchovných složkách podle individuálních schopností žáků, tempem, které je pro ně nejvhodnější.
2. Učitel sděluje žákovi hodnocení jeho výkonu bezprostředně po dokončení úkolu a poukazuje hlavně na klady jednotlivých hodnocených výkonů nebo výsledků žákovy činnosti.
3. V hodnocení žakových výkonů by mělo převažovat hlavně kladné motivující hodnocení jako je pochvala, uznání, povzbuzení, vyjádření kladného očekávání apod.
4. Žák je hodnocen vyučujícími průběžně slovním hodnocením v ŽK – pro zvýšení motivace a lepší orientaci rodičů je v případě úspěšného výsledku (hodnocen známkou 1, 2) zapsána známka číslicí. V případě průměrného a horšího výsledku (3 – 5) je žák hodnocen slovně.

Získávání podkladů pro klasifikaci a hodnocení

Podklady pro klasifikaci a hodnocení získává učitel zejména:

- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
 - různými způsoby prověřování vědomostí, dovedností a návyků (praktické, pohybové, ústní, písemné)
 - analýzou výsledků aktivit žáků a vztahu k danému předmětu se zaměřením na manuální zručnost, celkovou sociální vyspělost a samostatnost
 - konzultacemi s ostatními učiteli, vychovateli, případně pracovníky speciálně pedagogického centra nebo pedagogicko - psychologické poradny
- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematičnosti v práci žáka, stupeň prospěchu se určuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě

Postup při klasifikaci a hodnocení

1. Učitel soustavně vede evidenci o klasifikaci žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace
5. V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání.
6. Při klasifikaci a hodnocení přihlíží učitel k úsilí vynaloženému žákem, jeho postojům k učení, snaze žáka a k jeho postižení. V odůvodněných případech lze žáka neklasifikovat, o čemž rozhodne ředitel na základě návrhu třídního učitele, případně odborného posudku speciálně pedagogického centra, pedagogicko - psychologické poradny, nebo odborného lékaře.
7. Učitel informuje průběžně zákonné zástupce žáka o jeho prospěchu a chování. V případě zhoršení prospěchu nebo chování žáka informuje učitel zákonné zástupce neprodleně.
8. Ředitel školy dbá na jednotnost hodnotících měřítek všech učitelů.
9. Při klasifikaci žáka, který nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvoval školu při zdravotnickém zařízení a byl tam klasifikován, se po návratu do kmenové školy respektuje návrh klasifikace školy při zdravotnickém zařízení.
10. Přestupuje-li žák na jinou školu, poskytne škola, kterou žák opouští, této škole písemnou zprávu o jeho chování, docházce a klasifikaci v jednotlivých vyučovacích předmětech.

6.2 Pravidla pro hodnocení žáka

Stupně hodnocení a klasifikace

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 – velmi dobré,
- 2 – uspokojivé,
- 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro klasifikaci chování :

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák respektuje ustanovení školního řádu a osvojil si základní pravidla společenského chování, která dodržuje ve škole i na veřejnosti. Projevuje dobrý vztah k učitelům i spolužákům.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák se dopustil závažného přestupku nebo se dopouští opakovaně méně závažných přestupků

proti ustanovení školního řádu a pravidlům společenského soužití ve škole i na veřejnosti. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopouští závažných přestupků proti školnímu řádu, nerespektuje pravidla společenského soužití a porušuje právní normy. Přes udělení opatření k posílení kázně pokračuje v asociálním chování a nemá snahu své chyby napravit.

Zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka nebo studenta vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení nebo vůči ostatním žákům nebo studentům se považují za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených zákonem 561/2004 Sb., ve znění platných předpisů.

Dopustí-li se žák nebo student tohoto jednání, oznámí ředitel školy nebo školského zařízení tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace se hodnotí stupni prospěchu:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

Kritéria pro klasifikaci

V 1. – 3. ročníku základní školy speciální **pro žáky se středně těžkým mentálním postižením** se hodnotí tyto předměty:

Čtení, psaní, řečová výchova, matematika, prvouka, hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, pracovní výchova.

Ve 4. – 6. ročníku se hodnotí tyto předměty:

Čtení, psaní, řečová výchova, matematika, informatika, prvouka, hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, pracovní výchova.

V 7. – 8. ročníku se hodnotí tyto předměty:

Čtení, psaní, řečová výchova, matematika, informatika, vlastivěda, přírodověda, hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, pracovní výchova.

V 9. – 10. ročníku se hodnotí tyto předměty:

Čtení, psaní, řečová výchova, matematika, informatika, vlastivěda, přírodověda, hudební výchova, výtvarná výchova, výchova ke zdraví, tělesná výchova, pracovní výchova.

V 1. – 3. ročníku základní školy speciální **pro žáky s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem** se hodnotí tyto předměty:

Rozumová výchova, smyslová výchova, řečová výchova, hudební výchova, výtvarná výchova, pohybová výchova, zdravotní nebo rehabilitační tělesná výchova, pracovní výchova.

Ve **4. – 6. ročníku** se hodnotí tyto předměty:

Rozumová výchova, smyslová výchova, řečová výchova, informatika (5. a 6. ročník), hudební výchova, výtvarná výchova, pohybová výchova, zdravotní nebo rehabilitační tělesná výchova, pracovní výchova.

V **7. – 8. ročníku** se hodnotí tyto předměty:

Rozumová výchova, smyslová výchova, řečová výchova, informatika, hudební výchova, výtvarná výchova, pohybová výchova, zdravotní nebo rehabilitační tělesná výchova, pracovní výchova.

V **9. – 10. ročníku** se hodnotí tyto předměty:

Rozumová výchova, smyslová výchova, řečová výchova, informatika, hudební výchova, výtvarná výchova, pohybová výchova, zdravotní nebo rehabilitační tělesná výchova, pracovní výchova.

Hodnocení žáků základní školy speciální je slovní, širší slovní nebo kombinace obou hodnocení. Má vyjádřit míru zvládnutí vědomostí, dovedností a stupeň samostatnosti žákovy činnosti.

Stupně slovního hodnocení :

Slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Definice slovního hodnocení, viz níže, může být přizpůsobena schopnostem a možnostem jednotlivých žáků s ohledem k jejich zdravotnímu postižení. Slovní hodnocení nahrazuje ekvivalent známky, předchází se tak případné demotivaci žáka k učení.

Čtení:

- 1 čte samostatně, plynule a s porozuměním
- 2 čte s pomocí a s částečným porozuměním
- 3 čte s pomocí
- 4 čte pouze s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá.

Psaní:

- 1 píše samostatně, čitelně a úhledně
- 2 píše úhledně a čitelně
- 3 píše s pomocí
- 4 napodobuje tvary písmen
- 5 učivo dosud nezvládá

Řečová výchova:

- 1 učivo dobře zvládá

- 2 učivo zvládá
- 3 učivo zvládá s pomocí
- 4 učivo zvládá jen s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá

Matematika:

- 1 počítá přesně a pohotově
- 2 počítá s drobnými chybami
- 3 počítá s pomocí
- 4 počítá jen s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá

Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda, Výchova ke zdraví, Rozumová výchova:

- 1 učivo chápe a správně reprodukuje
- 2 učivu rozumí a na otázky správně odpovídá
- 3 učivo částečně zvládá
- 4 učivo zvládá jen s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá

Informatika, Smyslová výchova:

- 1 učivo dobře zvládá
- 2 učivo zvládá
- 3 učivo zvládá s pomocí
- 4 učivo zvládá jen s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá.

Pracovní výchova, Výtvarná výchova:

- 1 je tvořivý a zručný
- 2 je tvořivý, pracuje s malou pomocí
- 3 při práci vyžaduje vedení
- 4 při práci vyžaduje pomoc a vedení
- 5 práce se mu zatím nedaří.

Tělesná výchova, Zdravotní nebo Rehabilitační tělesná výchova, Pohybová výchova:

- 1 je obratný a snaživý
- 2 je méně obratný, ale snaží se
- 3 cvičí podle svých možností, snaží se
- 4 je méně obratný, cvičí s pomocí
- 5 při cvičení potřebuje velkou pomoc

Hudební výchova:

- 1 má dobrý hudební sluch i rytmus, pěkně zpívá
- 2 rád zpívá, má dobrý rytmus
- 3 rád zpívá a poslouchá hudbu
- 4 rád a se zájmem poslouchá hudbu
- 5 dosud nemá vztah k hudbě.

Tabulka pro rodiče :

Předmět	1	2	3	4	5
Matematika	počítá přesně a pohotově	počítá s drobnými chybami	počítá s pomocí	počítá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Čtení	čte samostatně, plynule a s porozuměním	čte s pomocí a částečným porozuměním	čte s pomocí	čte pouze s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Psaní	píše samostatně, čitelně a úhledně	píše úhledně a čitelně	píše s pomocí	píše pouze s trvalou pomocí	učivo zatím nezvládá
Řečová výchova	učivo dobře zvládá	učivo zvládá	učivo zvládá s pomocí	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Prvouka Vlastivěda Přírodověda Výchova ke zdraví Rozumová výchova	učivo chápe a správně reprodukuje	učivu rozumí a na otázky správně odpovídá	učivo částečně zvládá	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Informatika Smyslová výchova	učivo dobře zvládá	učivo zvládá	učivo zvládá s pomocí	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Pracovní výchova Výtvarná výchova	je tvořivý a zručný	je tvořivý, pracuje s malou dopomocí	při práci vyžaduje vedení	při práci potřebuje pomoc a vedení	práce se mu zatím nedaří
Tělesná výchova Zdravotní nebo Rehabilitační tělesná výchova Pohybová výchova	je obratný a snaživý	je méně obratný, ale snaží	cvičí dle svých možností, snaží se	je méně obratný, cvičí s pomocí	při cvičení potřebuje velkou pomoc
Hudební výchova	má dobrý hudební sluch i rytmus, pěkně zpívá	rád zpívá, má dobrý rytmus	rád zpívá a poslouchá hudbu	rád a se zájmem poslouchá hudbu	dosud nemá vztah k hudbě

Celkový prospěch žáka na konci prvního a druhého pololetí se hodnotí :

- prospěl(a),
- neprospěl(a).

Kritéria pro klasifikaci celkového prospěchu:

- **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný
- **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Hodnocení výsledků práce v zájmových útvarech :

- pracoval(a) úspěšně
- pracoval(a)

Širší slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití širšího slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Širší slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

Zkouška pro absolventy kurzu k získání základů vzdělání

U frekventantů kurzu k získání základů vzdělání poskytovaného ZŠ speciální vydává škola po ukončení kurzu vysvědčení o ukončení kurzu pro získání základů vzdělání. Zkouška je komisionální. Skládá se z části ústní a písemné – základy českého jazyka (čtení, psaní), matematiky a vybraného učiva z výchovy ke zdraví. Před vykonáním obou částí zkoušky se vezmou v úvahu individuální možnosti a schopnosti každého frekventanta, na základě kterých se zabezpečí organizační podmínky a nezbytné materiální vybavení související s průběhem zkoušky viz. komisionální zkouška.

Výchovná opatření

Pochvaly

Pochvaly a jiná ocenění může udělit:

- ředitel školy za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou svědomitou práci
- třídní učitel – za výrazný projev iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci

Návrh na udělení pochvaly nebo jiného ocenění se projednává v pedagogické radě.

Pochvaly a jiná ocenění se zaznamenávají do třídních výkazů, katalogových listů žáka, na vysvědčení (za pololetí v němž bylo uděleno) a oznamují se prokazatelným způsobem zákonným zástupcům žáka.

Opatření k posílení kázně

Opatření k posílení kázně se ukládá, jestliže se žák závažně nebo opakovaně proviní proti školnímu řádu, nerespektuje pravidla společenského soužití nebo porušuje právní normy. Opatření zpravidla předchází před snížením známky z chování.

Podle závažnosti provinění se ukládá některé z těchto opatření :

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- důtka ředitele školy – lze uložit pouze po projednání v pedagogické radě
- druhý stupeň z chování
- třetí stupeň z chování

Třídní učitel uděluje důtku bezprostředně po přestupku a se souhlasem ředitele školy. O udělení opatření k posílení kázně uvědomí škola neprodleně prokazatelným způsobem zákonné zástupce žáka a učitel o něm učiní záznam v třídním výkaze a katalogových listech (na vysvědčení se neuvádí).

Návrh na snížení známky z chování se projednává v pedagogické radě. O udělení snížené známky

z chování uvědomí škola neprodleně prokazatelným způsobem zákonné zástupce žáka a učitel o něm učiní záznam v třídním výkaze a katalogových listech (na vysvědčení se uvádí).

Postup do vyššího ročníku a opakování ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí :

Prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení **náhradní termín**, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději **do dvou měsíců** po skončení prvního pololetí.

Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na **konci druhého pololetí**, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno **nejpozději do konce září následujícího školního roku**. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

Jestliže žák nezvládá ani učivo stanovené individuálním vzdělávacím plánem nebo jestliže škola přestane odpovídat stupni postižení žáka, je ředitel školy, do které je žák zařazen, povinen podat návrh na změnu formy vzdělávání.

Žákovi se zdravotním postižením může ředitel školy ve výjimečných případech povolit pokračování v základním vzdělání do konce školního roku, v němž žák dosáhne dvacátého šestého roku věku. V uvedených případech, pokud jde o přípravu na výkon povolání nebo pracovní činnosti, spolupracuje ředitel školy s příslušným úřadem práce.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Žák **opakuje** ročník, pokud na konci druhého pololetí **nemohl být hodnocen**.

Komisionální zkouška

Komisi pro komisionální zkoušku jmenuje ředitel školy.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

1. Předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel.

2. Zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu

3. Přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním. Výsledek zkoušky se vyjádří slovním hodnocením. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě úspěšného vykonání zkoušky k ukončení kurzu vydá vysvědčení.

O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

- Zkouška se skládá z části ústní a písemné. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Dodatečná zkouška

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.
- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 15. října, opakuje ročník.
- který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

Vysvědčení:

Po projednání hodnocení v pedagogické radě vyplní třídní učitel vysvědčení na předepsaném tiskopise. Škola vydá žákovi na konci prvního pololetí vysvědčení nebo výpis z vysvědčení. Na konci druhého pololetí obdrží žák vysvědčení natrvalo (nevyzvednutá vysvědčení jsou uložena v ředitelně školy).

Při přechodu na jinou školu následuje žáka kopie osobní dokumentace (kmenová škola archivuje originály) a originál vysvědčení.

Pro žáky se středně těžkým, těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a autismem je vydáváno vysvědčení se slovním, širším slovním hodnocením nebo jejich kombinací.

Na vysvědčení se uvádí:

- klasifikace chování žáka
- prospěch v jednotlivých povinných předmětech, nepovinných předmětech,
- hodnocení práce v zájmových útvarech,
- zameškané hodiny,
- celkový prospěch,
- pochvaly a významná ocenění,

Pro frekventanty kurzu k získání základů vzdělání poskytovaného ZŠ speciální vydává škola po ukončení kurzu vysvědčení o ukončení kurzu pro získání základů vzdělání s doložkou o získaném stupni vzdělání.

Tiskopisy vysvědčení vydává nakladatelství SEVT (viz seznam povinné školní dokumentace, zveřejňovaný ve Věstníku MŠMT ČR pro příslušný školní rok). **Pro vyplňování vysvědčení platí pokyny vydané MŠMT ČR pro příslušný školní rok.**

6.3 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost

Autoevaluace Základní školy speciální vychází z autoevaluace celého školského zařízení. Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a §12 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

Oblasti autoevaluace školy

- Program školy, koncepce, cíle
- Podmínky ke vzdělávání
- Průběh vzdělávání žáků
- Výsledky vzdělávání žáků
- Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy, klima
- Řízení školy
- Úroveň výsledků práce školy

Program školy, koncepce, cíle

Cíl	Sledované jevy	Kritéria
<ul style="list-style-type: none"> • kvalitní ŠVP, který je v souladu s RVP ZV LMP, vyhovuje práci učitelů, vyhovuje žákům 	<ul style="list-style-type: none"> • dokument - ŠVP a další programová nabídka např. variabilita programu – dotace předmětů, volitelné předměty, projekty, průřezová témata 	<ul style="list-style-type: none"> • soulad ŠVP s RVP • plnění školního vzdělávacího programu • soulad mezi vzdělávacím programem a potřebami a podmínkami školy • variabilita ŠVP • práce pedagogů s ŠVP
<ul style="list-style-type: none"> • plnění cílů koncepčních záměrů rozvoje školy 	<ul style="list-style-type: none"> • dlouhodobý plán – koncepce, strategie 	<ul style="list-style-type: none"> • úroveň naplňování cílů, reálnost, důležitost
<ul style="list-style-type: none"> • plnění cílů školních vzdělávacích programů 	<ul style="list-style-type: none"> • zaměření školy, cíle 	<ul style="list-style-type: none"> • úroveň naplňování cílů, reálnost, důležitost

Podmínky ke vzdělávání

Cíl	Sledované jevy	Kritéria
<ul style="list-style-type: none"> • zkvalitňování podmínek školy 	<ul style="list-style-type: none"> • materiální, technické, hygienické, psychosociální a organizační podmínky vzdělávání – prostory, pomůcky, učebnice, technické prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> • vybavenost školy pro možnost účinně a moderně vyučovat - tzn. didaktická úroveň vybavení pomůckami, technikou, studijním materiálem... • funkčnost a estetická úroveň budov, učeben, společenských prostor... • tvorba a kvalita podmínek pro vzdělávání, pracovní i relaxační činnosti učitelů a žáků • kvalita podmínek pro jednání s rodiči a dalšími osobami ve škole • zabezpečování nadstandardních zdrojů (mj. účast v projektech, grantech)
<ul style="list-style-type: none"> • Odborný růst pedagogických pracovníků, kvalifikovanost a odbornost pedagogických pracovníků 	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalifikovanost pedagogických pracovníků • zvyšování kvality pedagogické práce • doplňování kvalifikace • DVPP 	<ul style="list-style-type: none"> • vliv personálních podmínek na kvalitu vzdělávání („kvalifikovanost v praxi“) • profesionalita pedagogů • sebehodnocení učitelů • zvyšování kvalifikace, odborný růst • vztah systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků k dalšímu rozvoji školy a k realizovanému vzdělávacímu programu • systém dalšího vzdělávání a samostudia ve vazbě na potřeby školy • přínos DVPP pro školu

Průběh vzdělávání žáků

Cíl:	Sledované jevy:	Kritéria:
<ul style="list-style-type: none"> • kvalitní vzdělávací proces s dostatečným naplňováním cílových hodnot vzdělávání s ohledem na možnosti a potřeby žáků 	<ul style="list-style-type: none"> • průběh vzdělávání se zřetelem k vytváření klíčových kompetencí u žáků • individualizace a diferenciací ve vyučování • uspokojování potřeb a využívání možností žáků – IVP • projektové dny • alternativní metody práce a jejich rozvoj • speciálně pedagogické činnosti, terapie a jejich rozvoj 	<ul style="list-style-type: none"> • podpora vytváření klíčových kompetencí ve vzdělávání • úroveň vytváření klíčových kompetencí u žáků • kvalita vzdělávání – tzn. příprava, zajištění, organizace, metody, formy, hodnocení, motivace, komunikace, klima • rozmanitost vyučovacích postupů (styly učení) podporujících vytváření žádoucích vzdělávacích způsobilostí žáků • návaznost učiva • účelnost použití metod výuky vzhledem k cíli a tématu vyučování • využívání sociálních forem vzdělávání • efektivita využívání učebnic, pomůcek a didaktické techniky • využití motivačních metod (vstupní, průběžná) • dodržování stanovených pravidel hodnocení žáků • vedení žáků k sebekontrolě a sebehodnocení • průběžné vyhodnocování výsledků učení • prostor pro vyjadřování vlastního názoru • dodržování pravidel komunikace • psychosociální podmínky výuky • individuální přístup k výuce • kvalita IVP- specifikace potřeb a možností žáků, spolupráce s rodiči, SPC • vyhodnocování a využívání IVP • přínos projektových dnů • množství a kvalita užitých alternativ a terapií, vliv na vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků

Cíl:	Sledované jevy:	Kritéria:
<ul style="list-style-type: none">• dosahovat optimálních výchovných a vzdělávacích výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků a cílům základního vzdělávání	<ul style="list-style-type: none">• dosahování cílových kompetencí vzdělávání podle ŠVP – profil absolventa• zvládnání očekávaných výstupů v ŠVP a v IVP• další vzdělávání absolventů ZŠ, uplatnění• účast žáků v soutěžích, olympiádách	<ul style="list-style-type: none">• profil absolventa školy (dovednosti, vědomosti, schopnosti, postoje a hodnoty)• očekávané výstupy v ŠVP a v IVP• přijetí absolventa na učiliště, praktickou školu• úspěšnost žáků v soutěžích, olympiádách - umístění

Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy, klima

Cíl:	Sledované jevy:	Kritéria:
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitní poradenský systém 	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita výchovného poradenství • kvalita ostatních složek poradenského systému 	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita činností výchovného poradce ve vztahu k potřebám školy, žáků a rodičů • kvalita činností ostatních složek poradenského systému
<ul style="list-style-type: none"> • Informovanost a její zkvalitňování 	<ul style="list-style-type: none"> • přístup k informacím a jejich přenos 	<ul style="list-style-type: none"> • přístup pracovníků školy, žáků a rodičů k potřebným informacím • poskytování potřebných informací zákonným zástupcům žáků • kvalita a aktuálnost prezentace na webu školy a ve školním tisku
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj a zkvalitňování spolupráce s rodiči 	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita a využívání rodičovské iniciativy • spolupráce se školskou radou 	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita spolupráce rodičů se školou a využívání jejich námětů a připomínek • množství akcí pořádaných rodiči
<ul style="list-style-type: none"> • Dobré klima školy, prostředí tolerance, partnerství a důvěry 	<ul style="list-style-type: none"> • vzájemné vztahy mezi školou, žáky, rodiči a dalších osob a jejich dopad na vzdělávání • klima, kultura školy 	<ul style="list-style-type: none"> • existence pocitu sounáležitosti a hrdosti na školu • existence zřetelně přívětivého prostředí • existence důvěry žáků a rodičů k učitelům a vedení školy • úroveň morálky žáků a učitelů, vztahů žák/učitel, kultury vzájemných kontaktů • existence pravidel chování žáků ve třídě a jejich respektování
<ul style="list-style-type: none"> • Široká nabídka zájmových aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> • zájmové aktivity 	<ul style="list-style-type: none"> • množství nabízených aktivit • zájem žáků o aktivity
<ul style="list-style-type: none"> • Akce školy 	<ul style="list-style-type: none"> • školy v přírodě • kulturní akce • sportovní akce 	<ul style="list-style-type: none"> • množství a kvalita akcí • počet účastníků akcí – zájem • organizace vystoupení, koncertů, výstav ve škole
<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce s ostatními subjekty – význam pro žáky 	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce s odbornými pracovišti • Spolupráce s ostatními školami • Spolupráce se sponzory a dobrovolníky • Spolupráce s firmami a podnikatelskými subjekty 	<ul style="list-style-type: none"> • úroveň spolupráce školy s odbornými pracovišti – např. PPP, SPC... • přínos pro učitele, pro žáky • množství a kvalita aktivit • kvalita vzájemné spolupráce, vzájemné obohacování

Řízení školy

Cíl:	Sledované jevy:	Kritéria:
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitní, systémové a kompetentní řízení školy 	<ul style="list-style-type: none"> • cíle a strategie školy • způsob rozhodování ředitele školy • motivování zaměstnanců • efektivita organizace školy • metodická podpora kvality výuky – personální rozvoj • systém vedení pedagogických pracovníků - především efektivita výsledků hospitací • kontrolní systém • kvalita dokumentace školy 	<ul style="list-style-type: none"> • schopnost ředitele stanovit cíle školy • vyhodnitelnost cílů stanovených v koncepčním záměru rozvoje školy • koncepčnost řídicích činností ve škole - jejich zřetelná strategie • systém prosazování progresivních trendů vzdělávání • efektivita přijatých opatření • realizovatelnost koncepčních záměrů – zejména ve vztahu k finančnímu rozpočtu • aktivita zaměstnanců • styl řízení a profesní kompetence ředitele • míra spoluúčasti pracovníků školy na činnostech spojených s řízením školy • účinnost organizační struktury ve vztahu k řízení školy • koncepční zajištění personálního rozvoje • zajištění pomoci začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím • kvalita kontroly a hodnocení průběhu vzdělávání (učitelé, ředitelka) • kvalita a četnost kontroly provozu • funkčnost vnitřní dokumentace • s dokumentací všichni seznámeni • kvalita a efektivita školního řádu

Úroveň výsledků práce školy

Cíl:	Sledované jevy:	Kritéria:
<ul style="list-style-type: none">• Zvyšování kvality práce školy a její prezentace na veřejnosti	<ul style="list-style-type: none">• kvalita výsledků vzdělávání• prezentace školy• dokument – výroční zpráva	<ul style="list-style-type: none">• zřetelnost zkvalitňování výsledků vzdělávání• spokojenost rodičů, žáků• propojení zpětné vazby s dalším rozvojem školy• prezentace školy na veřejnosti a odezva• kvalita výroční zprávy

Nástroje autoevaluace

rozbor dokumentace školy

rozhovory s učiteli, rodiči, žáky a pedagogickými asistenty

dotazníky pro rodiče, žáky a učitele, vychovatele a asistenty pedagoga

srovnávací písemné práce, vědomostní a dovednostní testy

hospitační činnost vedení školy

vzájemné hospitace pedagogických pracovníků

kontrola souladu ŠVP s RVP

rozbory na poradách

inventarizace

Časové zařazení jednotlivých autoevaluačních nástrojů

rozbor dokumentace školy – závěr školního roku

rozhovory s učiteli, rodiči, žáky a asistenty pedagoga – průběžně dle potřeby

dotazníky pro rodiče, žáky, učitele a asistenty pedagoga – jednou za školní rok

srovnávací písemné práce, vědomostní a dovednostní testy – průběžně po celý školní rok

hospitační činnost vedení školy - průběžně po celý školní rok

vzájemné hospitace pedagogických pracovníků – podle potřeby

Průběžně: rozhovory s učiteli, asistenty pedagoga a žáky, výstupy z jednání školské rady

Poznámky k úpravě 4. verze

V době tvorby ŠVP žádná mezinárodní spolupráce nebyla.

- charakteristika TV (povinný plavecký výcvik) – str.64